INDEPENDENCE
မၢႆ 269 လိူၼ်ၵဝ်ႈ ပီတႆး 2104 Vol. 27, No 269, AUGUST 2010

ၵၢၼ်ၶႄၸၢတ်ႉႁွၵ်ႉ
ၶိုၼ်းမၢဝ်ၸိုင်ႈႁူဝ်ႈပိူင်းမိူင်း

|5| SNDP ႁွၵ်ႉၸိုင်ၶၼ်ၶၢဝ်ႉသိုပ်ႇၸိူၵ်ႉ
|8| ၵေႃးသိုပ်ႇၵူမ်ႉမိူင်းပွၶၼ်လၢတ်ႈၵၢၼ်မိူင်း
|16| ၵေႃးတၢၼ်းၵေႃးမိူင်း၊ တီႈပိူင်းၶၼ်ပွႆယမ်
|18| မၢႆတွင်း – ၸွင်းမိူင်းမိူင်းတၢႆးပွၵ်ႈ
|26| နအဖ ဖိအား ၀ နှင့် မိုင်းလားလက်မခံ
|30| ပင်လုံကို လက်မလွှတ်သင့်
|32| နိုင်ငံရေးသမားတို့၏ခွန်အား
|34| ပြည်သူ့ရင်သွေးနှင့် သျှမ်းပြည်တပ်မတော်

ပၢင်ၸႅ လုင်းသူၶူဝ်ႇၵူင်း သျှမ်းဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားကြီး ဦးရွှေအုန်း၏ ဈာပန

ဝၼ်းထိ **22/8/2010** ပၢင်ၸႅ
လုင်းသူၶူဝ်ႇၵူင်း (ဢႃယု **88** ပီ)
ၽူႈဢွၼ်ႁူဝ်ၵေႃႉတင်ႈ တီႈမွၵ်ႇၶရီတ်ႇတိၵ်ႇ
ပႃႇတီႇမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် UDP ဢၼ်သဵင်ႈမုၼ်
20/8/2010 တီႈႁိူၼ်းမၼ်းၼဝ်ႈ တႃႈၵုင်ႈ

၂၀/၈/၁၀ ရက် ရန်ကုန်နေအိမ်၌
ကွယ်လွန်ခဲ့သော
ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီပါတီ **UDP**
ဦးဆောင်တည်ထောင်သူ ဦးရွှေအုန်း၏
၂၂/၈/၁၀ နေ့ ဈာပန

ၵိမ်ႁူဝ်ပဝ်ႈၼူၵ်ႉယုင်း NLD
ဢူးတိၼ်ႇဢူး တိုၵ်ႉလူလွမ်ၶၢပ်ႈတူဝ်
ဒီချုပ် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတင်ဦး

ၽူႈၵွၼ်းၽွႆႇပိုၼ်ၽၢဝ်ႇ
ၸၢႆးထုၼ်းဢေး လူၽိုၼ်လိၵ်ႈမွင်ၵ်ႇ
SNDP ပြန်ကြားရေးတာဝန်ခံ စိုင်းထွန်းအေး
ဝမ်းနည်းကြောင်း သဝဏ်လွှာဖတ်ကြား

ၽူႈၼမ်းတီႈမွၵ်ႇၶရီတ်ႇတိၵ်ႇပႃႇတီႇ
မိူင်းမၢၼ်ႈ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၸႅ
ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ
ဒေါ်သန်းသန်းနု (အလယ်)

[ၵၢင်ႇထႅမ်ႇ **1**] ၵူၼ်းမိူင်း မွၼ်းတေးၼေးၵရူဝ်း ယုၵ်ႇၽဵၼ်တုင်းလၢတ်ႈ ဝၼ်းပိုၼ်ၽၢဝ်ႇၵွၼ်းၶေႃ ၼႄႇသၽႄးပႃးလီးမၼ်း မိူဝ်ႈ **3/6/2006** ။

မိူင်းမွၼ်းတေးၼေးၵရူဝ်း

မိူင်းမွၼ်းတေးၼေးၵရူဝ်း (Montenegro) တီႈၵၼ်ယေႃးရူပ်ႇ (Europe) ဢၼ်ၵ်ႈတၢင်းပၢင်ယင်ႇၵၢင်လွႆႈၵူၼ်းမိူင်း (referendum) လွင်ႈတေၽၢဝ်ႇ ဢွၵ်ႇဢမ်ႇၽၢဝ်ႇဢွၵ်ႇ မိူင်းသိူဝ်းၸီးယိူဝ်း (Serbia) မိူဝ်ႈလိူၼ်မေး **21** ဝၼ်း **2006** ၵူၼ်းမိူင်းၵမ်ႈၼမ်တွတ်ႈၶႅပ်းၵၢင်လွႆႈၵမ့်ထိမ် တႃႇၽၢဝ်ႇ ဢွၵ်ႇၶလႆႈ လႆႈပိုၼ်ၽၢဝ်ႇပူၵ်းတင်ႈမိူင်းၵွၼ်းၶေႃ မိူဝ်ႈ **3/6/2006** ။

ဝၢႆးသေမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် ယူးၵူဝ်းသလႃးဝီးယိူဝ်း (Yugoslavia Federation) ၽၢဝ်ႇဢွၵ်ႇတင်ႈမိူင်းၵွၼ်းၶေႃႁၢင်းၽႅ်ႁၢင်းမၼ်းၵူႈ ၽွင်း **1990** ပၢႆၼၼ်ႉ ပႃးတင်းမွၼ်းတေးၼေးၵရူဝ်းမိူင်းၼိုင်ႈ။ မိူဝ်ႈၶတ်ႇမၼ်းၵူၼ်းမိူင်းသိူဝ်းၸီးယိူဝ်းၵမ်ႈၼမ် ၶႂ်ႈႁႂ်ႈပဵၼ်မိူင်းႁူမ်ႈတုမ်လွမ်းၵၼ်သေ သၢၼ်ၶတ်း ၵၢင်လွႆႈၵူၼ်းမိူင်းမွၼ်းတေးၼေးၵရူဝ်း လိူဝ်းၶႂ်ႈၽၢဝ်ႇဢွၵ်ႇ။

သိူဝ်းၸီးယိူဝ်း ယၢမ်ႈသၢၼ်ၶတ်း လွင်ႈမိူင်းသလူဝ်းဝေးၼီးယိူဝ်း (Slovenia) ၶရူဝ်းဢေးသျူဝ်း (Croatia) ပွတ်ႇသၼီးယိူဝ်း (Bosnia) ၶဝ်ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇၵွၼ်းၶေႃၶလႆႈ လႆႈပဵၼ်သိုၵ်းမႃးႁဵမ်းသိပ်းပီ။

မိူင်းမွၼ်းတေးၼေးၵရူဝ်း ယၢမ်ႈပဵၼ်မိူင်းၵွၼ်းၶေႃ မီးၵျေႃၶမ်းၽွင်းငမ်း မိူဝ်ႈ **19** ပၢၵ်ႇပီတေႃႇ **20** ပၢၵ်ႇပီမိူဝ်ႈၼဝ်ႈ။ မီးႁူဝ်ၵူၼ်း **6** သႅၼ် **5** မိုၼ်ႇပၢႆ။ ထိုင်မႃး **1918** ၶဝ်ႈႁူမ်ႈၸွႆႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ၸေႃးလၵ်ႉၼၼ်း ဢၼ် သိူပ်ႇ ၶဝ်ဢွၼ်ႁူဝ်ၶလႆႈ လႆႈလုတ်ႇတိုဝ်ႇမိူင်းၵွၼ်းၶေႃမႃး၊ ယၢမ်းလဵဝ်ပဵၼ်လုၵ်ႈ လုမ်းမိူင်းထိ **192** ၼႂ်းလၢတ်ႈလိုင်ႈၽွမ့်ႁူမ်ႈလုမ်ႈၾႃႉ UN ။

S.H.A.N. P.O.Box 15, Nong Hoi P.O., Chiangmai 50007, Thailand
ตู้ ปณ. 15 ปณฝ. หนองหอย อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50007 e-mail: shan@cm.ksc.co.th
www.shanland.org, www.mongloi.org, www.khonkhurtai.org, www.mongloi.org/burmese, 089-2644127

ပွင်ႇၵႂၢမ်းၶေႈ 1

ၵႃႈၶၼ်ၸေႃႇတႃႇၵႂၢၼ်ႇ ၶၼ်းယႃႇမိုးၵူႈၵိူင်ႈမိူင်း

တင်ႈၼႆ, **1994** ပီ မုၵ်ႉလုမ်းၸၢတ်ႈလိူင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UN) မၵ်းမၼ်ႈၶဝ်ဝၼ်း ထိ **9** ၶၢဝ်းၵတ်ႉ ပဵၼ်ဝၼ်းၵူၼ်းၸၢတ်ႈၵိုၵ်းမိူင်း (Indigenous Peoples) ။ ယွၼ်ႉၼၼ် ႁွၼ်းၶေႃၽိုၼ်ၼႆႉ ၶႂ်ႈၶုပ်ႇၶူဝ်းလွင်ႈၵၢၼ်ၸေႃႇတႃႇၶႂၢၼ်ႇၶၼ်း လိူင်ႈမိူင်းလုၵ်ႈၼိူင်ႈ–မၼ်ႈမီးၵူႈလိူင်ႈမိူင်းၸၼ်ထိုင်လိူဝ်ႈႁိုဝ်။

မိူဝ်ႈၶၼ်းပီ **2007** ၶူးလူင်တွၵ်ႇတိူဝ်ႇ ဝႅၼ်ႇၶတ်ႉဢၢႆႇယိူဝ်ႇ (Dr. Venkat Iyer) ဢၼ် သွၼ်ယူႇတီႈမိူင်းဢၢႆႈယိူဝ်ႇလႅၼ်ႇ (Ireland) ပႃးလၢတ်ႈၼႄလွင်ႈလုမ်းလိူဝ်ႉၶိူဝ်းၶၼ်းမိူင်းႁူမ်ႈ တုမ်တင်းလၢႆၼၼ်ႉ ၶႂ်ႈၼႄၽဵင်ႈပၼ် ၼင်ႈႁိုဝ် တေပဵၼ်လွင်ႈၵမ့်လွႆႈၶၼ်းၵၢင်ဝၢင်းၽဵၼ်ၵမ်းလၢတႃ လိူင်ႈတၢႆးၸဝ်းၵူႈ။

ယၢႆႈ–ဝႃႈၼႆႉ။ ၵူလိုၵ်ႈ ဝၢႆးၼၼ်ႉပႃးၵေႃႈ တင်းလုမ်ႈၾႃႉ ဢဝ်သုၼ်ႇလႆႈၵူၼ်းပဵၼ်ယႂ်ႇပႃးလိူဝ် သေ ဝႃႈတၢလၢတ်ႈလိူင်ႈ (Nationalism) ဢၼ် ဢမ်ႇယွမ်းၵွၵ်ႇၼွၵ်ႈၵွၵ်းလွၵ်းၵွၼ်ႇမၼ်း။

လိူဝ်းၸၼ်လီၵမ့်ထိမ် ၵၢၼ်ၸေႃႇတႃႇၵႂၢၼ်ႇ ၼၼ်ႉဝႃႈ–

- ❑ လိူင်ႈမိူင်းဢၼ်မီးၸၢတ်ႈလိူင်ႈဢၼ်လဵဝ် (national group) ၼၼ်ႉ မီးတၢင်းမၼ်ႈၵိုမ်း လိူဝ်သေ လိူဝ်းမီးလၢႆလိူဝ်ႉၶိူဝ်း။
- ❑ လိူဝ်ႉၶိူဝ်းၽဵုမၼ်း မီးသုၼ်ႇလႆႈတႅပ်းတတ်း ၵမ်းလၢတႃၶွင်တူဝ်ၵဝ်ႇ။

ၸၢတ်ႈလိူင်ႈ (nation) ဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ ၸၢင်ႈ တတ်းမၵ်းလႆႈဝႃႈပဵၼ်လုမ်းၵူၼ်းဢၼ်ႁူမ်ႈတုမ်

- ◆ ၵူၼ်းမိူင်းၶၢႆႉၵူႈၶၢႆႉပႃးယူႇ သမ့်တေတႅပ်း တတ်းၼေႈလိၼ်ၵၢင်ႈၵႅပ်ႈလိူဝ်ႉႁိုဝ်ႁႃႉ။

- ◆ တႃႇတေတႅပ်းတတ်းဝႃႈၽဵုမီးသုၼ်ႇလႆႈ ပၼ်ၵၢင်လွင် *(ၽဵုပဵၼ်ၸၢတိ)*၊ ၽဵုဢမ်ႇမီး သုၼ်ႇလႆႈပၼ်ၵၢင်လွင် *(ၽဵုပဵၼ်ပုတိ)* ၼၼ်ႉ တေ လိူၵ်ႈၶဝ်ဝၼ်းလွင်ၼတႃႇတတ်းမၵ်းဝႃႈႁႃႉ။ **(တူဝ်ယၢင်ႇ–ၶၼ်းပိူင်ငဝ်ႈပိူင်းယုၵ်းယၢင်ႇလိူင်ႈတၢႆး တိမ်ႈ ဝံႉၼတႃႇ ၶဝ်ဝၼ်းထိ 31.1.1946 ဝၼ်းၵေႃႈ တင်ႈၸွင်ၸသီး လိူင်ႈတၢႆး ဢၼ်ဢမ်ႇယူႇႁူမ်ႈငဝ်း ၶိင်းၵလႅတ်ႈၼၼ်ႉ ၵမ်ႈၽွင်ႈၵေႃႈဝႃႈလီ၊ ၵမ်ႈ ၽွင်ႈဝႃႈဢမ်ႇထုၵ်ႇ၊ တႃႉၶဝ် 7.12.1947 ဝၼ်းတင်ႈၸွင်ၸသီး လိူင်ႈတၢႆး ဢၼ်မီးၾႃႉလဝ်ႈ ၾႃႉ တင်းၾႃႉၽူႈတႅၼ်းၵူၼ်းမိူင်းႁူမ်ႈၵၼ်)။**

> ၽွၼ်ႉဢိူင်ႈဝႃႈ ၵူၼ်းမိူင်းမီးသုၼ်ႇလႆႈတႅပ်းတတ်းတူဝ်ၵဝ်ႇ၊ ထိုင်ၽွၼ်ႉဢိူင်ႈဝႃႈ မိူင်းလုၵ်ႈဢိူင်ႈမီးသုၼ်ႇလႆႈၵိတ်ႉၼၶၼၸႉၵင်ႈ ၽဵၼ်ႉလိၼ်တူဝ်ၵဝ်ႇ

သုၼ်ႇလႆႈတႅပ်းတတ်းတူဝ်ၵဝ်ႇ (Right of Self-Determination) ၼၼ်ႉ လႆႈထုၵ်ႇၸပ့်ႁွင်းဝံႉ ၶၼ်းၶေႃႈလႆႈလွင်မုၵ်ႉလုမ်းၸၢတ်ႈလိူင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ (UN) ။ ၵူလိုၵ်ႈ သုၼ်ႇလႆႈၶေႃႈၼၼ်ႉယင်းပဵၼ်တီႈ ထဵင်ပေႃးၵၼ် (Controversial) ယူႇတေႃႇယၢမ်း လဵဝ်။

- ◆ ၽွင်းမိူဝ်ႈလွင်လုမ်ႈၾႃႉလီၵမ်ႉလွႆႈ ၵၢၼ် ၸေႃႇတႃႇၶႂၢၼ်ႇၸွင်လၢဝ်းၵူၼ်းၶေႃႇၶဝ်ႁႃႉ။
- ◆ ၽွင်းမိူဝ်ႈလွင် လုမ်ႈၾႃႉလီၵမ့်လွႆႈလိူင်ႈမိူင်း ဢၼ်ၶဝ်ၶႅၼ်ၶွင်းၵိတ်ႉၼၶၼၸႉၵင်ႈ ယၢႆႉႁၵ်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်းတူဝ်ၵဝ်ႇတိၵ်ႉယၢႆႈႁႃႉ။

တေႃႇထိုင်ပၢင်ၵုမ်လူင် ၶဝႃးသၢႆး (Versailles) **1919** ၼတ့် လုမ်ႈၾႃႉၸၼ်ထိုင်ဝႃႈ ဢၼ်ၼေႃႈလိၵ်းလွမ်ဝၢၼ်ႈမိူင်းဢိူင်ႈလုၵ်ႈၼၼ်ႉ တၵ်း တေလႆႈမၼ်ႈၵိုမ်း၊ တေဢမ်ႇလႆႈမီးၵၢၼ်တိၵ်ႉ

ဝံႉလူလၢင်ႈ ၽေသၢၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ–လိူဝ်ႉၶိူဝ်း–ၾိူင်ႈ ၼင်ႈ–သၢသၼႃ ၶိူၵ်ႉပႃးတူၼ်းလွင် လႃႉႁူမ်ႈၶိ လီႁူမ်ႈပူလၢင်ႈ (sense of political community) ။

ပၼ်ၸႃ

ပဵၵ်ႉသမ့်ဝႃႈ လုမ်ႈၾႃႉၸပ့်ႁွင်းဝံႉသုၼ်ႇလႆႈ တႅပ်းတတ်းတူဝ်ၵဝ်ႇသေတႃႉၵေႃႈ တီႈဢၼ် ၼၼ်ၼမ့်ၼတူဝ်ၼၼ်ႉ ယင်းမီးလွင်ႈယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ ၼမ်။

- ◆ လုၵ်ႈလုမ်းၶၼ်းတုမ်ၵေႃ (community) ဢၼ်ၶိုင်ၸေႃႇတႃႇၵႂၢၼ်ႇၼၼ်ႉ ပဵၼ်လိူဝ်းလွင်ႁႃႉ။ ၽိတ်းႁိုဝ်တႅပ်းတတ်းဝႃႈ ပဵၼ်လုၵ်ႈလုမ်းလဝ်ႈ ၵဝ်ႇႁႃႉ။ *(တူဝ်ယၢင်ႇ– ၸဝ်းဝႃႈၶၼ်းမိူင်းတၢႆးပႃး ပလွင်ႈ လွင်ႇၶဝ်တေၽွမ့်ႁႃႉ)။*

- ◆ ၽဵုမီးသုၼ်ႇလႆႈပၼ်ၵၢင်လွင်ႁႃႉ။ မိူင်းဢၼ် ၶႂ်ႈၸေႃႇတႃႇၵႂၢၼ်ႇၼၼ်ႉၵူလိုၵ်ႈၼၼ်ႉ ၵူၼ်း မိူင်းလိူဝ်းမီးဝႃႈ ၶၼ်းလိူင်ႈမိူင်းဢၼ်ၸေႃႇတႃႇၵႂၢၼ်ႇၵူႈ ၼၼ်ႉလူး ဢမ်ႇမီးသုၼ်ႇလႆႈပၼ်ၵၢင်လွင်ဝႃႈ လီ ပၼ်ၸေႃႇတႃႇၵႂၢၼ်ႇ–ဢမ်ႇလီပၼ်ၸေႃႇတႃႇၵႂၢၼ်ႇႁႃႉ။

- ◆ ပေႃးလဝ်ႈၵဝ်ႇၸေႃႇတႃႇၵႂၢၼ်ႇၵူႈယဝ့် လိူဝ်ႉ ၶိူဝ်းၵွၼ်ႇလိူဝ်းမီးၶၼ်းမိူင်းလဝ်ႈၵဝ်ႇ–ၶႂ်ႈ သိုပ်ႇၸေႃႇတႃႇၵႂၢၼ်ႇထိုင်ႈ လႆႈယူႇၸၢႉႁႃႉ။

ဝၢႆးသိုၵ်းလုမ်ႈၾႃႉပွၵ်ႈၵမ်းသွင်

ဝၢႆး **1945** သိုၵ်းလုမ်ႈၾႃႉၵမ်းသွင်ယဝ့် တူဝ်ႈၵူႈၵေႃႈ သုၼ်ႇလႆႈတႅပ်းတတ်းတူဝ်ၵဝ်ႇ (Right of Self-Determination) ၼၼ်ႉပွင်ႇဝႃႈ မိူင်း*ၶူဝ်းလူဝ်းၼီး*ၵဝ်ႇၵဝ်ႇ လိူဝ်းၼၼ်ႉၵေႃႈ

တင်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်းလႆႈ (decolonization) ။

ၵူၺ်းၵႃႈ ပၢၼ်မိူဝ်ႈလဵဝ် မိူင်း*ၶူဝ်းလူဝ်း ၶီး*လိူဝ်းၼႆႉ ၵမ်ႈၼမ်ၵမ်ႉမီးယဝ့်ၶလႈ သုၼ်ႇလႆႈတႅပ်းတတ်းတူဝ်ၵဝ်ႇ ၼႅၼ်ၼၼ်ႈမႂ်းၼၼ်ႈ (emphasize) လွင်ႈၵၼ်ဝႃႈ ၼႂ်းလိူင်ႈမိူင်းလိူဝ်းမီးယူႇၼၼ်ႉ ၵွင်ႉၼပ်ႉထိုဝ်သုၼ်ႇလႆႈႁၢၼ်း၊ ၵွင်ႉပၼ်သုၼ်ႇလႆႈတီးမွၵ်ႈၶရေးသီး–ၸိမ်လိူဝ်းၼႆႉ။ ပေႃးၵမ်ႉမီးသုၼ်ႇလႆႈႁၢၼ်း ၵမ်ႉမီးသုၼ်ႇလႆႈတီးမွၵ်ႈၶရေးသီးၵေႃႈ လီပၼ်ၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉ။

ၵူၺ်းၵႃႈ ပႆႇဝူၼ်ႉၵၼ်ၼႆႉ လႆႈထုၵ်ႇလႅလႅၾႆႇၶတ်းထိူင်ႈ။ ၾႆႇၼိူင်ႈဝႃႈ ႁၢၼ်းမိူင်းမီးသုၼ်ႇလႆႈတႅပ်းတတ်းတူဝ်ၵဝ်ႇ၊ ထိူင်ႈၾႆႇၼိူင်ႈဝႃႈ မိူင်းလုၵ်ႈၼိူင်ႈမီးသုၼ်ႇလႆႈၵိတ်ႇၶၢၶႃႉၵင်ႈ ၽဵၼ်ႇလိၼ်တူဝ်ၵဝ်ႇ (territorial integrity) ၊ ၽဵၼ်ႇလိၼ်ၼႆႉ လႆႈထုၵ်ႇႁပ်ႉႁွင်းဝႆႉၼႂ်းလိၵ်ႈမၢႆလၢႆးမိူဝ်းႁူႉလိူင်ႈမိူင်း။

လူင်ပွင်လိူင်ႈၵၼ်ၸဵတ်းၶုၼ်ယူႇၼၼ်ႉ ပေႃးၵမ်ႉပဵၼ်တူဝ်တၢၼ်းႁၢၼ်းမိူင်းသေ တိၵ်းတိူင်ႁၢၼ်းမိူင်းယူႇၶတႃႉ ၵၢၼ်ၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉၼႆႉ တေလႆႈထုၵ်ႇမၵ်းမၢႆဝႃႈ (ပဵၼ်ထမ်း) ထုၵ်ႇမၢၼ်ႇလွမ်းမႃးမီး

တၢင်းႁၼ်လဝ်ႈပၢႆးႁူႉၵေႃႉဆိုင်ႈ

ၾရီတ်ႉတရိၵ်ႉ ၶိူဝ်းၵိသ် (Frederic Kirgis Jr) ႁၼ်ထိုင်ဝႃႈ–

❑ သင်ဝႃႈ ၼႂ်းလိူင်ႈမိူင်းမီးသုၼ်ႇလႆႈတီးမွၵ်ႈၶရေးသီးတိမ်ထူၼ်ႈလိူင် ၵၢၼ်ၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉၼႆႉ ပေႃးၵမ်ႉၸိတ်းၶိုၼ်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်းယုင်ႈယၢင်ႈသၼ်ႇၶွၼ်း (destabilize) ၸင်ႇလီပၼ်ၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉ။ မိူၼ် *ၶျဵၵ်ႉ* (Czech) တင်း *သလူဝ်းဝိၵ်ႉၶီးယူဝ်း* (Slovakia) ၾၢတ်ႇၵၼ်ၵတ်းၵတ်းယဵၼ်ယဵၼ်။

❑ ၵူၺ်းၵႃႈလူင်ပွင်လိူင်ႈၵၼ်ၸဵတ်းၶုၼ်ယူႇၼၼ်ႉ ပေႃးၵမ်ႉပဵၼ်တူဝ်တၢၼ်းႁၢၼ်းမိူင်းသေ တိၵ်းတိူင်ႁၢၼ်းမိူင်းယူႇၶတႃႉ ၵၢၼ်ၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉၼႆႉ တေလႆႈထုၵ်ႇမၵ်းမၢႆဝႃႈ (ပဵၼ်ထမ်း) ထုၵ်ႇမၢၼ်ႇလွမ်းမႃးမီး။

ဢလႅၼ်း ပူးၶႅၼ်းၼၼ်း (Allen Buchanan) ၵေႃႈဝႃႈ သုၼ်ႇလႆႈၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉၼႆႉ ထုၵ်ႇလႆႈပဵၼ်ၼႂ်းငဝ်းလၢႆးၵၼ်ဝႃႈ ၸိပ်းသိပ်ႇယဝ့် ၼမ်သေ တေလႆႈယူတ်းယႃ (remedial) မိူၼ်လိူင်ႉၼင်ႇပဵၼ်ၵိၼ်းပဵၼ်ၼေႃႇယဝ့် ပေႃးၵမ်ႉၽေႃႇတတ်းၵမ်ႉပဵၼ်၊ ၵိတ်းသိၼ်ႈတၢင်းၽေႃႇတတ်း ထိၵ်ႉၵွၵ်ႉပိူင်လိူဝ်ၵူၺ်း–ၼႂ်ၼင်ႉလီၸွႆႈတိုဝ်း။ **ငဝ်းလၢႆးၼင်ႉႁိုဝ်?**။

◆ ပူၼ်ႉပဵၼ်သုၼ်ႇလႆႈႁၢၼ်း ၵမ်ႉလူတ်းၵမ်ႉ ယွၼ်ႉၶလႈ ၶိုၵ်ႉလိုၵ်ႉၶူမ်ၶႃႈ (Persistent and Serious) ။

◆ ၽဵၼ်ႇလိၼ်ဝၢၼ်ႈမိူင်းတူဝ်ၵဝ်ႇ လႆႈထုၵ်ႇယိုတ်းၵၢဝ်မႃး (တူဝ်ယၢင်ႇ–မိူင်း*ဢေႇသ်တိၵ်ႉ* Baltic ၶဝ်)။

◆ မေႃႉတိုင်းတိုၼ်းလၢင်း (resources) တူဝ်ၵဝ်ႇၼႆႉ လႆႈထုၵ်ႇၸၵ်းၶၾမိင်ႇလူလ်ႈလၢႆး တူလ်းၼေႈလိၵ်ႉၼေႈယဝ့် (distrimination) ။

ၵိဝ်ႇလူလ်ႈ လွင်ႈၽဵၼ်ႇလိၼ် လႆႈထုၵ်ႇယိုတ်းၼၼ်ႉၵေႃႈ ယင်းမီးၵႂၢမ်းထၢမ်ဝႃႈ ထုၵ်ႇလီၼပ်ႉသွၼ်ႇပီယၢဝ်းၶၢဝ်းၵႃႈႁိုဝ်? (**တူဝ်ယၢင်ႇ–** မိူင်းတႆးၼႆႉ ထုၵ်ႇလႆႈၼပ်ႉသွၼ်ႇ ၶတႃႉၵၢဝ်ပၢၼ် ၸဝ်ႈသိုဝ်ၶၢၼ်ႇၾႃႉ ၽွင်းငမ်းႁွတ်ႈထိုင်ၵၢၼ်း တီးယူဝ်း ၸိင်ႇႁွင်ႇဝၼ်းၵွၵ်ႉ–မိူင်းၶၶ့ၸိင်ႇ ၸၢၼ်းဝၼ်းတူၵ်း–မိူင်းလၢဝ်း ဝၼ်းတူၵ်း– မိူင်းထႆးပွတ်းႁွင်ႇ–မိူင်းမၢၼ်ႈတင်းမိူင်း၊ ဝၵ်ႉမိူင်းၶျၢင်း တင်း ရၶိင်ႇၼၼ်ႉၶၼေႃႇ? ၵဝ်မွၵ်ႈၵၼ်ႁဝ်းႁိမ် ၵဝ်တုၵ်းယွၼ်းၵဝ်ယၢမ်းလိဝ်ၶၼေႃႇ?)။

သုၼ်ႇလႆႈၽွင်းငမ်းတူဝ်ၵဝ်ႇ (ၵမ်ႉၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉ)

ၵိဝ်ႇလူလ်ႈမႃးမီးႁူႈလိူင်ႈမိူင်း ႁပ်ႉႁွင်းဝႆႉ သုၼ်ႇလႆႈၽွင်းငမ်းတူဝ်ၵဝ်ႇၶွင်လၢဝ်းႁၢၼ်းၼေႃႉ *(မၢင်ၵမ်းႁွင်ႉဝႃႈ သုၼ်ႇလႆႈတႅပ်းတတ်းတူဝ်ၵဝ်ႇ ပၢႆးၼႂ်း Internal Self-Determination)* ၼၼ်ႉ မၼ်းမီးၵူၼ်းၵႂ်ၵႃႈႁိုဝ် ယင်းပဵၼ်တီႈထိင်မေႃးၵၼ် ယူႇၽွင်ႈ။

ပေႃးၵဝ်ၶေႃႈပိုၼ်ၾၢဝ်ႇသုၼ်ႇလႆႈပုၵ်ႈ ၵူဝ်ႇႁၢၼ်းၼႂ်းလၢဝ်းၶိူဝ်းၼေႃႉ ဝႃႈလူလ်ႈလိူင်ႉၶိူဝ်း သၢသၼႃ ၽႃသႃ *(Declaration of the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious or Linguistic Minorities)* ၵၼ်ၵွၵ်ႉမႃးမိူဝ်ႈ **1992** ဝႃႈလိူင်– ႁူႈလိူင်ႈမိူင်း မီးၼႄႈတီႈပုၼ်ႈၽွၼ်း ပိူဝ်ႈတႃႇၵိတ်ႇၶၢၶႃႉၵင်ႈလိူင်ႉၶိူဝ်း ၾိင်ႈၶငႈ သၢသၼႃ ၶလႈ ၽႃသႃၵႂၢမ်းလၢတ်ႈလိၵ်ႈလၢႆးၶွင်လၢဝ်းႁၢၼ်းၼေႃႉ ၵူၺ်းပႆႇပေႃး၊ တေလႆႈပၼ်ၸွမ်ႇယုၵ်ႉယွင်ႈလူး ႁွၼ်ႇ။

ၾႆႇလၢဝ်းႁၢၼ်းၼေႃႉၶဝ်ၵေႃႈ တေလႆႈထုၵ်ႇမၢၼ်ႇလွမ်း**လၵ်းထတ်း** (criterion) သွင်ပိူင်။

▲ ၾႆႇၼိူင်ႈ–လိူင်ႉၶိူဝ်း ၽႃသႃ သၢသၼႃၶဝ် တေလႆႈမိူၼ်ၵၼ် (Objective criterion)။

▲ ထိူင်ႈၾႆႇၼိူင်ႈ ၶဝ်တေလႆႈမီးၸႂ်ပဵၼ်ၵၼ် ၼိူင်ႈၵၼ်လိဝ်ၵၼ်ၶလႈ သိုပ်ႇပဵၼ်ၵၼ် ၼိူင်ႈၵၼ်လိဝ်ၵၼ် (Subjective criterion)။

သုၼ်ႇလႆႈၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉ တင်းပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း

မီးသုၼ်ႇလႆႈၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉတိမ်ႈဝႂ်ႉၼႂ်းပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း (constitution) ႁွၼ်ႇ၊ ၸင်ႇပဵၼ်တၢင်းၸူင်ၸႂ် (inducement) ႁႂ်ႈမီးလုၵ်ႈလုမ်းၼႂ်ႉ။ ၵူၺ်းၵႃႈ ပေႃးတူလ်းထိူင်ႈၾႆႇၼိူင်ႈသမ့် မိူၼ်တင်းယွမ်းႁပ်ႉလွင်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်းတႅၵ်ႇယႃႈ၊ မၢင်ၾဝ်ႇထိုင်တီႈယုင်ႈယၢင်ႈၶွၼ်းဝႂ်ႉ။

ယွၼ်ႉၼၼ်ႉ ပေႃးတေတတ်းမၵ်းသႂ်ႇပႃး သုၼ်ႇလႆႈၾၢတ်ႇၵွၵ်ႉ ၼႂ်းပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်းလိူင်

သိုပ်ႇၼႃႈ–11

ၵၢၼ်မိူင်း / ၵၢၼ်သိုၵ်း

SNDP ဢွၵ်ႇ "ၽိုၼ်ၸၢဝ်ႇသိူဝ်ၽိူၵ်ႇ" သပ်းလႅင်းသူၼ်းတုမ်ႁူၼ်းမိူင်း

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **01/08/10** ပႃႇတီႇသိူဝ်ၽိူၵ်ႇ (ႁိူဝ်) ပႃႇတီႇတီႈမွၵ်ႈၶရီတ်ႈတိၵ်ႈ ၸၢဝ်းၶိူဝ်း တႆး SNDP ၵၼ်ႁူဝ်ပဝ်ႇလႆႈၵႂႃႇပဝ်း၊ ၵႅမ်ႁူဝ် ပဝ်ႇလႆႈသွင်သီႇ ဢွၼ်ႁူဝ်ၼမ်းၼေႃႈ ပိုၼ်ၶေၽေႈ ဢွၵ်ႇ **"ၽိုၼ်ၸၢဝ်ႇသိူဝ်ၽိူၵ်ႇ"**။ ၼႂ်းၽိုၼ်ၸၢဝ်ႇ မွၵ်ႇလၢတ်ႈသပ်းလႅင်း လွင်ႈလႆႈႁဵၼ်းႁူတ်ႇၽွတ်ႈ ၵေႃႉၵမ်ၵၢၼ်ၶေလႈဝႅင်း လွင်ႈပိုတ်ႇလုမ်းၽၢၼ်ပႆႇ ပူၵ်းတုင်းပႃႇတီႇၶလႈတုင်းသိူဝ်ၽိူၵ်ႇ ၼႂ်းလိူင်ႈ တႆး မိူင်းၸၢင်၊ မိူင်းႁုတ်ႈ သပ်းလႅင်းၶၼ ၵၢၼ် လိူၵ်ႈတင်ႈ **2010**၊ လွင်ႈထုၵ်ႇလီၸဝ်ႈၶၸ.ၸႂ်ႉ၊ ႁဝ်ႈလင်ႈၼပ်ႉသွၼ်ႇငဝ်းလႆႈၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ၊ သပ်းလႅင်းလွင်ႈႁူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း ၵိၵ်ႇပႃႇတီႇၵၢၼ် မိူင်း ၸိုဝ်းတေၸဝ်ႈၶၸ.ၸႂ်ႉ – ၸိုဝ်းၼႆႉ။

တွၼ်ႈပွင်ႈႁၢမ်း "တႆးၶလႈသိူဝ်ၽိူၵ်ႇ" ဝႃႈ ၸႅမ်မိူဝ်ႈပၢၼ်ပူႇမွၼ်ႇၼႆႉယႃႈဢွၼ်ၵၼ်ယုမ်ႇယမ် ၸုၼ်သိူဝ်ၽိူၵ်ႇၵႅတ်ႇၶၸၶၶ.ၵင်ႈပွႆ.ပႃး ၸၢဝ်းၶိူဝ်း တႆး ႁႂ်ႈလွတ်ႈၽေးၸႅၼ်ႁူးပိူင်ၶလႈ ႁႂ်ႈလႆႈလီ လႆႈပႅၼ်။ ၼႂ်းပိုၼ်းတႆးမိူဝ်ႈႁွၼ်ႉၵေႃႈ ၸုၼ်တႆး ၵမ်ႈၼမ် ပႅၼ်သႆႇငိုၼ်ႈၶိူဝ်းသိူဝ်ၽိူၵ်ႇ။ ၸႅမ်မိုၼ်း သိုၼ်းႁွၼ်ႉ ဢွၼ်တၢင်းပီၶရိတ်ႈ တေႃႇထိုင်ပၢၼ် ၵိင်းၵလႅတ်ႈၸမ်ၸဝ်ႈမိူင်းၼၼ်ႉ ၶႂ်ႇသိူင်ၽၼ်း ၸမ်း ၸိုဝ်းၽွင်းငမ်းၽၢၼ်ႇလိၼ်ၵမ်ႈၼမ် ၵၢဝ် ၸိုဝ်ႈသိူင် "သိူဝ်" မႃး မိူၼ်ၼင်ႇ သိူဝ်ၸၢၼ်ႇၽႃႉ၊ သိူဝ်ငမ်းၽႃႉ၊ သိူဝ်ႁၢၼ်ၽႃႉ ၸိုဝ်းၼႆႉ။

ပွင်ႈႁၢမ်း "ႁဵဝ်ႈလင်ႈတူလႆးၶလႈ" ၼၼ်ႉ သပ်းလႅင်းၶၼဝႃႈ–ၽွင်းႁူၼ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ တွင်ႉမႆႈ ၸဝ်ႈယူႇ ၵေႃႉၼိုင်ႈႁဵတ်းၵိင်ႈလွႆလီလွႆဝၢၼ် ႁွင်ႉ မွၵ်ႇထၢမ်လႅင်ႉၸဝ်ႈ၊ ယိုင်းၵၢၼ်းၵေႃႉႁွင်ႉ ၸၢင်ႈ မိူၼ်ၼင်ႇၶႂ်ႈႁႂ်ႈပိူၼ်ႈၸၼ်လီၼိူဝ်မၼ်း၊ ႁူဝ်ပိူၼ်ႈ ၶသ.ၶၼႈမၼ်း ၵမ်ႇၼၼ် ၶႂ်ႈလွႆႉသွႆပိူၼ်ႈ။ ၵေႃႉ တွင်ႉမႆႈမီးသူၼ်ႇလႆႈတွပ်ႇထႅင်ပၢၵ်ႈပိူတ်ႈသေတႃႉ ႁွပ်ႈတွင်ႉမႆႈၶလႈ ၵမ်ႇလၢင်ႈသိူတ်ႈၵႃႈသိူတ်ႈ ႁူဝ်ဝႃႈ ပေႃးၵမ်ႇမီးၸိုဝ်ႉမူၸိုဝ်ႉၵႂႃႇ ၵမ်ႇၵိၼ်၊ ၵေႃႉလႅင်ႉၵေႃႈ ၵမ်ႇလႅင်ႉၵႃႈမၼ်းမီးၸႂ်ႇၵဝ်ႇ၊ ႁူႉၵၢဝ်ဝႆႉၸဝ်ႈလီၽၵ်းဝၢၼ်တႃႇမၼ်းၶလႈ တႃႇ ပီႈၼွင်ႉမၼ်းၽွင်ႈ။ ပေႃးၵေႃႉတွင်ႉမႆႈ လႆႈၵိၼ် ၵေႃႈ တေၵိမ်ႇတွင်ႉလူဝ်ႈၸၢဝ်းသေ ၸၢင်ႈမုင်ႈ တူလႆးမိူဝ်းၼေႃႈလႆႈ၊ ၵေႃႉလႅင်ႉၵေႃႈ တေႁၢၼ်ႉ လႆႈ–ဝႃႈၼႆႉ။

ထႅင်ႈပိူင်ၼိုင်ႈ တႅၵ်ႈတူဝ်ယၢင်ႇ မိူၼ်ပၢင် ၶၸ.ၸႂ်ႉမၢၵ်ႇၼင်မူၼ်း၊ လုမ်းပိတ်ႉမၢၵ်ႇၼင် လိူဝ်ႈသႅင်ယႆ (လုမ်းပိူၼ်ႈ) ႁွင်ႉမွၵ်ႇပိတ်ႉမၢၵ်ႇ ၼင် (လုမ်းႁဝ်း) ႁူႉပိတ်ႉၶၸ.ၸႂ်ႉတီႈပၢင်ၸဝ်၊ ႁူၼ်းတူလႆး တင်းၼမ်ၵေႃႈၽွႆႈၸဝ်၊ ၵေႃႉၵမ်ၵၢၼ် ၵေႃႈပိူၼ်ႁူၼ်းၸဝ်လိူၵ်ႈဝႆႉ။ ပေႃးၼပ်ႉသွၼ်ႇ တူလႆး လုမ်းႁဝ်းလၢင်ႈၵၢၼ်ႉသုမ်း၊ ပေႃးတီႇပ်း တတ်းပုတ်းၸၢတ်ႇ ၵမ်ႇႁူႉၶၸ.ၸႂ်ႉၵေႃႈ သမ်ႉ ၸႅၼ်းၵၢၼ်ႉတင်းပိူၵ်း၊ ပေႃးႁူႉသႅင်ႇၶၸ.ၸႂ်ႉ ယင်းလၢင်ႈမီးတိုဝ်ႉတၢင်းပေႉလႆႈ၊ တၵ်းလႆႈၼပ်ႉ သွၼ်ႇသႂ်ႇ လၢင်ႈမီးတၢင်းမုင်ႈမွင်း လၢင်ႈပိူၼ် လႆႈ–ဝႃႈၼႆႉ။ ❑

ယွၼ်းၽၢင်ႈ

- သူပ်းၶတ်ႉဝႃႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ
  လွမ်ၼေႃႈသူမ်ႈ–ၵႂ်ၽၢၼ်သုင်
  ၵမ်ႇလုင်လၼ် ၵမ်ႇဝႆႉၵႂ်ယၢဝ်း
  ၵမ်ႇတိုတ်ႉတၢဝ်းၸဝ်ႈႁႃ
  ၵမ်ႇႁွမ်းၽေယူႇတူၼ်း
  ၵမ်ႇသူၼ်းတုမ်ယွၼ်ႇယၢၼ်း
  ပွႆႉၸဝ်ၵၢၼ်းမႃးလူးၵဝ်
  ၵမ်ႇမီးၸဝ် လုမ်းႁဝ်းၸႅၼ်းပိူၼ်ၵၢၼ် ....
  .... ၵၢပ်ႈပၢၼ်ၼၼ်ႉ မူတ်းယဝ်ႉပူၼ်ႉယဝ်ႉ။
- ၽိူဝ်ႇမိုင်ႉႁဵတ်း ၵဝ်ႉၵုမ်ႇၶၼႈၵ
  တႃႉႁၢလႆႈႁၵ်ႉ၊ ၶမႈ၊ ၽွမ်ႉ၊ ၵွႆႈ
  ယႃႇၵွႆႈဝူၼ်ႉ ၶၼႈ လင်း တႅၵ်ႇ ယႃႉ
  လင်ႇၸႅင်ႇတႃႉပေႉၽူးၸၢၼ်လႆႈ။

သႅင်ၸဝ်ႇႁွၵ်ႈ **(29.5.2010)**

ၽူႈၼမ်း NLD ယိမ်ႈလႆႈပၼ်ၶႅင်း ၸေႈႁိူၼ်းၽူႈၼမ်းတၢင်းလိူဝ်းတူၵ်းၸွၵ်ႈ

ၵူးတိၼ်ႉၵူး

Photo : AP

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **03/08/10** ယၢမ်းၵွၼ်ဝၼ်း ၽူႈၼမ်းလၼ်ႇသုင် ပႃႇတီႇၼူၵ်ႉယုင်း NLD ၵၼ် ၵွင်ႉသၢၼ်းသုၵျိဳႉၵွၼ်ႁူဝ် **1.** ၵူးတိၼ်ႉၵူး **2.** ၵူးဝိၼ်းတိၼ်ႉ, **3.** တွၵ်ႊတိူဝ်ႊ ၼေႉဝိၼ်း မျိၼ်ႉ **4.** ၵူးၼႆးၼႆး **5.** မၼျူဝ်ႉၼျူဝ်ႉတိၼ်း လိူဝ်းၼၼ်ႉတင်း ၽူႈၼမ်းလုမ်းၵူလုၼ်းလီလၢဝ်းၸိူဝ်း ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ UNA ပူႉၵျိင်ႉသျိၼ်းထင် (ၵၼ်လုၵ်ႈ လႆး တင်း လၢၼ်လႆး တူၵ်းၸွၵ်ႈဝႆႉ) ၵိၵ်ႉၶမႈ ႁူဝ်ႉတိၼ်ႉလေႃးၵွင်ႉ ၽူႈၼမ်းၼွင်းႁူၼ်းၼုမ်ႉ ရၸိင်ႉ လိူဝ်းတူၵ်းၸွၵ်ႈဝႆႉ **13** ပေႃႉ ႁူႉႁူပ်ႉထူပ်း ယိမ်ႈလႆႈပၼ်ၶႅင်းလႆၸေႈႁိူၼ်း လဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်း ၵူး၊ လႆးလူၼ်ႉလုၼ်ႉ *(လႆးၼုတ်း)*၊ လႆးလႃႉ ၵွင်ႉ တီႈႁိူၼ်းလဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၵူး၊ ၵဝ်ႈလၵ်း တႃႈၵုင်ႈ။

လီၵ်ႉၼၢဝ်ႉလၢတ်ႈဝႃႈ– *“လိူဝ်းၼဝ်ၸွၼ်ႈ တုမ်ၵၼ် တီႈႁိူၼ်းလဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၵူးသေ ၽူႈၼမ်းလၼ်ႉသုင်ပႃႇတီႇ NLD လင်ႉယိမ်ႈလႆႈ ႁူပ်ႉထူပ်းပၼ်ၶႅင်းလႆႈ။ ၵူးဝိၼ်းတိၼ်ႉ, လၢတ်ႈ ဝႃႈ– ႁူၼ်းတူၵ်းၸွၵ်ႈၵၢၼ်မိူင်းၼၼ်ႉ မီးဝၼ်းၼဝ်ႈ ၸွၵ်ႈပေႃႈ တေမီးဝၼ်းၵွၵ်ႉ၊ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈတၢင်း ယုမ်ႉယမ်လဝ်ႈၵဝ်ႉသေ လႆႈတူၵ်းၸွၵ်ႈႁူႉၼၼ်ႉ ၽိူဝ်ႉႁူၼ်းတၢင်းႁိူၼ်းယေး လုၵ်ႈမေး တေၸီငဝ် မွင်သဝ်ႈလွမ်း တႃႉၵဝ်ႁုၼ်းမုၼ်သေ ၼတ်းလႆ ၵိမ်းတူဝ်ၽႃင်ႉလႆႁူႉ၊ ပႆးယူႉလီၶဝ်းတိမ်ထူၼ်ႈ လင်ႉ ယိူင်းၵၢၼ်းမိူဝ်းၸေႈၶဝ်းၸွႆႈပိၼ်ၼၼ်ႉ တေလၢင်ႈထိုင်လႆႈ”* – ဝႃႈၼႆ။

ၼွၵ်ႈသေၼၼ်ႉ “လွင်ႈလၢဝ်းၸိူဝ်း တၵ်း လႆႈမီးသုၼ်ႉလႆႈၽိင်ႉပိင်းၵၼ်ၶလႈ သုၼ်ႉလႆႈ ပူၵ်းပွင်ၽွင်းငမ်းတူဝ်ၵဝ်ႉၶင်းႁူလ်းၼၼ်ႉ ၽူႈ ၼမ်း NLD တင်း ၼၢင်းၵွင်ႉသၢၼ်းသုၵျိဳႉ တိူၼ်းၶၼ်ထိုင်ၶပ်ႉဝႆႉလိမ်ပိုင်း။ မိူဝ်ႈလီဝ် ပိၵ်ႉ သမ်ႉ NLD ၵမ်ႉပိၼ်ပႃႇတီႇၵၢၼ်မိူင်း ၼဝ်ႈတၢင်း ၵၼ်ယဝ်ႉပေႃး တိူၼ်းၵမ်ႉပိူၼ်ႉပွႆႉပိတ်ႈပႃႇတီႇ SNLD ၶၢၼ်ႉတေႃႇယၢမ်းလီဝ်။ ၵွပ်ႈၼႆ လၢဝ်း ၸိူဝ်းတင်းၶဝ်း ထုၵ်ႉလႆႈၼွတ်ႉမၼ်းပၼ်ႈၵီၼ်ႉ ႁူမ်းၵၼ်ၶေႃးတၢၼ်ၵၼ်ႁူႉ” – ၵူးဝိၼ်းတိၼ်ႉဝႃႈၼႆ။

လီၵ်ႉၼၢဝ်ႉလၢတ်ႈဝႃႈ– “ၽူႈၼမ်း NLD ၼဝ်မႃးႁူပ်ႉထူပ်းၵမ်းၼႆႉ ပိၼ်လွင်ႈလီ၊ ပိၼ်လွင်ႈ လီၵ်ႈလႆႈ၊ ပိၼ်ၵိၼ်ၶေႃႇၽႃႉၵၢၼ်မိူင်းပေႈလွင်ႈ။ လိမ်မိူဝ်ႈတိူၵ်ႉမီးၼွႆးၸွပ်ႉဝူင်းတြႃးၼၼ်ႉ NLD ၶၼ်ထိုင်ဝႃႈ လၢဝ်းၸိူဝ်းတင်းသိင်ႈတၵ်းလႆႈမီး လွင်ႈၽိင်ႉပိင်းၶလႈ လွင်ႈၽွင်းငမ်းတူဝ်ၵဝ်ႉၶင်း ၼေႃ။ ၼဝ်ၵမ်ႉပိူၼ်ႉပွႆႉပိတ်ႈလၢဝ်းၸိူဝ်းၼၼ်ႉ ၶဝ်း ပေႃးယိၼ်းလူမ်း၊ ၼဝ်ပေႃးပိၼ်လၢဝ်းၸိူဝ်းၸိူဝ်း ၼိူင်ႈ၊ ၵမ်ႉယွႆႉလိူဝ်ၶဝ်း၊ ၶဝ်းပေႃးၵမ်ႉလိၵ်ႉ လိူဝ်ၼဝ်၊ တိူၼ်းၽိင်ႉပိင်းၵၼ်ႁူလ်း” –ဝႃႈၼႆ။ ❑

လိူၵ်ႈတင်ႈမၢၼ်ႈဝၢင်းၽိူၼ်ၵႃႇၼေႇသိူၵ်းယိူၼ်းယၢဝ်းပေႈ လၢင်ႈမိူၼ်ၼုတ်းၼုမ်တူဝ်ၵဝ်ႉ

ဝၼ်းထိ **04/08/10** မီးပၢင်သိမ်းမိၼ်း ၼိူဝ်း (seminar) သပ်းလိူင်းၵုပ်ႉၵူဝ်း ၵိဝ်ႉ ၵပ်းႁူဝ်ၶေႃႈ **“ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ ၶလႈ ၵႃးသျိၼ်း”** တီႈလၼ်ႉလွမ်ၵိင်းမႆႉ၊ ၽူႈတူင်ႉ ၼိူင်ပိူဝ်ႈတႃႇသုၼ်ႉလႆႈႁူၼ်းမိူင်းမၢၼ်ႈၶလႈ ၽူႈ ပၵ်းတႃႇၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ **2010** မိူင်းမၢၼ်ႈ ၼဝ်ႈ ႁူမ်ႈတင်းၼမ်။ ၵၼ်မၢၼ်ႈၶၼၼေႈတိူဝ်ႈဝႃႈ တေ လွတ်ႈလီဝ်းၶလႈပိၼ်ထမ်းၼၼ်ႉ ၽူႈလူင်ႉလီၼ်ႉ ၼဝ်ထတ်းသၢင်ဝႃႈ တၵ်းမီးၽွၼ်းလီၽွၼ်းလႃႉ ၼင်ႉၵၼ်။

လႆးသုရၽူင်း ၼျႆႉယၼမ်း

ၽွင်းတၢင်ထႆးၵဝ်ႉ လႆးသုရၽူင်း ၼျႆႉယ ၼၢမ်း လၢတ်ႈဝႃႈ– *“ၽွၼ်းပၢင်ႈ– ၵၢၼ်လိူၵ်ႈ တင်ႈ ၼွင်လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈၼႆႉ ၼွႆႈလိင်ႉလီၼ် လိူင်ႉႁိူဝ်ပေႈ* (ပေႃးၵမ်ႉမီးလွင်ႈလုၵ်ႉႁိူၼ်ႉၶၼ ၵၢင်လႆသၢၼ်ၼတ်းလိူင်) *သွၼ်ႉႁွႆႈမၢၼ်ႈမေလတ်း ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၼိမ်ႉလီပ်ႈႁူလ်းပေႈ တူင်ႉဝူင်း လုမ်ႈၽျေႉႁူႈလိူင်ႈမိူင်းလၢင်ႈၶပ်ႉ၊ ၵွပ်ႈဝႃႈ ပွတ်း မိူင်းဝၼ်းၵွၵ်ႉၼၼ်ႉ ၵမ်ႉမိူၼ်ပွတ်းမိူင်းဝၼ်းတူၵ်း၊ မိူင်းဝၼ်းတူၵ်းၶတႉ တၵ်းလႆႈလွတ်ႈလီဝ်းၶလႈ ပိၼ်ထမ်း၊ တၵ်းလႆႈမီးလွင်ႈ ပၵ်းတႃလူလွမ် ၵိၵ်ႉမႆမီးထိင်ႈလႆပိူင်”*–ဝႃႈၼႆ။

မိူင်းပွတ်းဝၼ်းၵွၵ်ႉၶတႉ တေႃႉၶတႉမေ

သိပ်ႉၼေႈ–11

လဝ်ႈသိူဝ်ထိၼ်း လႆႈထုၵ်ႇၶႃႉၶွၵ်ႈၸမ်းတီႈႁိူၼ်းလိတ်ႉတူလ်ႉ

ၽူႈၼမ်းၼႄႈ လုမ်းတၢင်ႈၵိုတ်းသိုၵ်းပွတ်း ႁွင်ႇ၊ လဝ်ႈသိူဝ်ထိၼ်း ဢၼ်လႆႈထုၵ်ႇလိၼၼ်းဝႆႉ ၽဵၼ်ႁၢၼ်ယႃႉၵဝ်းလိူင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်တိူၵ်ႇယႂ်ႈ မိူဝ်ႈႁူဝ်ပီ 2005 သေ တိသ်ႇၸွၵ်ႈၼၼ်ႉ လႆႈ ထုၵ်ႇၶႃႉၵႂၵ်ႇၸွၵ်ႈၸမ်းတီႈ ၼဝႉၸင်ၸွၵ်ႈဝဵင်းလိူဝ်ႇ တႃႈၵူင်ႈ သိုပ်ႇႁိူၼ်းၵုမ်းၸင်တီႈၸွၵ်ႈလိတ်ႉတူလ်ႉ မိူင်းရၼ်ႇ။

လုၵ်ႈယိင်းမၼ်းလဝ်ႈ ၼၢင်းၸမ်းပဝ်း လၢတ်ႈဝႃႈ– *"ႁူၼ်းၸိူင်းႁဝ်းၶႃႈ ၵမ်ႇတၼ်းလႆႈ ႁိူၼ်းႁူပ်ႉသေၵေႃႈ၊ မၢင်ႈမွင်းဝႃႈ တေလႆႈႁူပ်ႉပေႃႈ သေ ႁဝ်းၶႃႈႁိူၼ်းတီႈၸွၵ်ႈ မၼ်းတလေး (ဝဵင်း လိူဝ်ႇ) ၵေႃႈ ၵမ်ႇလႆႈႁူပ်ႉ၊ ၸဝ်ပေႃးၵဝ်ၶႃႉႁိူၼ်း တႃႈၵူင်ႈပိူတ်ႈၵွၼ်တၢင်း၊ ႁဝ်းၶႃႈလမ်းႁိူၼ်း တႃႈၵူင်ႈ တင်းသိုၼ်း၊ ဝၼ်းတိတ်ႉ 08/08/10 ၸၢဝ်းယၢမ်းပိုတ်ႇလုမ်း ႁဝ်းၶႃႈလိူၼ်ႈႁိူၼ်းတီႈၸွၵ်ႈ ႁိူၼ်းယွၼ်းႁူပ်ႉ၊ လဝ်ႈၼႄႈတီႈမၢၼ်ႈၸဝ်ဝႃႈ ၶႃႉႁိူၼ်း တီႈၸွၵ်ႈလိတ်ႉတူလ်ႉယဝ်ႉ"*–ဝႃႈၼႆႉ။

ဝၼ်းထိ 31/08/10 ၵဝ်လဝ်ႈသိူဝ်ထိၼ်း ၶႃႉၵႂၵ်ႇၸွၵ်ႈၸမ်းတီႈ တူင်းၸလႈၵိင်း ၸဝ့်ၼွၼ်း မူင်ႇယူႇၸိုၼ်းၼိုင်ႈ၊ ထိင်ႈဝၼ်းၼိုင်ႈ ၵဝ်မႃးၸင် တီႈၸွၵ်ႈၵူဝ်းပူဝ်ႇ ဝဵင်းလိူဝ်ႇ။ ဝၼ်းထိ 5 ၶႃႉ လူင်းတႃႈၵူင်ႈ ဝၼ်းထိ 07 သိုပ်ႇၵဝ်တၢင်ႇ ႁိူဝ်းမိၼ် သူင်ႇႁိူၼ်းမိူင်းရၼ်ႇ။

ၼၢင်းၸမ်းပဝ်းသိုပ်ႇလၢတ်ႈ– *"ၵမ်ႇလႆႈ ႁူပ်ႉတီႈမၼ်းတလေးၼၼ်ႉၵျိင်းလွႆတူၵ်း ၶႃႉႁိူၼ်း တႃႈၵူင်ႈၵေႃႈ ပေႃႈႁဝ်းတေလႆႈယူတ်းယႃႇ–လီ ငၢမ်းၼႆသေၵၼ်ႉၵူမ်း သမ်ႉသိုပ်ႇၵဝ်ႁိူၼ်းၸင်တီႈ ဝဵင်းလိတ်ႉတူလ်ႉၼၼ်ႉ တိုဝ်ႉလွႆၸတႃႉၸတႃႉ၊ လမ်းလွမ်းလင်ၵဝ်ႈမိုဝ်ႉသိပ်းဝၼ်း ႁိုဝ်ႉၵျိင်းၼဵၼ်ႇ ၽိူဝ်ႇၽဵဝ်တႃႈၵူင်ႈၵေႃႈၵမ်ႇလႆႈႁူပ်ႉ၊ သမ်ႉဝႃႈ ၶႃႉထိင်ႈၵျိင်းလွႆတူၵ်းၸတႃႉၸတႃႉ"*–ဝႃႈၼႆႉ။

သိုပ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ– *"ႁဝ်းၶႃႈပိၼ်ႁူၼ်းၼုမ်ႇ ၼႆႉႁဝ်းယင်းႁိုဝ်ႉ၊ ပေႃႈႁဝ်းၵႃႇယု 74 ယဝ်ႉ၊ လုၵ်ႉၸွၵ်ႈၸမ်းတီႈမႃးဝၼ်းၼိုင်ႈ ယဝ့်ဝၼ်းၼိုင်ႈ သိုပ်ႇၶႃႉၸင်ၸွၵ်ႈၼိုင်ႈယဝ်ႉၸွၵ်ႈၼိုင်ႈ ပူင်ႈလိူဝ် ႁူလ်း 3 ပွၵ်ႈ၊ တေၸၼ်းႁိုဝ်ႉၵူႈႁိုဝ်။ ၶႃႉႁိူၼ်းဝဵင်း လိတ်ႉတူလ်ႉၼၼ်ႉ ႁဝ်းၶႃႈၵမ်ႇယၢမ်ႈႁွတ်ႈ သေပွၵ်ႈ၊ ၵႂၢၼ်ႇၵေႃႈၵႂၢၼ်ႇ၊ တေပိၼ်ႁိူၼ်းႁူပ်ႉမိူဝ်ႈလႂ် ယင်းပႆႇႁူႉ"*–ဝႃႈၼႆႉ။

ၽူႈယႂ်ႇၵေႃႉယၢမ်ႈမိုတ်ႈၵိုဝ်း လဝ်ႈပၢင်ႇ ၽႃႉ လဝ်ႈၼိုင်ႈထတ်းသၢင်ဝႃႈ– *"ၵၼ်လုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈၶႃႉလဝ်ႈသိူဝ်ထိၼ်းၼၼ်ႉ ၸဝ်ၸိုႈၸႂ်လွႆ လဝ်ႈပၢင်ႇၽႃႉ ႁွပ်ႈၵမ်ႇယွမ်းၽိူတ်းပီႇတုလိတ်ႉ– တိုၵ်းသိုၵ်းပႆႉလွႆ၊ ႁွပ်ႈဝႃႈ မေႃးလဝ်ႈသိူဝ်ထိၼ်း ပိၼ်ပီႈၼၢင်းလဝ်ႈသိူဝ်ၼုမ်ႇ (ၽူႈႁွၼ်းတပ်ႉလုမ်း 1 ၵေႃႉၵဝ်ႇ ၵၼ်သိင်ႈမုၼ်ႁိူၼ်းမိူဝ်ႈ 1984)၊ လဝ်ႈပၢင်ႇၽႃႉသမ်ႉ ပိၼ်လုၵ်ႈၼွင်ႉ လဝ်ႈသိူဝ် ၼုမ်ႇၸလႈ ၼပ်ႉယမ်လဝ်ႈသိူဝ်ထိၼ်း မိူၼ်လူင်း ၵႂၵ်ႇ"*–ဝႃႈၼႆႉ။ ❑

လဝ်ႈလွႆမၢဝ်း ၵမ်ႇႁိူၼ်းသူၼ်းတုမ်တပ်ႉလုမ်း 1 လွမ်းႁၢမ်းၽူႈႁွၼ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ

ဝၼ်းထိ 27/07/10 ပူၼ်ႉမႃး ၽူႈႁွၼ်း တူင်းသိုၵ်း လိူင်ႇႁွင်ႇဝၼ်းၵႂၵ်ႇ (လႃႈသိူဝ်ႈ) လွမ်ႁၢၼ်ၵွင်ႇတၢၼ်းထုတ်ႉ ႁွင်ႉလၢတ်ႈလိသင်ႇ လဝ်ႈလွႆမၢဝ်း ၼိူင်ႈႁိူၼ်းသူၼ်းတုမ်တပ်ႉလုမ်း 1 လဝ်ႈပၢင်ႇၽႃႉ ယွမ်းႁပ်ႉလိူၵ်ႈလၢႆႈၵိူတ်းတပ်ႉပွႆႉ ၼႄႈလိၼ်/ပီႇတုလိတ်ႉ ၼိူင်ႈလႆႈလႆႈ။ ႁူလ်းၵႃႈပူၼ်ႉ မႃးၸၢဝ်းတၢင်း 7–8 ဝၼ်းယဝ်ႉၵေႃႈ ယင်းပႆႇ ငိၼ်းဝႃႈ လဝ်ႈလွႆမၢဝ်းႁိူၼ်းလူး လဝ်ႈပၢင်ႇၽႃႉ။

လိူင်ႇၸၢဝ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ– ႁွပ်ႈလဝ်ႈလွႆမၢဝ်း တိုၼ်းႁူႉဝႃႈ– ႁိူၼ်းသူၼ်းတုမ်ထိင်ႈၵေႃႈ တိုၼ်း ၵမ်ႇလႆႈၸလႈ လင်ႇၵမ်ႇႁိူၼ်း။ လဝ်ႈပၢင်ႇၽႃႉၵေႃႈ ယၢမ်ႈလၢတ်ႈဝႆႉဝႃႈ– *"တၢႆတေႃႇတိူင်ႉ တႃႇၵိူတ်း ပီႇတုလိတ်ႉ လွမ်းၽဵၼ်ႁၢင်ႈလွၵ်းမၢၼ်ႈ တိုၼ်း ၵမ်ႇပိၼ်လႆႈ"*။ တပ်ႉလုမ်း 3 တင်းတပ်ႉလုမ်း 7 ၵေႃႈ ယင်းပႆႇလၢင်ႈပုတ်းၸၢတ်ႇတိူၵ်ႇလိူင်းဝႃႈ တေပႃးၽႂ်ႇ၊ လဝ်ႈလွႆမၢဝ်း လဝ်ႈၵႂႃႇၽႃႉ ႁိူဝ်ႉ လဝ်ႈပၢင်ႇၽႃႉ။ ႁွပ်ႈဝႃႈယွမ်းႁပ်ႉလိူၵ်ႈလၢႆႈၵိူတ်း ပီႇတုလိတ်ႉယဝ်ႉၵေႃႈ လိူဝ်ႈမၼ်းႁူလ်း၊ ၸူဝ်ႉ သိုၵ်းတင်းယိပ်းႁွင်ႈ တိုၵ်ႉမိူၼ်ၵဝ်ႇ၊ ပေႃးဝႃႈ တပ်ႉလုမ်း 1 တင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ မီးပၼ်ႁၢၵၼ် သိူင်ႁွင်ႈတိူၵ်ႇမႃးၸတႃႉ ႁူၼ်းၼွႆႈတပ်ႉလုမ်း 3 လုမ်း 7 ၼမ်ၼမ်ၵေႃႇၵေႃႇ တၵ်းၸဝ်ႈႁူမ်ႈႁွမ်း တပ်ႉလုမ်း 1 ယူႇ။

လဝ်ႈလွႆမၢဝ်း

ၵမ်ႈၽွင်ႈထတ်းသၢင်ဝႃႈ *"ၵၼ်ၽူႈႁွၼ်း တူင်းသိုၵ်းလႃႈသိူဝ်ႈ လိသင်ႇ လဝ်ႈလွႆမၢဝ်း ႁိူၼ်း ႁူလ်းသူၼ်း တပ်ႉလုမ်း 1 ၼိူင်ႈလႆႈၼႆႉ ႁွပ်ႈဝႃႈ ၵႃႈပူၼ်ႉမႃး ယၢမ်ႈလွႆႉလူဝ်း လဝ်ႈပၢင်ႇၽႃႉ ႁိူၼ်းတီႈလႃႈသိူဝ်ႈ လၢႆပွၵ်ႈလၢႆၵမ်းၵေႃႈ ၵမ်ႇႁူလ်း လႆႈၸလႈ လင်ႇလိသင်ႇထိင်ႈ"*–ဝႃႈၼႆႉ။

လုမ်းတၢင်ႈၵိုတ်းသိုၵ်း SSA တပ်ႉလုမ်း 1 ၵၼ် လွမ်ႁၢၼ်ပၢင်ႇၽႃႉ ၵွၼ်ႁိုဝ်ႉ မီးၵိူၼ်ၵျိင်း မွၵ်ႈ 4,000 ပႆႇ။ တူင်ႉၼိုင်ယိပ်းၵုမ်းၼႄႈလိၼ် ၸလႈဝဵင်းမိူင်းယႆ တၢင်ႉယၢၼ်း မိူင်းသူႈ ၵေးသီး မိူင်းၼွင် လိူဝ်းၼႆႉ။ ❑

ၸဝ်ႈသိူဝ်ႁူမ်ႇ ပိုတ်ႇလၢတ်ႈ တၢင်းႁၼ်ထိုင်ၸိူဝ်ႉၵၢၼ်မိူင်း – မိူင်းမၢၼ်ႈ

ဢိင်ၸိူဝ်ႉၸူင်းၵၢၼ် ပိုၼ်းသူပ်းလၢတ်ႈသေ ၸဝ်ႈသိူဝ်ႁူမ်ႇ၊ မိူင်းပွၼ် (လုၵ်ႈၸၢႆးၸဝ်ႈၽႃႉ မိူင်းပွၼ် ၸဝ်ႈၸၢမ်ႇထုၼ်း၊ ဢၼ်လႆႈထုၵ်ႇယိုဝ်း ၸွမ်းဢွင်ႇသၢၼ်းမိူဝ်ႈ ဝၼ်းထီ **19/07/1947** ၼွၼ်းၽႄး ဝၼ်းထီ **20**) ပိုတ်ႇလၢတ်ႈၼႄ တၢင်းႁၼ်ထိုင်မၼ်းၸဝ်ႈ ၵီဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈၵၢၼ် လိူၵ်ႈတင်ႈမၢၼ်ႈ၊ ၶႂ်ႈလွင်ႈပိုၼ်းတူဝ်မၼ်းၸဝ်ႈ။ ၼွၵ်ႈသေၼၼ်ႉ ၶႂ်ႈၼႄလွင်ႈ ပေႃႈမၼ်းၸဝ်ႈ သိၼ်ႈမုၼ်၊ ၸၢတ်ႈပၢၼ်မိူဝ်ႈတူၵ်းၶွၵ်ႈ လႄႈ ၸိၸမ်ႈၼႄလႆး လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈပွင်မိူင်းၽိတ်း ပိူင်ႈ။

မၼ်းၸဝ်ႈၸိၸမ်ႈထတ်းသၢင်ဝႃႈ– ၵၢၼ် လိူၵ်ႈတင်ႈ **2010** ၼႆႉ တူၺ်းပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း **2008** ၶဝ်ႁူဝ်း ၵမ်ႇမီးတီႈလီၵဝ်သေပိူင်၊ ႁၵ်ႈလိုဝ်ႈတီႈမွၵ်ႇၶရေႇသီႇၵေႃႈ သမ်ႉၽႄ တီႈၼင်ႈပၼ်ၽႃႇသိုၵ်း။ ၵၼ်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ႁဵ်ႉၸိၶၼ်းဝႃႈ– "ၵူႈပူၼ်ႉမႃးယွၼ်ႉပိူဝ်ႈ ၵိူင်း ၵလီတ်ႈ လွႆႉတိုဝ်းပေႃႇလသီႇၸီၵ်ႇၶၽၽွင်းငမ်း Divide and Rule ၶလႈ မိူင်းမၢၼ်ႈလင်ႇထူပ်း လၢႆးပၼ်ႁႃ ၵမ်ႇယဝ်ႉၵမ်ႇဝႃး တေႃႇမိူဝ်ႈလီဝ်" ၼၼ်ႉ မၼ်းၸဝ်ႈတွပ်ႇၶၵႈဝႃႈ– ပေႃႇလသီႇ ၵၼ်ၼၼ်ႉ တိုၼ်းလွႆႉတိုဝ်းမႃးလီမ်မိူဝ်ႈပၢၼ် ၶုၼ် ႁေႃၶမ်းမၢၼ်ႈ၊ ၵွၼ်တၢင်းၵိူင်းၵလီတ်ႈ ပႆႇမႃး ၽွင်းငမ်း။ မၼ်းၸဝ်ႈၶၼ်ႉၼမ်းႁူၼ်းမိူင်းလိုင်ႈတႆး ဝႃႈ– ၸွႆႈၽွမ်ႉသိၼ်ပိၼ်းပၢၵ်ႇၵၼ်၊ ပေႃးႁဝ်းၵမ်ႇ ၽွမ်ႉသၢၼ်မိူဝ်ႈၵၼ် ၽွင်ႉၵေႃႈတေ ၵမ်ႇသႂ်ႇလွင် လွင်ႈႁဝ်း–ဝႃႈၼႆ။

လွင်ႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၽွင်းငမ်း ဝၢၼ်ႈမိူင်း ၼၼ်ႉ ၸိၸမ်ႈ **3** ပိူင်ဝႃႈ–

(1) မိူင်းမၢၼ်ႈမီးႁူၼ်း **2** သိၼ်း၊ သိၼ်း ၼိုင်ႈ တူဝ်ၶဝ်တင်းၼေႃႈႁိူၼ်းၶဝ် မီးငိုၼ်းတေႃး ၸိူဝ်းၼပ်ႉႁူဝ်ပၢၵ်ႇႁွႆလၢၼ်ႉ၊ ၶုတ်းလူင်လိၼ် သေ သမ်ႉသိုဝ်ႉၶိူင်ႈမၢၵ်ႇယိုဝ်းၵႆႈ။ ထိင်ႈသိၼ်း ၼိုင်ႈ ပိၼ်လိူဝ်းၽၢၼ်ၵိၼ်း ၵမ်ႇမီးတၢလႆႈ ၽိမ်းၵိၼ်ၼမ်ႉၶဝ်ႈ။

(2) လွင်ႈထိုၼ်ႇပႃႇမႂ်ႉ၊ မိူဝ်ႈႁူႈပွၵ်ႈ မိူင်း မိတ်ႈ မီးပႃႇမႂ်ႉသၵ်းၼမ်၊ လႂ်းတိပ်းမႂ်ႉတတ်း ႁဵတ်း **30** လွၵ်း၊ ၼိုင်ႈပီတိပ်းၼိုင်ႈလွၵ်း တေႃႇ ထိုင် လွၵ်းထိ **30** ၶိုၼ်းၽုၵ်ႇတိၼ်း ၸွမ်း လွၵ်း လႂ်လွၵ်းၼၼ်ႉ သိုပ်ႇၵူႈတိၵ်းတိၵ်း၊ ပေႃးထိုင် လွၵ်းလိုၼ်းသုတ်း လွၵ်း **30** ၵေႃႈ လွၵ်းထိၼိုင်ႈ တိပ်းထိင်ႈလႂ်ႈ၊ မိူဝ်ႈလီဝ်ပႃႇမႂ်ႉမူလ်ႉမူတ်း – ယွၼ်ႉလႂ်းႁဵတ်းၽိတ်းပိူင်ႈ။

(3) ၵွၼ်တၢင်းသိုၵ်းလုမ်ႈၽႃႉပွၵ်ႈ **2** မိူင်းမၢၼ်ႈႁဵတ်းၼေႃးၼိုင်ႈပီၼိုင်ႈႁူင်း၊ လႂ်ႈသူင် ၵွၵ်ႇၶဝ်ႈၼမ်သုတ်းထိ **1** ။ ဝႂ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၽွင်း ငမ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းမႃးယဝ်ႉ ၼိုင်ႈပီၽုၵ်ႇ **2** ႁူင်းၵေႃႈ ၶဝ်ႈပိူၵ်ႇၵွၵ်ႇၶိၼ်းယွမ်းႁႂႃႇ၊ ၶဝ်ႈၵေႃႈၵမ်ႇၶိမ်ႉ ၵမ်ႇဝၢၼ်၊ ၶုလ်ႈလိူဝ်ၵဝ်ႇႁူႈပွၵ်ႈ။

ၸဝ်ႈသိူဝ်ႁူမ်ႇ ႁိူတ်ႇပီ **1935** တီႈမိူင်း ပွၼ်၊ မိူဝ်ႈပေႃႈမၼ်းၸဝ်ႈ (ၸဝ်ႈၸၢမ်ႇထုၼ်း) သိၼ်ႈမုၼ်ၵၢယု **12** ၶူပ်ႇ၊ ဝႂ်းၼၼ်ႉႁႂႃႇယူႇၸွမ်း ၸဝ်ႈလုင်း ၸဝ်ႈၶုၼ်ၶိဝ် (မိူင်းမိတ်ႈ) တီႈ တႃႈၵုင်ႈ။ လႂ်ႈႁဵၼ်းယဝ်ႉၽႃႇမႂ်ႇမီး၊ **1960** ယူႇ ၼႂ်းတုမ်ၵေႃႁူၼ်းမိူင်း သၼ်လွႆႉလိုင်ႈတႂ်း Shan State Hill Peoples Congress ၸဝ်ႈၽႃႉ တင်ႈဝႆႉ။ လႂ်ႈႁပ်ႉလိူၵ်ႈပိၼ်ၽူႈတိၼ်းၼႂ်ႉသၽႃႇ လႂ်ႈမိူဝ်းသေ မိူဝ်ႈတေၶိုၼ်းမူၼ်ႉၶမး ပိူင်ငဝ်ႈ ပိုင်းမိူင်း **1947** လႂ်ႈၶဝ်ႈပႃး ၶိၼ်ႇတိမ်ႈပိူင်ပိုင်း ၶၽႂ်ႇတရေႇလႂ်။ ၵိမ်လွမ်ႁၢၼ်တိၼ်ႇၽႄႇ ပေႃး ၸိၶၼ်းဝႃႈ– မၼ်းၸဝ်ႈပိၼ်ၵွၵ်းၵေႃ ၽႂ်ႇမႂ်ႇမီး မိူင်းတႂ်းၼႂ်သေ လႂ်ႈထုၵ်ႇတီလႄပ်းယိတ်ႈၶွၵ်ႈ။ ဝႂ်း ၵွၵ်ႇၶွၵ်ႈ ႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈ UN သေ သိုပ်ႇၵူႇ ႁဵတ်းၵၢၼ်ယူႇသဝ်း မိူင်းၵေႃးသပြေႃးလီး ယိူဝ်း ႁၢၼ်ႉတေႃႇမိူဝ်ႈလီဝ်။ ❑

လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝၼ်းလိူၵ်ႈတင်ႈ 7/11/2010

ၵၼ်လႂ်ၽႂ်ႇပၵ်းတပွႆႉထွမ်ႇတင်ႈရိူင် ၶလႈ တေပိၼ်ပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈပွၵ်ႈႁဵၵ်ႈသုတ်း ၼႂ်း ႁူပ်ႈ **20** ပီ ၼၼ်ႉ၊ ဝၼ်းထီ **13/8/10** လုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝႃႈ ဝၼ်းလိူၵ်ႈတင်ႈ တေ ပိၼ်ဝၼ်းထီ **7/11/2010** ဝႃႈၼႆ။

သိုဝ်ႇ (Media) လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ (ၽိုၼ် ၶၢဝ်ႇ ႁူင်းပွႆႇသိင်ထီႇဝီႇ) ၵေႃႈ ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇယိုၼ် ယၼ်လွမ်း။

ၼွၵ်ႈမိူင်းၼႂ်းမိူင်း ၵွၼ်ႁၼ်ထတ်းသၢင် ဝႃႈ တေပိၼ်ပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈၵမ်ႇပိၼ်ထမ်းလွမ်း တြႃးၶလႈ ၶၼၼေႃးတိူဝ်ႈ ပိူဝ်ႈတႃႇၸွႆႈလုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈႁုမ်းႁမ်ၵႃႇၼႃႇၶၢဝ်းယၢဝ်းႁူလ်ႉ၊ ႁွပ်ႈဝႃႈ ပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း **2008** ၵၼ်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵွၼ်ၶိၼ်ႇတိမ်ႈၼၼ်ႉ တတ်းမၵ်းဝႃႈ ¼ ပုၼ်ႈ ၶွင်တီႈၼင်ႈၼႂ်းသၽႃႇ ၸွႆႈပိၼ်တီႈၼင်ႈၽႃႇသိုၵ်း။

ၼၢင်းၵွင်ႇသၢၼ်းသုၸီႇ ၽူႈၼမ်းပႃႇတီႇ NLD ၵၼ်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈႁုမ်းၶင်ၼၼ်ႉၶတႃႇ ၵမ်ႇမီးတိုဝ်ႉတၢင်းလႂ်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ။

ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၼႆႉ မီးပႃႇတီႇ ၵၢၼ်မိူင်း တေၶဝ်ႈၶၶႅင်ႇ **42** ပႃႇတီႇ၊ ပႃႇတီႇသၢင်သီး သိၼ်ႈၶိဝ် ၵၼ်တိင်းသိင်ပိၼ်ႁူဝ်ပဝ်ႈ ႁိူင်းယႂ်ႇ ငိုၼ်းၼမ် ၵၢၼ်းႁူပ်ႈငမ်ပေႉသိင်ႈ–ဝႃႈၼႆ။

(ၶၢဝ်ႇ AP 13/8/10)

သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵုၼ်ၶိုင်းလိသင်ႇပႃႇတီႇၵၢၼ်မိူင်း တၵ်းၶၢမ်ႇလႆႈၵီဝ်ႇၸွင်ႈလုမ်းယိပ်းၵွင်ႈ

ဝၼ်းထီ **31/07/10** ပိဝ်ႇၵျႃႉမူးၵုၼ်ၶိုင်း လဝ်ႈသိုၵ်းလူင်ဝဵင်းသူလၢႆ၊ ၸွင်ႉပၢင်ၵုမ်ပႃႇတီႇၵၢၼ်မိူင်း **3–4** လုမ်း ၼႂ်းၵုၼ်ၶိုင်း၊ တီႈၸွင်ႈလုမ်း ၼိူဝ်လွႆပိဝ်ႇၵျႃႉၵူင်း၊ ၵူၼ်းမိူင်း/လုၵ်ႈလုမ်းပႃႇတီႇ ႁူႉၶဝ်ႈႁူမ်ႈမီး **20** ပၢႆ။

ပိဝ်ႇၵျႃႉမူးသပ်းလႅင်းလိသင်ႇဝႃႈ– *"ပႃႈ ၼိူဝ်လိသင်ႇမၼ်း ပႃႇတီႇၵၢၼ်မိူင်းၵူႈပႃႇတီႇ တၵ်းၶၢမ်ႇလႆႈၵီဝ်ႇၸွင်ႈ လုမ်းယိပ်းၵွင်ႈၵၢင်ႇလုမ်းလွႆ လႃးလႃး၊ ပေႃးလႆႈႁူႉလႆႈငိၼ်းၶတ်ႉ သူၶႃႈတေ လႃးၵိၼ်ၸွမ်းၶႃႈတေလႃးၵိၼ်၊ ပႃႇတီႇလွၵ်းပဵၼ်းၵႂႃႇ ၵီဝ်ႇၸွင်ႈၶႃႈ လၢင်ႈလႆႈထုၵ်ႇပူတ်းယႃႉပႅတ်ႈ ၸဝ်း ၶႃႈလၢင်ႈလႆႈထုၵ်ႇပူတ်းထွၼ်"* – ဝႃႈၼႆႉ။

တင်ႈၶတ်ႉ၊ ၸူဝ်လိူၼ်ၵျူး လၢႆးၼႆႉမႃး ပႃႇတီႇၵျၼ်ႉၽၵ်ႉ/သၢင်ႇသီႈသိၼ်ႈၼႅဝ် USDP ၵုၼ်ၶိုင်း ၶၼ်လၢႆးၼၼ် (**45** ပီ) ၵွၼ်ၸူဝ်ၶႃႈ လူင်းသူၼ်းတုမ်ၵျႃသိူင်လွမ်းဝၢၼ်ႈၵိူင်၊ ၼႂ်းၶလႈ ဝဵင်းၵုၼ်ၶိုင်း၊ မိူၼ်ၼင်ႇၵဵင်းၼမ်း ဝၢၼ်ႈလဝ်း သၢႆးၼၢဝ် ၵဵင်းလူမ်း လၢႆးၵမ်။ ပေႃးလိူၵ်ႈတင်ႈမႃး ၸႂ်ႈတွတ်ႈပၼ်လုမ်းၼဝ် ယႃႇတွတ်ႈပၼ်တၢင်ႇ လုမ်း၊ မီးပႃႇတီႇ USDP ၼဝ်ၵူလိုၼ်း ၶၼ်ဝႃႈလႆႈ ပွင်ပဵၼ် ၶိုတ်းၶတ်ႉပဵၼ်ၶတ်ႉ၊ တၢင်ႇပႃႇတီႇ တၢင်ႇလုမ်းၼႆႉ ၽူႈၽၢဝ်ႇၶၢဝ်ၵူလိုၼ်း၊ ၵွပ်ႈဝႃႈ ၵီၼ်ၶိုင်းၵူၼ်းၶႃႈ ၶမ်ႇတိမ်ထူၼ်ႈ ငိုၼ်းၶႃႈ ၶမ်ႇမီး ၼမ်ႉၵတ်ႉၶႃႈၶမ်ႇမီး တူဝ်ထူပ်း တၵျွၼ်ၶႃႈၶမ်ႇမီး– ဝႃႈၼႆႉ။

ၼွၵ်ႈသေၼၼ်ႉယင်းဝႃႈ– ပေႃးၵူၼ်း ဝၢၼ်ႈၵူၼ်းၼႄးၵူၼ်းမိူင်း လႃးလွင်ႈယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ တုၵ်ႉၼၽေးၼႅၼ်ပၼ်ၵျႃသင်ၶႃႈ မီးၼဝ်ၵူလိုၼ်း ၶၼ်တေ လၢင်ႈၵီတ်ႇၶၼၶၵ်ႉၵင်ႈပၼ်လႆႈၶလႈ လွႆႈၶၵႈလိတ်ႈပၼ်လႆႈ၊ တႃႇတေပိုင်ႈၶိုင်လွႆယွႆႇ လႆႈတၢင်ႇပႃႇတီႇတၢင်ႇလုမ်း မိူၼ်ပႃႇတီႇၵျၼ်ႉ ၽၵ်ႉ တိုၼ်းၶမ်ႇမီး– ၼႆယဝ်ႉ။ ❑

လုမ်းဝႃႉတင်းမိူင်းလႃးလႆႈလွႆၵၼ်တႅပ်းတတ်းတွပ်ႇထိူင် လွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈမိပ်ႇၶိုး

ဝႃႈသေလုမ်းဝႃႉ တင်းလုမ်းမိူင်းလႃး ႁူႉ ၸူပ်ႉထူပ်းၶယးမျၼ်ႉယဝ်ႉ ၽူႈၵွၼ်ၸူဝ်တင်းသွင် လုမ်း ၵိုတ်းပၢင်ၵုမ်ထိင်ႈတီႈ ပၢင်သၢင်း **3–4** ဝၼ်းသေ ၽွမ်ႉၵၼ်တူၵ်းလူင်းတႅပ်းတတ်းၶေႃႈ လႅဝ်သိူင်လႅဝ်ဝႃႈ ၶမ်ႇယွမ်းႁပ်ႉၵိုတ်းလွမ်း ၶၼ် လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လွႆႉဝၢင်းၼိူင်ႈ။ လွႆႉၵိုတ်းတပ်ႉပွႆႉ လႅၼ်လိၼ်ၼၼ်ႉ လွႆႉႁၢမ်းလီႁၢမ်းဝၢၼ်ပၢၵ်ႈပႅတ်ႈ တွပ်ႇလိၵ်ႈသူင်ႇႁူႉတီႈၶယးမျၼ်ႉ ။

ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉလုမ်းဝႃႉၶႃႉၼိုင်ႈ လၢတ်ႈ ဝႃႈ– "ၶေႃႈတူၵ်းယွၼ်းၶၼ်ၵွင်းတၢင်ႇဝႆႉ သမ်ႉ ၶမ်ႇၵျပ်ႉ ပၢၵ်ႈပႅတ်ႈသိူင်ႈသေ ၶၼ်ၼဝ်တူၵ်း ယွၼ်းသမ်ႉၸွႆႈၵိုတ်းလွမ်း၊ သမ်ႉလွႆႉဝၢင်းၼိူင်ႈၼႆႉ ၶတ်ႉ ၶမ်ႇပၼ်လႆႈ။ ၵွင်းတေယူႇႁူႉ ပၼ်လုမ်း ငမ်းယႅၼ်ၼိုၼ်းပၵ်းၵဝ်ႇပိူင်ၵဝ်ႇသေ ပေႃးလူင်ပွင် လိူင်ႈမွႆႇၼိုၼ်ႈမႃး လင်ႇၵွႆႈလၢတ်ႈထိူင်ႈ။ ၶၼ်ၼႆႉ ပၼ်ၶေႃႈတွပ်ႇတၢင်းသွင်လုမ်းယဝ်ႉ။"–ဝႃႈၼႆႉ။

ထိူင်ႈလွင်ႈၼိုင်ႈ လုမ်းလဝ်ႈပၢင်ႇၽွႃႉ တပ်ႉ လုမ်း (1) ဝၢၼ်ႈၵႃးၶႃႈတေႃႈၼင်ႇၼၼ် ၵႃႈ ၶမ်ႇယွမ်းဝၢင်းၼိူင်ႈၶမ်ႇလူးတေ လတ်းၵၢၼ် ႁူႉ–ၽူႈၵွၼ်ၸူဝ်တပ်ႉလုမ်း **1** သမ်ႉဝႃႈ ၼႂ်ႈပၼ် သင်ပၼ် ၶမ်ႇယွမ်းပၼ်မၢၼ်ႈ၊ ၶဝ်ၶဝ်ဝႃႈ– ဝႃႈ ၼႆႉ။

ဝၼ်းထီ **20/08/10** ဝႃႈဝၼ်း တပ်ႉသိုၵ်း ၶူလၢႆးလီတီးမွၵ်ႉၶရိတ်းတိၵ်းလိူဝ်ႉလၢတ်ႈ– လိုင်ႈတၢႆးပွတ်းၶွၵ်ႈ NDAA-ESS ၶၼ်ၵဵမ် ၸူဝ်ပဝ်ႈ လဝ်ႈသၢင်ႇလူ၊ ၵွၼ်ၸူဝ်ႁူႉတီႈလုမ်း တိူင်းသိုၵ်းသၢမ်လႅင်၊ (ၵဵင်းတုင်) ၸူပ်ႉထူပ်း လွမ် သိုၵ်းၶယးမျၼ်ႉ ၼၼ်ႉ မၼ်းလၢႆးလၢတ်ႈပုတ်း ၼၢတ်ႇတႅၵ်ႇလႅင်းသေ ပၼ်ပႃးလိၵ်ႈလွမ်း မီးၶေႃႈ ႁၢမ်း **6** ၶေႃႈ၊ ၶၼ်လမ်ႇလွင်ႈပႃး **3** ၶေႃႈ၊ လွင်ႈၼႂ်ႈတွပ်ႇ ၵိုတ်းၶမ်ႇၵိုတ်းတပ်ႉပွႆႉလႅၼ်လိၼ် BGF ၶမ်ႇပူၼ်ႉဝၼ်းထီ **01/09/10** ။

[ပွတ်းၼႆႉ ၶယးမျၼ်ႉ ၸူပ်ႉၵုပ်ႇမူႇပူဝ်ႇ လၢၼမ်း ၸူဝ်ပဝ်ႈသၽေးတီႈပိုၵ်းသႃ တပ်ႉသိုၵ်း မိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉၸူမ်ႈ UWSA ၶၼ်လုၵ်ႉပၢင်သၢင်း ၵွၼ်ၸူဝ်ၽူႈမီးလၼ်ႉ **7–8** ၵေႃႉ ႁူႉတီႈလုမ်း သိုၵ်းပိဝ်ႇၵျႃႉတၢင်ႉယၢၼ်း။]

ၶေႃႈႁၢမ်း **3** ၶေႃႈၼၼ်ႉ (1) တႃႇၵိုတ်း တပ်ႉပွႆႉလႅၼ်လိၼ် ၶမ်ႇမီးယဝ်ႉ၊ ၼၢဝ်းယၢမ်း မၼ်းပူၼ်ႉယဝ်ႉ၊ မီးတႃႇဝၢင်းၼိူင်ႈပိူင်လႅဝ်၊ လၢတ်ႈ လႆလႆပွၵ်ႈၶႃႈ ၵွပ်ႈၶမ်ႇၵိုတ်းလွမ်း (2) ပေႃးဝၢင်းၼိူင်ႈပၼ်ၵူၼ်းမိူင်းယဝ်ႉ မီးသုၼ်ႇလႆႈ ၵိုတ်းၵၢၼ်ၵႃႉၼၢမၢၵ်ႈမီးတိမ်ထူၼ်ႈ၊ ၼႂ်ႈတင်ႈ ၸွမ်းပၼီးသင်ၶႃႈလႆႈ။ (3)ပူၼ်ႉဝၼ်းထီ **01/09/10** ၶမ်ႇၵိုတ်းလွမ်းလိုင် ဝႃႈလိူၵ်ႈတင်ႈယဝ်ႉ တၵ်းယႅၼ်းပၼ်လုမ်းၼွၵ်ႈမၢမီႈႁူႉၵမ်းလႅဝ်၊ သူတေလႃးၵိၼ် တူၵ်းၵိၼ်းလိူဝ်ၶိူင်း– ဝႃႈၼႆႉ။

ဝႃႈလုမ်းဝႃႉပၢင်သၢင်း တင်းလုမ်းမိူင်းလႃး ၸူပ်ႉၵုပ်ႇမၢၼ်ႈ ဝၼ်းထီ **20/08/10** ၊ ဝၼ်းထီ **21/08/10** ၽူႈၼမ်းတင်း **2** လုမ်း ၸူမ်ႈၵၼ် ၵိုတ်းပၢင်ၵုမ်တီႈပၢင်သၢင်း **4** ဝၼ်း၊ ဝၼ်းထီ **24/08/10** ၽွမ်ႉၵၼ်တူၵ်းလူင်းတႅပ်းတတ်း ၶေႃႈလႅဝ်သိူင်လႅဝ်ဝႃႈ ၶမ်ႇယွမ်းႁပ်ႉၵိုတ်းလွမ်း ၶၼ်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈလွႆႉဝၢင်းၼိူင်ႈ။ တွပ်ႇလိၵ်ႈ ႁူႉတီႈၶယးမျၼ်ႉ ၼႂ်ႈလႆႈယူႇႁူႉမိူၼ်ၵဝ်ႇပိူင်ၵဝ်ႇ တေႃႇလူင်ပွင်လိူင်ႈမွႆႇမီးမႃး။ ၶတ်ႉၼၼ်ႉမႃး လုမ်း ဝႃႉ–မိူင်းလႃး ၸႅၼ်းထိမ်ၵိူင်းၽၢင်ႉၵၢၼ်သိုၵ်း လိူဝ်ၵဝ်ႇၵူႈတႅဝ်းၼႄႈ။ ❑

ယွၼ်ႉၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉပေႉၵိၼ်ၶလႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈပၢႆႈလူးတပ်ႉသိုၵ်းလိုင်ႈတႆး

ဝၼ်းထိ **4/8/10** ၵူၼ်းသိုၵ်း ၶွႆးတပ်ႉ မၢၼ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ လိုဝ်ႈသိုၵ်းႁၢၼ် တၢၼ်းလဵၼ်, (ၸၢဝ်းတႆး) ဢႃယု **26** ပီ တပ်ႉ ၶမယ **529** တႃႇၶီႇလဵၵ်း ဢၼ်ပၵ်းသဝ်းတီႈမိူင်းထႃး *(ၸေႃႇ, ၼႃးဝၢၼ်ႈပဵင်းလူင် ၸူင်,ဝဵင်းဝဵင်းႁဵင်)* ပႃးတင်း ၵွင်ႈ (MA-1) **1** လဝ်း၊ မၢၵ်ႇၵွင်ႈ **497** လုၵ်ႈ၊ မၵ်ႉၵွင်ႈ **3** မၵ်ႉ၊ မၢၵ်ႇယဵပ်ႇ (M-14) **1** လုၵ်ႈ ပႆႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈႁွမ်း တပ်ႉသိုၵ်းလိုင်ႈတႆး (SSA) တီႈ တပ်ႉလွႆလမ် ႁိမ်းလဵၼ်လိၼ်ထႆး ဢၼ် ၸဝ်ႈသိုၵ်း ယွတ်ႈၽႃႉ ၵွၼ်ႁူဝ်။

သိုၵ်းႁၢၼ်တၢၼ်းလဵၼ်, လၢတ်ႈၶၢဝ်ႇ – ၵွပ်ႈလႆႈထုၵ်ႇ, ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉတၢင်းတိူင်ပေႉၵိၼ် ဢမ်ႇမီးလွင်ႈၽဵင်ႇပဵင်း ႁၼ်ဝႃႈပဵၼ်ၸၢဝ်းတႆး ၶလႈ လွင်ႈႁဵတ်းၵၢၼ်ၵႃႈဝႃႈၵႃႈပဵၼ်၊ မၢင်ပွၵ်ႈလွင်ႈ ပွင်ႉယၢမ်းတိတ်းထတ်းၵၼ်လႄဝၼ်း၊ ပေႃႉပိတ်ႉ ထုပ်ႉပၢပ်း ႁူမၼ်းလႄးၽွၵ်ႇ,ၼိုင်ႈသမ်ႉပေႃးဢမ်ႇ,ၶႂ်ႈ ငိၼ်းလီ၊ ၶႂ်ႈတပ်ႉမၢၼ်ႈမိူင်းထႃးမီးၸၢဝ်းၼိူဝ်း *(ဢမ်ႇ,လွင်ႈမၢၼ်ႈ)* **2** ၵေႃႉ ထိုင်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈပဵၼ် ၸၢဝ်းၼိူဝ်းပဢူဝ်း မၼ်းၵေႃႈထုၵ်ႇ,တၢင်းတိူင် ပေႉၵိၼ်ဢမ်ႇ,ပႆႈပိူင်ႈၵၼ်–ဝႃႈၼႆ။

သိုၵ်းႁၢၼ်တၢၼ်းလဵၼ်, ပဵၼ်ၸၢဝ်းၼိူဝ်းတႆး ၸၢတိဝဵင်းလႄးၶႃႈ၊ ၵွၼ်ၼႃးတေလႆႈထုၵ်ႇ,တၢင်း မႃးႁဵတ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၼၼ်ႉ ပဵၼ်ပေႃးၵႃႉမၢၵ်ႇ,လွၵ်း ယူႇ,ဝၢၼ်ႈႁူဝ်ၼႃး မိူင်းၵိုင်၊ မွၵ်ႈလိူၼ်မၢတ်ႉၶျ ပူၼ်ႉမႃး ၽွင်းၵူႈ,ၵႃႉတၢင်းၵုၼ်ႁဵင်း လႆႈထုၵ်ႇ, သိုၵ်းမၢၼ်ႈတိူၵ်းလွႆႉႁၢပ်ႇ,ၶျေႃး ပွတ်းၵၵ်းတူင် သေ တိူၵ်းလွႆႉႁဵတ်းသိုၵ်း ဢမ်ႇ,ပၼ်ပွၵ်ႈၶိုၼ်း ႁိူၼ်း၊ ၽိူၵ်းၵၢၼ်သိုၵ်းယဝ်ႉ လႆႈၵွၵ်ႇ,ၼႃးသိုၵ်း မႃးယူႇ,တင်းပွတ်းမိူင်းတေႃႉမိူင်းထႃး။ ❑

သိုၵ်းယၢင်း KNU မူၵ်းယိုဝ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတၢႆ/မၢတ်ႇ, 22

ဝၼ်းထိ **4/8/10** တပ်ႉသိုၵ်းႁူမ်ႈတုမ်လိုဝ်ႈ ၸၢတ်ႈယၢင်းၽိူၵ်ႇ, (KNU) တပ်ႉၵွင် **22** ၶွႆး တပ်ႉလုမ်း **7** ဢၼ်ၸဝ်ႈႁၢၼ် ၶီႇၶႃ ၵွၼ်ႁူဝ် ပွႆႉမူၵ်းယိုဝ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တပ်ႉ ၶလယ **62** ဢၼ် ၸဝ်ႈသိုၵ်းထုၼ်းမေးၸိၼ်, ၵွၼ်ႁူဝ် တီႈႁိမ်း ဝၢၼ်ႈလိၽူဝ်းၶီး ၸေႃႇ,ၼႃးဝၢၼ်ႈထီးၼူဝ်းၶူဝ်ႈ ၸူင်,ဝဵင်း တႃႇသွင်ယၢင်း ၼေႈတွၼ်ႈတၢၵ်ႇ, မိူင်းထႆး၊ ပဵၼ်ၽွင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတိုၵ်ႉၶၢႆႉတပ်ႉ လုၵ်ႈ တၢင်းဝၢၼ်ႈၼွင်မူဝ်ႇ ၵႂႃႇ,တၢင်းဝၢၼ်ႈဝႃႇၶလႄး သိုၵ်းမၢၼ်ႈတၢႆထင်တီႈ **8** ၵေႃႉ မၢတ်ႇ,လိူဝ်း **14** ၵေႃႉ ။

လဵၵ်ႉ,ၶၢဝ်ႇ,လၢတ်ႈဝႃႈ – ၽၢႆႇ,သိုၵ်းယၢင်း ၽိူၵ်ႇ, ဢဝ်မၢၵ်ႇ,ၶီးမူဝ်ႇ **2** လုၵ်ႈ ၽွင်ႉဝိုၵ်းၶူဝ်သိၼ်ႈ တၢင်း ပေႃးသိုၵ်းမၢၼ်ႈယဵပ်ႇ,သႂ်ႇ,ၵေႃႈ ဢဝ်ၵွင်ႈ တင်း မၢၵ်ႇ,မေႃႇ,ထႃႇ, **60** MM ၽူၵ်းယိုဝ်းသႂ်ႇ, ထိုင်ႈ၊ ၶႂ်ႈလူဝ်ႉပီ **2010** ပွၵ်ႈၼႆႉ သိုၵ်းယၢင်း ၽိူၵ်ႇ, မူၵ်းယိုဝ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတၢႆၼမ်သုတ်း– ဝႃႈၼႆ။

(www.angkokbiznews.com)

လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈႁဵတ်းဝႂ်ႁပ်ႉတူဝ်ပၼ်ၵူၼ်းၶႃ, သႂ်ႇ,သိၼ်ႈမႆႈၸၢဝ်းၼိူဝ်းလိသေႃး

ၵူၼ်းၸမ်ႉၸမ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– *“ပၢၼ်းသေႃးၵျႃႇ,မိၼ်ႉ ၵူဝ်ႁူဝ်ၵူၼ်းဢမ်ႇ,လႆႈ တီမ်ၶလႈ လင်ႇ,ၵိုဝ်းၵုမ်ၵုပ်ႇ,ၵူဝ်းၸဝ်ႈၼႃးတီႈ မၢၼ်ႈ ၽၢႆႇ,ၵူတ်ႇ,ၵူၼ်းၶဝ်ႈမိူင်း* (လဝၵ) *ၸမ်ႉၸမ်း ၵူးဢၢၼ်ႇ,ယိၼ်း သေႁဵတ်းဝႂ်* (မၢတ်ႈ ပူင်ႇ,တိၼ်ႇ,) *ပၼ်ၵူၼ်းမိူင်းၶၶ, သႂ်ႇ,သိၼ်ႈမႆႈပဵၼ် ၵူၼ်းလိသေႃး*”–ဝႃႈၼႆ။

ပၢၼ်းသေႃးၵျႃႇ,မိၼ်ႉ ပဵၼ်ၵေႃႉၽူႈၸမ်း ၵျၢၼ်ႉၽုတ်ႉ (USDA) ၶလႈတွၼ်ႈမူႇ,ၶလႈ ၶလႈ ႁူဝ်ၼႃးပီႈ,တုလိတ်ႉ ၵူင်ႇ,ပၢၼ်းသေႃး၊ ပဵၼ်ပႃးလဝ်ႈၶွင်ၶွမ်းပၼီႇ သိၼ် ၶူဝ်လူင်လိသေႃး ပၢၼ်းသေႃး (Kholong Lisu Gems Co.Ltd) –ဝႃႈၼႆ။

ၸၢင်းယိင်းၸၢဝ်းလိသေႃး ၵေႃႉၼိုင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– “ပၢၼ်းသေႃးၵျႃႇ,မိၼ်ႉ ပူင်ၵၢမ်း သင်ႇ,ဝႆႉဝႃႈ လိူဝ်းပဵၼ်လိသေႃး တေလႆႈၶဝ်ႈ ပႃႇ,တီႇ,ၵျၢၼ်ႉၽုတ်ႉ USDP”–ဝႃႈၼႆ။

ၸွၵ်ႈသေၸၼ်ႉ တေႃတဵင်ႇ,တင်ႈ လႄးထုၼ်း မွင်, (ၵိုဝ်) လႄးၶမ်းၵွၼ်, (ၽူႈႁွင်ႉၵၢမ်းတႆး ယၢမ်ႈမီးလိုဝ်ႈသိင် ပီႈဢႃႈမေး ၵျႃႇ,ထူလုၼ်း ၵေႃႉပဵၼ်ၸွင်ႉၵျႃႇ,မိၼ်ႉ) ႁဵတ်းၽွင်းၶိုၼ် လူင်း ၶႃႇ,ဢၼ်လိုၵ်ႈတင်းၶႂ်ႈၶလႈဝဵင်းၸမ်ႉၸမ်း။

ဝၼ်းထိ **02/08/10** ပၢၼ်းသေႃးၵျႃႇ,မိၼ်ႉ တင်းၸၢင်းမေး ၸၢင်းဝိၼ်းမိၼ်ႉ ႁဵတ်းဝၼ်းၵိုတ်, **50** ပီတဵမ် တီႈဝတ်ႉၼေႇ,ယသုၶ၊ ၸိမၼ်ႇ,တ သင်ၶလဝ်ႈ **108** ဝတ်ႉ ၵူႇ,ၶဝ်ႈႁူမ်ႈ။ ၵူၼ်းလူင် ၶႂ်ႈၶလႈတွၼ်ႈ/ၶလႈဝဵင်းၵေႃႈ ၵူႇ,ၶဝ်ႈႁူမ်ႈတင်း ၼမ်။ ❑

ၶၢဝ်ႇတိူၵ်းတိူင်

ၸုၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵုမ်ၶိူင်းႁၼ်ႉလၼ်ၸၢင်းယိင်း

ဝၼ်းထီႉ **24/07/10** သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၸမယ **524** တပ်ႉၸုမ်း **3** ၵုမ်ၶိူင်း လူင်ႈၵူႈၸွမ်း ဝၢၼ်ႈလဝ်း ၽႃႈလၢၼ်းၵုမ်ၶိူင်း **2** ၸိုၼ်း။ ၸမ်ႈ ၸိုၼ်းထိသွင် ၸုၼ်သိုၵ်းတီႈၵွင်, ႁၼ်ႉလၼ် ၸၢင်းလူ, (ၼၢ,ယု **30**) ယူႉယိၼ်းၵေႃႉလိဝ် လုၵ်ႈယိင်းလုင်းသီင် လႄႈ ပႃးၸူဝ်ႈ၊ လွၵ်ႇၸိုတ်ႈ တီႈၵူမ်းၸၵ်းဝႃႈ–ယႃႇလၢတ်ႈပိူၼ်ႈ ပေႃးလၢတ်ႈ တေၵဝ်တၢႆပဵတ်ႈ–ဝႃႈၼႆႉ။

ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ– *"ၶပ်ႈဝႃႈ ၸၢင်းလူ, ပဵၼ်ၵူၼ်းၵမ်ႉပေႃးတိမ်လႄႈ မိူဝ်ႈၵူ, ၸိုၼ်ႈၵူၼ်းသၼ်ႉ မၼ်းၸၢင်းလၢတ်ႈလႄႈတေႃးၵေႃႉ။ ဝႃးသၼ်ႉမႃး ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵူႉလႄႈ ၵမ်ႉၶတ်းပၼ် လုၵ်ႈယိင်းၸၢင်းသၢဝ်ၵွၵ်ႉယိၼ်း ၵမ်ႉၶတ်းပွႆႇ ဝႆႉယူႇယိၼ်းၶၢင်းၵူလ်း ၵမ်ႉၶတ်းပၼ်ၵူႉၶုံႈသူၼ် ၵိုဝ်းၸႆႉ*"–ဝႃႈၼႆႉ။

သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵုမ်ၶိူင်းၸင်ႇႁဝ်ႉ ၼိုင်းသိုၵ်း **30** ပၢ လၵ်ႉၵဝ်လီဝ်းႁဝ်ႉ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ (ႁႃႈၸၼ် **15,000** ပျႃး) လႄႈပၢတိူၵ်း **3** ၵွႆႉ (ႁႃႈၸၼ် **12,000** ပျႃး)၊ ပၢတိူၵ်းယွၼ်းၵႂ်ႈ,ၸိုင်ႈယိၼ်း **1** တူဝ်–ဝႃႈၼႆႉ။

ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ– *"ၸွႆႈၸိုင်ႈလိူၼ် ၵူလ်း လႆႈပၼ်ၵႂ်ႈ, **37** တူဝ် ၸမ်ႉၸၵ်း **25–26** ၵွႆႉ။ ပေႃးၵူၼ်းဝၢၼ်ႈသိုဝ်ႉၶၢႁၼ်ၸတႃႉ **1** ၵွႆႉ **3,500** ပျႃး။ သိုၵ်းမၢၼ်ႈၸဝ်သမ်ႉ လီသင်, ၶၢၼ်းၵိၼ်လႆ"*–ဝႃႈၼႆႉ။

သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵုမ်ၶိူင်းၼႆႉ ယင်းပၢၵိပ်းၵူၼ်း ၶၢပ်, ၸိုင်ႈဝၼ်း ဝၼ်းလႂ် **3–4** ၵေႃႉ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ လႆႈပၼ်,ပုတ်ႈႁၼ်ၵူ, လႆႈၶၢပ်,ၵိူင်,တေႃ,ၵိူင်, –ဝႃႈၼႆႉ။ ❑

သိပ်,မႃးၸႃႈ–4

ထုၵ်,လီၶႂ်ႈၵွႆတူဝ်ၵွပ်ႈ (factor) မၼ်းလႆၢပိူင်–

- ပေႃးမီး သုၼ်,လႆႈၽၢတ်,ၵွၵ်,လိူင် တေမီးၽွၼ်းလီၸမ်လိူဝ်သုၼ်,လႆႈတၢင်,ၸေႃႈ ၵၼ်ပၼ်ဝႆႉလိူဝ်ႇယိုဝ်ႇ?။
- ဝႆႇသုၼ်,လႆႈတၢင်,ၸေႃႈၵမ်,လီလိူဝ်ၸၼ်,?။ **(တူဝ်ယၢင်,–**ၸလႈမိူင်းတၢႆး ၵမ်,ယွမ်းၶပ်ႇ မၢမီးလိုင်ႈမိူင်းယူမ်ႈတုမ်ၸိူတ်းၵွၵ်,မႃး၊ မီးၵၢ,ၸၢ, ဝီးတူဝ်း veto သေ ပၢၵ်ႈပဵတ်ႈလႆႈ)။
- မၢမီးသုၼ်,လႆႈၽၢတ်,ၵွၵ်,ၼႆႉ ပုၼ်ႈတၢ, ၵူၼ်းပၢၼ်လုၵ်ႈပၢၼ်လၢၼ် တေမီးၽွၼ်း လီၽွၼ်းလႃ,လိူဝ်ႇယိုဝ်ႇ?။

ၸမ်ႈဝီပ်, (model) ပိူဝ်ႈတၢ,သုၼ်,လႆႈ ၽၢတ်,ၵွၵ်, ၸွႆးပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း

1. ၸမ်ႈဝီပ်, မီးလွင်ႈမီးၵၢၼ်
(Substantive Model)

ပေႃးပၼ်ငဝ်းလၢႆးလိူင်ႇယိုဝ် ၽၢတ်,ၵွၵ်, လႆႈ။ *(**တူဝ်ယၢင်,မၼ်း** လႆႈထုၵ်,မိူင်းယႂ်,ၸိူတ်း ၵမ်,ၵျႃး၊ လႆႈထုၵ်,ပူၼ်ႉပၼ်ၸေႃႈလီၼ်၊ လႆႈထုၵ်, လိူၵ်ႈၸေႃႈလီၵ်ႉၸေႃႈယႂ်, လီမ်လိူဝ်းၸွႆႇၸၼ်,။)*

2. ၸမ်ႈဝီပ်, ပၼ်ၸၼ်းပၼ်တွၼ်း
(Procedural model)

မိူင်းၵၼ်ၸွႆႈၽၢတ်,ၵွၵ်, ၵမ်,တၢပ်ႈၸၼ် လွင်ႈၸၼ်တၢင်းသင် မိူၼ်ပႃႈၸိူဝ်ၸွႆႈယိုဝ်။ ပေႃး ထုၵ်,မၼ်ႈလွမ်းၸၵ်ႉတွၼ်ႈၵၼ်ၸၼ်ဝႆႉၸွႆးပိူင်ငဝ်ႈ ပိုင်းမိူင်းၵေႃႈ ၽၢတ်,ၵွၵ်,လႆႈယူ,ယိုဝ်– *(**တူဝ်ယၢင်,**–ၵူၼ်းလိူဝ်းၸွႆႈၽၢတ်,ၵွၵ်, တေလႆႈမီး **3** ပုၼ်ႈ ၸွႆး **4** ပုၼ်ႈ ၸွင်ယိုဝ်ၵူၼ်းတင်းမိူင်း။)*
ၸွႆးပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း တေၵမ်,တီမ်ႈသုပ်,ဝႆႉ ၸၵ်ႉတွၼ်ႈၵၼ်ယၢပ်,ယၢၼ်း ၵၼ်ၵမ်,ပၼ်လႆႈ။ **တူဝ်ယၢင်,**–တၢင်,ၸလႈမိူင်းၵေႃႈ တၵ်းလႆႈပၼ် ႁၢင်လွၵ်ႁမ်ႇထီမ်၊ လူင်ပွင်လိုင်ႈငဝ်ႈငုၼ်း *(မိူင်းယူမ်ႈ တုမ်)* ၵေႃႈ တၵ်းလႆႈႁမ်ႇထီမ် လီမ်လိူဝ်းၸွႆႈ။

3. ၸမ်ႈဝီပ်,လၢ,ႁႃႈလၢ,ယူဝ်သေၽၢတ်,ၵွၵ်,
(Special exit costs model)

မိူင်းၵၼ်ၸွႆႈၽၢတ်,ၵွၵ်, တေလႆႈလၢ,ပၼ် ႁႃႈပၼ်ယိုဝ်။ *[**တူဝ်ယၢင်,**–ၽူႈၶၢပ်,ႁၢၼ်ငဝ်ႈငုၼ်း ၸဝ် တၵ်းလႆႈၵွၵ်,ႁၢၼ် (ယိုဝ်) မိူဝ်းၸိုၼ်း၊ တေလႆႈၵွၵ်,ပၼ်ႁႃႈလွၵ်ႉလၢ, ၵီၵ်,ငိုၼ်းႁမ်ႇလွႆႈလွႆ၊ ငိုၼ်းလူင်းတိုၼ်းဝႆႉသေသုမ်းၵူ,ၵေႃႈ တေလႆႈ သႆႈတီၼ်းပၼ်လွႆ လိူဝ်းၼႆႉ။]*

တေလွၵ်ႉတိုဝ်းၸမ်ႈဝီပ်, လၢႆးလွႆၵေႃႈလီ– ၵၼ်ထုၵ်,လႆႈမီးထိင်ႈၼႆႉ ပၼ်လုမ်းၵျႃး လွႆႈ တီပ်းတတ်းပၼ်ၸၼ်ႇယဝ်ႈ။ ၵူလ်းၵႃႈ တေလႆႈ ပၼ်လုမ်းၵျႃးၵၼ်ၵူႈၽႂ်ႁ,ၶၼ်ဝႃႈ ၵမ်,ယိူင်ႈ လွမ်းၽႂ်ႁ,လွႆၸလႈ လွတ်ႈလီဝ်း လူးၵွၼ်,။
ပေႃးဝႃႈ ၵမ်,မီးလုမ်းၵျႃးၸင်,ၸၼ်လိုင် ၽိတ်ႈမွၵ်,ၶွႆႈလုမ်းၵျႃးလုမ်ႈၽူ,မႃးလွႆႈတီပ်း တတ်းပၼ်။
ၸွၵ်ႈလိူဝ်ၸၼ်ႇၵေႃႈ ပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်းၼႆႉ ထုၵ်,လီလီလမ်ႈၸၼ်ဝႆႉဝႃႈ ၸလႈမိူင်းလွႆမီးသုၼ်, လႆႈၽၢတ်,ၵွၵ်,။ ႁမ်ႈၸမ်ၸတႃႉ တေပၼ်ၸလႈ မိူင်းလိူဝ်းၵၼ်ပေႃႉတူဝ်ပေႃႉႁၼ်း လုၵ်ႈမၼ်ႈလႆႈ ၶင်းၵူလ်း။
ၵၢၼ်,ယွႆႇဝူၼ်ႉယွႆႇ ၶၼ်ထိုင်လိူဝ်ႇယိုဝ်၊ တင်းမိူင်းတၢႆး တေတီၵ်ႈလႆႈလွႆႉလၢႆးလိူဝ်ႇယိုဝ်၊ ပွင်,လီင်းမႃးပၼ် လီၵ်ႈလၢႆးတၢင်းယူႉတၢင်းၶၼ် ႁၼ်၊ ယိၼ်းလီတွၼ်ႈၶပ်ႇၸတႃႉၸတႃႉ။

လၢႆးၶမ်းလမ်ႈ **(10/8/2010)**

ပႃႇတီႇသၢင်ႈသိူင်ႈ ၵမ်ႉထၢမ်ၽွၼ်ႇ ၵၢဝ်ႇလိူဝ်ႈတႃႇဝႆင်းၽႅၼ်ႇၵၢၼ်ပႃႈပၢႆၽိူၵ်းလိူၵ်ႈလိူမ်း

ၸၢင်းယိင်းၸွႆးပိုၼ်ႉတီႈၵေႃႉဢိုင်ႇ လၢတ်ႈဝႃႈ– *"ၽူႈႁပ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်းၽွၵ်ႇသူၼ်းတုမ်ပႃႇတီႇ ၵျၢၼ်ႉၽုတ်ႉ လႂ်ႈမိူၼ်ႉၵျေႃ ၵမ်ႉထၢမ်ၵၢင်ၸၢႆႇ ၽွၼ်ႇ ၵၢဝ်ႇတႃႇဝႆင်းၽႅၼ်ႇၵၢၼ်ႉ လိူဝ်ႈၵႃႈယူ 18 ၸိူင်ႈၸိူဝ် 100 ပႆ ၶဝ်ႈၽိူၵ်းၵူၼ်းပႃႇတီႇၶဝ်"*– ဝႃႈယဝ်ႉ။

ၵၢင်လိူၼ်ၵျူၼ်း ၽွင်းလူင် ၵူးတိၼ်းလေႃ လၼ်ႉၽူႈၸမ်း ၵျၢၼ်ႉၽုတ်ႉ/ပႃႇတီႇသၢင်ႈသိူင်ႈ (USDP) ၵူႈသူၼ်းတုမ်ၵူၼ်းမိူင်း ၸလႈဝႆင်း ၽႅၼ်ႇၵၢၼ်ႉ မိူင်းၶၢင်။ ၵူးမိူၼ်ႉၵျေႃ ၵူႈၵၢဝ်ၸၢႈ ၵၢဝ်တႃႇသေ လၢတ်ႈဝႃႈ– ၸၢင်ႈႁိူဝ်ပႃႇတီႇတႃႇ သိူဝ်ၽိူၵ်ႈတေၵမ်ႉပၵ်းလႆႈ ၸွႆးဝႆင်းၽႅၼ်ႇၵၢၼ်ႉ ၸၼ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈႁပ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်း– မွၵ်ႈလၢတ်ႈပၼ် ၵူၢမ်းမၼ်ႈဝႆႉၸၢင်ႈယဝ်ႉ။

ၵေႃႉၶိူဝ်ႈၶဝ်ႈပႃႇတီႇသိူဝ်ၽိူၵ်ႈ ၵမ်ႉလႆႈၶဝ်ႈ သမ်ႉလႆႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ၶဝ်ႈၽိူၵ်းလိူၵ်ႈလိူမ်းၵျၢၼ်ႉၽုတ်ႉ ၵေႃႉဢိုင်ႇ လၢတ်ႈဝႃႈ– *"မိူဝ်ႈႁၢင်လိူၼ်ၵျူးလႂ်း ႁွင်ႉတႃႇၸွႆးဝႆင်းသၢပ်ႈဝႆင်း ပၢင်ၵုမ်ၵၼ် တီႈလိူမ်း ၵေႃလိူၵ်ႈလႂ်းၽိူင်ႈၸင်ႈတႃႇၽႅၼ်ႇၵၢၼ်ႉ 3 ပွၵ်ႈ။ ႁွပ်ႈပိူၼ်ႈႁူႉၵီႇတႃးမၼ်းၸလႈ ၽွၼ်ႇၵေႃႈၵမ်ႉၵူႈ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈ"*–ဝႃႈယဝ်ႉ။

လႂ်းၸုမ်ႉ လမ်လွႆသိူဝ်ၽိူၵ်ႈ ၵေႃႉဢိုင်ႇ လၢတ်ႈဝႃႈ– ၵူးမိူၼ်ႉၵျေႃ (တႃႇသႃ) ၼၼ်ႉ ၸၢင်ႈ ႁိူဝ်ပႃႇတီႇသိူဝ်ၽိူၵ်ႈတေၵမ်ႉပိုတ်ႈလိူမ်းလႆႈၸွႆး ၸလႈဝႆင်းၽႅၼ်ႇၵၢၼ်ႉၼၼ်ႉ လွႆႉလႂ်းတမ်ႈယေႃႈ/ လွႆၵူတ်ႉ ၽိူၼ်ၽူႈႁၵ်ႉလၢင်လိူဝ်ႉၸိူင်း –ဝႃႈယဝ်ႉ။

လႂ်းမိူၼ်ႉၵျေႃ (ၵႃႈယူ 50 ပႆ) ၽိူၼ် ႁူဝ်ပဝ်ႈၵေႃလိူၵ်ႈလႂ်းၸလႈၽိူင်ႈၸင်ႈတႃႈ ၸလႈ ဝႆင်းၽႅၼ်ႇၵၢၼ်ႉ ယၢမ်ႈတၢင်တူဝ်လၢဝ်းၸိူဝ်းတႃး ၸွႆး ၸလႈဝႆင်းၽႅၼ်ႇၵၢၼ်ႉ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်လိူဝ်ႉလၢတ်ႈ သွင်တူၼ်ႈႁူင်း (National Convention) ၵၢၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵွၼ်ႁူဝ်ၵွၵ်းတိုတ်ႈ။ ❑

လုမ်းသိူဝ်ၽိူၵ်ႈ ပိုတ်ႈတၢင်ႈပႆႉတီႈမိူင်းႁွင်း ၸလႈမိူင်းၶၢင် မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 26/6/2010

Photo : SNDP Newspaper

သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵၼ်ႉလၼ်ၸၢင်းယိင်း ၸလႈ သိုၵ်းတႃးပွႆႉယိုဝ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတၢႆမၢတ်ႈၸမ်

ဝၼ်းထိ 10/07/10 တပ်ႉသိုၵ်းလိူင်ႈတႆး SSA လုမ်းလွႆတႃးလီၵ်း မွၵ်ႈ 2 ထိူဝ် ပွႆႉမူၵ်း ယိုဝ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတပ်ႉ ၶမယ 569 ၼိူင်းသိုၵ်း 30 ၵေႃႉ (ၵၢၼ်ပၵ်းတပ်ႉတီႈၵုင်းမူင်ႈ ၵိင်း တွင်း)၊ ၼိုမ်းတၢင်းၸၽလွႆၵၢႆႇ–ၸမ်ႉလၢင်၊ ဝၼ်ႈ ၸွင်–ၵုင်းမူင်ႈ–ၵိင်းတွင်း (လီၼ်ႈႁွင်ႈဝၼ်းၵွၵ်ႈ ဝိင်းမိူင်းၸႆး)။ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတၢႆထင်တီႈ 6 ၵေႃႉ၊ သူင်ႈၵူၼ်းဝၢတ်ႈလီပ်ႈၵူႈ ႁူင်းယၢၵိင်းတွင်း 8 ၵေႃႉ ႁူင်းယၢမိူင်းၸႆး 5 ၵေႃႉ၊ ၵူႈတၢႆတီႈႁူင်းယၢ 5 ၵေႃႉ၊ ၵမ်ႉတိူဝ်ႉမၢတ်ႈသင်ၵိုတ်း 6 ၵေႃႉ၊ ၽွၵ်ႇ SSA လႂ်ႈႁွင်ႈၸမ်ဝံႉ – ဝႃႈယဝ်ႉ။

ၵွၼ်ၸၢႈၼၼ်ႉ မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 07/08/10 သိုၵ်းမၢၼ်ႈတပ်ႉ ၶမယ 569 ၵူႈလူလႆၵၼ်ႉ လၼ်ၸၢင်းယိင်း ၵႃႈယူ 17 ပီ၊ ယူႇဝၼ်ႈႁွင်း ယၢဝ်း ၵေႃႉဢိုင်ႇ ဝၼ်းထိ 08/08/10 ၵူၼ်း ဝၼ်ႈၵူႈတၢင်ႈလၢတ်ႈ SSA ။ သိုၵ်းတႃး လင်ႈ လွပ်ႈၶၢဝ်ႈလီငၢမ်းသေ ႁၢင်ႈၼိူၼ်းၵူႈပွႆႉတၢင်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈ–ဝႃႈယဝ်ႉ။

ၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇမၢၼ်ႈ မျၢၼ်ႉမႃႇၵၢလိၼ်း ၵွၵ်ႈ ၶၢဝ်ႇမိူဝ်ႈၵၢင်လိူၼ်ၵျူးလႂ်း ပူၼ်ႉမႃးဝႃႈ– လုမ်း သုၵ်ႉယုင်ႈၵူၼ်ၵဝ်းယႃႉပိူတ်ႈၸူဝ် 3 လင် ၸွႆး ၸၵႈၵၢင်ၵိင်းတွင်းၸလႈလွႆၵၢႆႇ၊ ၸိူဝ်သိၼ်ႈတၢင်း ၵိင်းတွင်း–မိူင်းၸႆး–ၸမ်ႉလၢင်၊ ၸွႆးၸလႈဝႆင်း မိူင်းၸႆး။ လွင်ႈၼႆႉတပ်ႉသိုၵ်းလိူင်ႈတႆး (SSA) တွပ်ႇၸၵႈဝႃႈ– ၵမ်ႉမီးပေႃႇလသီႇယႃႉၸူဝ်းၸွင် ၵူၼ်းမိူင်း။ ❑

ပိုၼ်ၽိူင်ႈ လွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈယိုတ်းတီႈလိၼ်ႁူၼ်းမိူင်း ႁဵတ်းတၢင်းလူတ်ႉၾႆး

ဝၼ်းထိ **17/08/2010** ၼႆႉ ၵုမ်းၵဝ်ႉ ငဝ်ႈသုၼ်ႇလႆႈႁူၼ်းၵိူင်ႈတႆး (SHRF) ၸလႈ ၵုမ်းၵပ်းသၢၼ်လွင်ႈၸၢင်းယိင်းတႆး (SWAN) လၢတ်းႁဵတ်းပၢင်ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇ, ၼႂ်းၵိင်းမႆ,တီႈၼိုင်ႈ ၵၢဝ်,မွၵ်,ၸဆ လွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈၶူပ်ႈယိုတ်းဢဝ်လႆ တီႈလိၼ်ႁူၼ်းမိူင်း ႁဵတ်းတၢင်းၸလႈ တႃႈလူတ်ႉၾႆး။ မီး လၵ်ႈပိုၼ်ၼမ်း (ၵုမ်းၵဝ်ႉငဝ်ႈသုၼ်ႇ,လႆႈႁူၼ်းၵိူင်ႈတႆး)။ ၸၢင်းလၢမ်တွင်း၊ ယိင်းႁၢၼ်ၾႃ (ၵုမ်းၵပ်းသၢၼ်လွင်ႈၸၢင်းယိင်းတႆး) ၼဵၵ်လီ ၽိူင်ႈမွၵ်,လၢတ်ႈတွပ်,ၸၵႈ။

လၵ်ႈပိုၼ်ၼမ်း ပိုတ်,လၢတ်ႈၸဆ ဢၼ်း ဢၢၼ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈႁဵတ်းတၢင်းလူတ်ႉၾႆး ဢၼ် လုၵ်ႉမိူင်းတႆးပွတ်းလၢၼ်း ဝဵင်းမိူင်းၼၼ်ႉ လတ်း လူးမိူင်းတႆးပွတ်းဢွၵ်, ဝဵင်းၵဵင်းတုင်ၼႆႉ ၸဆၸဵ တိူဝ်ႈဝႃႈ ပဵၼ်တႃႇႁူၼ်းမိူင်းတိတ်းတေႃႇႁူႇမႃး ၵႂႃႇၶၢင်ႈလူမ်လီသေတႃႉ ပဵၼ်ၽဵၼ်ၵၢၼ်ပႆၢတိုၵ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈယိူင်းဢၢၼ်းတႃႇၽဵဝ်ႈမူလ်ႉ ၵုမ်း လၢဝ်းၼိူဝ်း ၵိူဝ်းၵိုတ်းသိုၵ်း ဢိၵ်,ပႃးၵိူဝ်းတိုၵ်း ၾိူၼ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ။ ပဵၼ်သဵၼ်ႈတၢင်း ပိူဝ်ႈတႃႇ တေႃႉတၢင်,ၼိူင်ႈႁွင်ႈၵၢင်, မၢၵ်,မိူဝ်ႈလိုၼ်းယၢမ်း ၸွင်သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁူလ်း။ တႃႇႁူၼ်းမိူင်းဢၢမ်,မီး ၽွၼ်းလီသင် –ဝႃႈၼႆ။

ယိင်းႁၢၼ်ၾႃ ၵေႃႈမွၵ်,ၵၢဝ်,ၸဆ လွင်ႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁဵတ်းတၢင်း ႁဵတ်းတႃႈလူတ်ႉၾႆး ၼႆႉ ၶူပ်ႈယိုတ်းဢဝ်လႆၢတီႈလိၼ်ႁႆႈၸေႃးသူၼ်ႁူၼ်းမိူင်း ႁဵတ်းႁႂ်ႈႁူၼ်းမိူင်းဢၢမ်,မီးတီႈၽၵ်,သွမ်ႈ ႁဵတ်းႁႃ ၵိၼ်လႆႈၸလႈ လႆႈပႆႈၼဵၵ်ႈမိူင်းထႆ တင်းၸမ်။ ၸၢင်းလၢမ်တွင်းၵေႃႈ ပိုတ်,လၢတ်ႈလွင်ႈ လႆႈ သၢၼ်ၼတ်းလႆၢႁဵတ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ဢၼ်ပူၼ်ႉပဵၼ် သုၼ်,လႆႈႁူၼ်းႁၢဝ်ႈၶိူင်းမႃး လႆၢသိုပ်,လႆၢပၢၼ် ထိုင်တီႈႁူၼ်းမိူင်းဢၢမ်,ၵၢင်ႈငွၵ်ႈၶူဝ် ႁၢမ်းတိုဝ်ႉ တၢင်းထၢင်,ႁၢင်ႈႁဵတ်းႁႃၵိၼ် ယူႇ,သဝ်းၵတ်း ယၢၼ်။

ပၢင်ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇ,မွၵ်,ၵၢဝ်, လွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶူပ်ႈယိုတ်းဢဝ်တီႈ လိၼ်ႁူၼ်းမိူင်းႁဵတ်းတၢင်း လူတ်ႉၾႆးၵမ်းၼႆႉ ယၢမ်းဢွၼ်ဝၼ်း ၶိူင်လူဝ်ႈ မူင်းၼိုင်ႈ ဝၼ်းထိ **17/08/2010** ၽူႈသိုပ်,ၸၢဝ်, လႆၢၵုမ်းဢိၵ်,ၽူႈလီပ်ႈႁၼ်း ၼဵင်ႈႁူမ်ႈမွၵ်ႈ **30** ပႆၢ။ ❑

တႆးလီႁဵတ်းပၢင်ၸုၵ်းထူပ်းလၵ်ႈသူဝ်ၼၢၼ်ႉ,ၽႄႉ ၼွပ်ႈ 700 ပီ

ၽူႈလီပ်ႈႁၼ်းလၵ်ႈၼိုင်ႈ ပၼ်တၢင်းႁၼ် ထိုင်ဝႃႈ– *"တႆးၵေႃႈလီႁဵတ်းပၢင်ပွႆးယုၵ်ႉယွင်ႈ ဢူငဝ်းၽူႈ ၵတ်ႉၶိူၼ်ႉ,ႁဝ်း၊ ပီၼဝိတ်ႉ* ***1311*** *လၵ်ႈသူဝ်ၼၢၼ်ႉ,ၽႄႉ ၼိုၼ်ႈပၼ်လၵ်ႈလွမ်မိူင်းမၢဝ်း၊ ပၼ်ၵေႃႉၸတ,တင်ႈၶႄသိူင်တႆး၊ ႁွပ်ႈၼႆႉ ပီ* ***2011*** *တေၼွပ်ႈၼူပ်, **700** ပီတဵမ်ၸလႈ ထုၵ်,လႆႈ လိူၵ်ႈဝၼ်း ႁဵတ်းပၢင်ၸုၵ်းထူပ်း၊ မိူဝ်ႈလိူဝ် ပေႃး ပၼ်ပိုၼ်းပူၼ်ႉ မၢၼ်ႈဢဝ်ၶႆလႆၢတိုၵ်းတိုၵ်း၊ ပေႃး ပၼ်ၼွင်မၢၼ်ႈၼဝ်သမ်ႉ ယုၵ်ႉယွင်ႈတိုၵ်းတိုၵ်း၊ ပေႃးဢမ်,ၼိုင်ႈႁူမ်ႈယွမ်းတေႃႇမၢၼ်ႈၵေႃႈ မၢၼ်ႈ ႁဵတ်းလႆႈ ႁဝ်းၵေႃႈႁဵတ်းလႆႈ"*–ဝႃႈၼႆ။

ဝၼ်းထိ **15/10/10** (လိူၼ် **12** မူၼ်း) ၵုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတေႁဵတ်းပွႆးၸုၵ်းထူပ်းယုၵ်ႉယွင်ႈ ဝဵင်းႁေႃၼမ်းတွင်,ငူ, (တွင်ငူ) ၼွပ်ႈၼူပ်, **500** ပီတဵမ်။ ပၢင်ပွႆးၼႆႉ ၸတ,ၶၵ်ႈႁဵတ်းမႄးလဵမ်မိူဝ်ႈ ဝၼ်းထိ **24–25/07/10** တီႈလၼ်ႉလွမ် ဝဵင်း တွင်,ငူ၊ မိူဝ်ႈလိူဝ် ၵုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တိုၵ်ႉၼိုင်ပွင် ႁၢင်ႈၼိူင်ႈၼူးဝဵင်းၵဝ်,ၸလႈ ႁူႈလွင်ႈလွင်ႈ တႃႇ ပၢင်ပွႆးယူ,– ၽိုၼ်ၼၢဝ်,မၢၼ်ႈ မျၼ်,မႃႇထၢႆးမ် (Myanmar Times) ဢွၵ်,ၼၢဝ်,ၸင်,ၼႆႉ။

"ၵုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ယုၵ်ႉယွင်ႈဢဝ်မုၼ် ၽူႈၵတ်ႉၶိူၼ်ႉ,မၢၼ်ႈၼဝ် (ပိူင်လူင်မၼ်း ပယိၼ်ႉ ၸွင်,) *ၵေႃႈ ၽူႈၵတ်ႉၶိူၼ်ႉ,လၢဝ်းၼိူဝ်း မိူၼ်ၸင်, မွၼ်းၵေႃႈမီး ဂူလျ,ထိဂၢလ်ႉ* (King of Kings)*၊ တႆးၵေႃႈမီး လၵ်ႈသူဝ်ၼၢၼ်ႉ,ၽႄႉ။ လႆၢးႁဵတ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈၼႆႉ လၢတ်ႈဝႃႈ– ဢၢၼ်းၶိူင်ႈၼႂ်းၵိူဝ်ႉ လၢတ်ႈၽွမ်ႉၵၼ်ၼႆၵေႃႈ ယိင်ႈႁဵတ်းယိင်ႈၶိူၼ်း တိူၵ်,ယိူၵ်ႈ၊ ႁွပ်ႈဝႃႈဢမ်,လွၼ်ႈလႆၢးႁဵတ်းၶိူင်ႈလိူင်ႈ မိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ဢမ်,တိူၵ်,ယႆႈ။ ႁွပ်ႈၼဝ်ယုၵ်ႉယွင်ႈ ႁူၼ်းၼဝ်ႁူလ်း ဢမ်,ယုၵ်ႉယွင်ႈႁူၼ်းႁဝ်းၸလႈ ပိူဝ်ႈတႃႇလွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈၶိူင်ႈႁဝ်းယူ,ႁူမ်ႈလွမ်းၼဝ်ၼႆႉ မၼ်းယၢပ်,"*– ၽူႈလီပ်ႈႁၼ်းသိုပ်,လီလမ်ႈၸဆ ၸင်,ၼႆႉ။

ဢွၼ်တၢင်း တွင်ငူ,ယၢမ်ႈယူ,တူဝ်ႈဢႃ,ဝႃႉ ၽွင်းငမ်းသေ ပီၼဝိတ်ႉ **1510** ဢွၵ်းထူဝ်းမိူဝ်း **16** ဝၼ်း (မိူၼ်ႈဝၼ်းလိူၼ် **12** မူၼ်း) မိၼ်းၵျီ, ယူဝ်, ပိုၼ်ၽၢဝ်,ၽၢတ်,ဢွၵ်,ဢႃ,ဝႃႉ ၸတ,တင်ႈ မိူင်းႁေႃၼမ်းႁၢင်းႁူလ်း။ ဝႆၢးၸၼ်ႉ မီးမႃးႁေႃၼမ်း မၢၼ်ႈ တပိၼ်,သူလ်,ထီး၊ သိုပ်,မႃးပယိၼ်,ၸွင်, (ၵေႃႉပၼ်ပီႈၼူလ် တပိၼ်,သူလ်,ထီး) ၼိုၼ်ႈၸင်ႈ ႁၢင်ႈႁေႃ ၸတ,တင်ႈႁေႃသိူင်မၢၼ်ႈထိသွင်။ ❑

ၸွပ်ႈၸူပ်ႇ 3 ပီ လုမ်းၶိူင်းၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ

Photo : SHAN

ဝၼ်းထီႉ 01/08/2010 ဝၢႆးဝၼ်း ၶိူင်းၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈလတ်းၶိူတ်းဝၼ်းၸွတ်ႇၽွတ်ႈလုမ်း ၸွပ်ႈၸူပ်ႇ 3 ပီ ၵၼ်ၵေႃႇတင်ႈမႃးမိူဝ်ႈ 22/07/ 2007 ၵိုင်ၸိူဝ်ႉတိုဝ်ႉတၢင်းလၢႆလွင်ႈသေ လႆႈ လတ်းၶိူတ်း ဝၼ်းထိ 01/08/2010 တီႈႁူင်း ၶိူမ်း IC ၵိူင်းမႆႇ။

ၸႂ်းပၢင်ၸုၵ်းထူပ်းၸွပ်ႈၼၼ်ႉ ႁူဝ်ပဝ်ႈလုမ်း ၶိူင်းၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ လႆးႁိူင်းသႂ် တႆႈတီၼ်းၵျၢဝ လဝ်ႈမုၼ်ယႂ်ႇၸုၼ်ၵျေႃၶမ်းလိုင်ႈထႆးသေ ပိုတ်ႇပၢင် ၵၢဝ်ႇလၢတ်ႈၶေႃႈၵႂၢမ်းဝႃႈ–“လုမ်းၶိူင်းၵၢၼ် ၽွမ်ႉ ႁူမ်ႈ ၵေႃႇတင်ႈၸိုၼ်ႈမႃးၵမ်ႇလွႆႈပိူဝ်ႈၼႂ်ႇတႃႇ လုမ်းလႂ်၊ ႁူမ်ႈဝႃႈလုမ်း MAP လွႆႈထိမ်ၶိူင်းၵၢၼ် ၵိူၵ်ႇတင်းလၢႆလၢႆလုမ်း ၸႂ်းမိူင်းထႆးၵေႃႈ ပေႃး

ၵွၼ်းသမ်ႉၵမ်ႇတုမ်ၵေႃပိၼ်ႇပႆႇဝၢႆႇလွႆႈၵၼ် ၵမ်ႇ ပိုင်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇလႆႈလိူင် ဝၼ်းၸိူင်ႈပေႃးလုမ်းလိူဝ်း ၸႂ်ႉၵမ်ႇမီး၊ ၵမ်ႇတူဝ်ႈတၼ်းလၢင်ႈလွႆႈၵွၼ်း တေ လႃးတၢင်းယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ၊ ႁွပ်ႈၸႂ် ၵူၼ်းၶိူင်းၵၢၼ် လၢႆၵေႃႉလၢႆၽွႆႇ၊ လင်ႇလႆႈၵုပ်ႇၵူဝ်းလႆႈလွႆၵၼ် ၵေႃႇတင်ႈ လုမ်းၶိူင်းၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈမႃး မိူဝ်ႈ ဝၼ်းထိ 22/07/2007 ။

3 ပီမႃးၼႆႉ လုမ်းၶိူင်းၵၢၼ် လႆႈပိၼ်ႇပႆႇ လွႆႈထိမ်ၵၢၼ် မိူဝ်ႈထူပ်းလႃးပၼ်ႁႃ လိူင်ႉၼင်ႇ ထုၵ်ႇတီၵ်းၵျႈၶိူင်း၊ ထူပ်းၽေး မၢတ်ႇလီပ်း မိူဝ်ႈ ၶိူတ်းၵၢၼ် ထိုင်တီႈလႆႈၸိုၼ်ႈလုမ်းၸိုၼ်ႈလႆး ပိၼ် ၸတီး (ၵမု) ၶိူၵ်ႈႁွင်ႉၵျႈယူတ်းယႃ၊ ၵျႈလုသုမ်း လႆးလႆႈ လိူဝ်းၼႆႉ။ ပေႃးၶိူတ်းၽိတ်းၵူတ်းမႆႇ

ဝၢၼ်ႈမိူင်းၸတႃႉတိုၼ်းၵမ်ႇလွႆႈ ။ ၼွၵ်ႈသေၼႆႉ လုမ်းၶိူင်းၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ ၵမ်ႇၵိူဝ်ႇၸွင်ႈၵၢၼ်မိူင်း ၼွၵ်ႈမိူင်း/ၸႂ်းမိူင်း။

ၵိူဝ်ႇလူလုၺ်ႈ လွင်ႈထတ်းထွင်ၵူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း *(ၽိသုတ်ႇသၼ်ၸျၢတ်ႉ)* ၼၼ်ႉ ၵွၼ်တၢင်းၼႆႉ လႆၽွႆႇမႆႈလွႆ ၵူဝ်လွင်ႈႁူမ်ႇလူမ်ႈ တၢင်းႁိူၼ်း တၢင်းယေးၸလႈ လႆႈႁူမ်ႈတင်းလုမ်းၶိူင်းၵၢၼ်ထႆး၊ လုမ်း NGO ၸဝ် လွႆႈတုၵ်းယွၼ်းႁွႆႈယိုတ်ႈၸၢဝ်း ယၢမ်းပၼ်။ မိူဝ်ႈလီင်ႈလီင်းဝႃႈ ၵမ်ႇမီး ၽေး ႁူၵ်းၶႃႉသင်ၵေႃႈ လင်ႇၵွၼ်ၵၼ် ၸတႃႇၶွတ်း ထတ်းထွင်ၵူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း ပိူဝ်ႈၶိူတ်းၽေႃတ်းသ ပွတ်း တႃႇၶိူတ်းၵၢၼ်ၸႂ်းမိူင်းထႆးႁႃႇ။

ၶိူင်းၵၢၼ်တႆးမၢင်လိူဝ်း ၸီႇလူတ်ႉၸိူင်ႈ လႆႈ ထုၵ်ႇပလိၵ်ႈထႆးတီလွပ်းမၢပ်ႇမွၵ်ႇလိူၼ်းထိုင် 2,000 ဝၢတ်ႇ ႁွပ်ႈၵမ်ႇမီးဝႂ်ၼၼ်ႉၵေႃႈ လုမ်းၶိူင်းၵၢၼ် လႆႈႁူမ်ႈလုမ်းသုၼ်ႇလႆႈၵူၼ်းၸႂ်းလိုင်ႈထႆး၊ လုမ်း NGO ၊ လုမ်းၶိူင်းၵၢၼ်ထႆး ၸလႈလၢႆလၢႆလုမ်း ယိုၼ်ႈတၢင်ႇတုၵ်းယွၼ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ႁွႆႈၵူၼ်း ၶိူင်းၵၢၼ် မီးသုၼ်ႇလႆႈၸပ်းၸီႇၵျေႈလူတ်ႉ ႁႃႇမႃး ၶိူတ်းၵၢၼ် ၵေႈပိၼ်မႃး။

ဝၢႆးၼၼ်ႉၵိမ်ႁူဝ်ပဝ်ႈ လႆးသိူဝ်ၸမ်း တွင်း ၸမ်း သိုပ်ႇလၢတ်ႈၸၼ လွင်ႈသုၼ်ႇလႆႈ ၽူႈၸဝ်ႈ လုမ်းၶိူင်းၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ။ သိုပ်ႇယိုၼ်ႈယွၼ်းလိူဝ်း ၸဝ်ႈႁူမ်ႈ မွၵ်ႇလၢတ်ႈၶေႃႈၵႂၢမ်း။ မီးပၢင်ႁွင်ႉၽိင်း ၵႂၢမ်း ၵျႈဝီၼ်မူၼ်ႈသိူဝ်း လိင်ႉတၢင်းၵိၼ် တေႃႇ ႁွတ်ႈ 7 မူင်းႁူဝ်ၸမ်ႈ လင်ႇၸွတ်ႇယွတ်ႈၵိုတ်းလိုဝ်ႈ ပၢင်။ ❑

ၶၢဝ်ႇသၢဝ်းမႂ်ႇ

ၽူႈၼမ်းပႃႇတီႇၵၢၼ်မိူင်းၸဝ်ႈ

ၶူမ်ႈပၢင်လႆႈ လုင်းသူလ်ႇၵူင်း

ဝၼ်းထီႉ **22/08/10** ယၢမ်း **15:00** မူင်း ပၢင်လႆႈ/ဝၼ်းပူၼ်ႉၼၢပ်ႈတူဝ်–ၶွပ်ႈၶူဝ်ၸဝ်ႈၽိဝ်ႈ လုင်းသူလ်ႇၵူင်း တီႈပႃႇၽိဝ်ႈ ယေႇဝူလ်း မီးလုၵ်ႈ လုမ်းပႃႇတီႇၵၢၼ်မိူင်း မိူၼ်ၼင်ႇ ၵူးတိၼ်ႇၵူး (NLD)၊ လႄးထုၼ်းဢေး ပႃႇတီႇသိုပ်ႇၽိူၵ်ႇ (SNDP)၊ တေႃႇတၢၼ်းတၢၼ်းၼႄ တီႈမွၵ်ႇၸရီတ်ႈတိၵ်ႈပႃႇတီႇ (မျၢၼ်ႇမႃႇ)၊ ႁူၼ်းလူင်ၼွႆး ဝူင်းၵၢၼ်မိူင်းၸဝ်ႈၶူမ်ႈမွၵ်ႈ **800** ပၢႆ။ ႁူၼ်းၼုမ်ႇ ၵၢၼ်မိူင်း ၸဝ်ႈၶူမ်ႈၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈမွင်ၸႂ်။

လုင်းသူလ်ႇၵူင်း ၵႃႈယူ **88** ၶူဝ်ပဝ်ႈ ပႃႇတီႇတီးမွၵ်ႇၸရီတ်ႈတိၵ်ႈ မိူင်းၶူမ်ႈတုမ် (UDP) လုသိင်ႈသုတ်းမုၼ်ႁူႈ မိူဝ်ႈဝၼ်းထီႉ **20/08/10** ယၢမ်း **18:15** မူင်း လူလ်ႈတၢင်း ပီၼ်ၶိၼ်းသိူဝ်းတပ်း တီႈၶွၼ်းမၼ်းလဝ်ႈ သိၼ်ႈ တၢင်းသိုၼ်ႇ ၸေႃးပူႉၽယေႃး ၸလႈဝိင်းလၢၼ်း ၶွင်း တႃႈႁုင်ႈ။

မိူဝ်ႈလိူၼ်ႁူၼ်းပူၼ်ႉမႃး လုင်းသူလ်ႇၵူင်း ၶူဝ်ပဝ်ႈပႃႇတီႇတီးမွၵ်ႇၸရီတ်ႈတိၵ်ႈ မိူင်းၶူမ်ႈ တုမ် ၵွၵ်ႇၸၢဝ်းတၢင်းႁူႇသူၼ်းတုမ် တၢင်း ယွင်ၶူလ်ႈ ၵၢၼ်ပိၼ်ဝၢၼ်ႈႁိူတ်ႇမၼ်းလဝ်ႈသေ မိူဝ်ႈပွၵ်ႈၶိုၼ်းၼၼ်ႉ မၼ်းလဝ်ႈႁိုင်ႉၵၢင်ႉ ၵၢမ်ႇ ယူႇလီ တိၼ်ပွတ်းတွၼ်ႈၵၢမ်ႇတူင်ႉလႆႈ ထိုင်တီႈလႆႈ တၢင်ႇလူတ်ႉ/လေႃႉထူဝ်း ပွၵ်ႈၶိုၼ်းၶွၼ်းမၼ်း လဝ်ႈ တႃႈႁုင်ႈ။ ဝၢႆးမႃး လင်ႇၶူႉဝႃႈ–မၼ်းလဝ်ႈ ပီၼ်ၶိၼ်းသိူဝ်းတပ်းသေ ၵၢမ်ႇလၢင်ႈၵွၵ်ႇၽႄႈ၊ လႆႈၼွၼ်းယူႇၼိူဝ်ႁူႇၵမ်ႈၼမ် လၢတ်ႈႁၢမ်းၵေႈ ၵၢမ်ႇလႆႈလီ–ဝႃႈၼႆႉ။

မိူဝ်ႈဝၼ်းထီႉ **04/08/10** ၶူဝ်ပဝ်ႈပႃႇတီႇ တီးမွၵ်ႇၸရီတ်ႈတိၵ်ႈ လိူဝ်ႉၶိူဝ်းတႆး (SNDP) လႄးၵႃႈပဝ်း ႁူႇၸႂ်မၼ်းလဝ်ႈတီႈၶွၼ်း။

ၽွင်းၸၢဝ်းတူင်ႉတိုၼ်ႇၵၢၼ်မိူင်း ပိူဝ်ႈပၢင် လိူၵ်ႈတင်ႈ **2010** ၼႆႉ မၼ်းလဝ်ႈၵၢမ်ႇလၢင်ႈ ၵွၵ်ႇၽႄႈလႆႈ၊ ၼွၼ်းယူႇၼိူဝ်ႁူႇၵမ်ႈၼမ် လၢတ်ႈ ႁၢမ်းၵေႈၵၢမ်ႇလၢတ်ႈလႆႈလီလီ–ဝႃႈၼႆႉ။

ပၢႆးယူႇလီၵၢမ်ႇတိမ်ႇထူၼ်ႈသေတေႃႉၵေႈ မၼ်းလဝ်ႈၸတ်းၸႂ်သိုပ်ႇ တိမ်ႈပိုၼ်းသုၼ်ႇတူဝ် ၵၢၼ်ပႆႇယဝ်ႉတူဝ်ႈလီ။ ဝၢႆးမႃးၸတႃႉ လႆႈၵတ်း သႂ်ႇထိပ်ႉႁူလ်း–ၼႆယူႇ။

လုင်းသူလ်ႇၵူင်းၼႆႉ လႆႈတီတီႈႁိူတ်ႇ မိူင်း ယွင်ၶူလ်ႈ လိုင်ႈတႆးပွတ်းလၢၼ်း (မီးလုၵ်ႈလႄး **2** ယိင်း **1**) မိူဝ်ႈပီ **1945** ၸဝ်ႈလုမ်းႁူၼ်းၼုမ်ႇ ဢေးသိူဝ်း၊ **1946–47** ၶၢပ်ႇၵၢၼ်ၽွၼ်ႇၵွၼ်း ငိုၼ်း ငဝ်ႈငုၼ်းပူတ်းပွႆႇႁူၼ်းမိူင်း လိုင်ႈတႆး (ၸပလ)၊ **1947** ပၢင်ႁုမ်လူင်ပၢင်လူင် ၵေႈၸဝ်ႈ ၶူမ်ႈလွမ်း၊ ၸွင်ႈသီးလိုင်ႈတႆး ၵၢၼ်ၸွတ်ႇၽွတ်ႈ မိူဝ်ႈပီ **1947** ၼၼ်ႉၵေႈ ၶပ်ႉတၢၼ်းၽိင်းပီၼ် ၽူႈၼမ်းၼၼ်းသေ တူင်ႉၼိုင်ၼၼ်းဝူင်းၵၢၼ်မိူင်း လူလ်ႈလွၵ်းပိူင်တီးမွၵ်ႇၸရေႇသီးမႃး။ ❑

သိုပ်ႇမႃးၼႄႈ–6

ၽိတ်းလွမ်းၸၵ်ႉတွၼ်ႈၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၵေႈသႂ်ႇယဝ်ႈ၊ သွၼ်ႇၶိူဝ်ႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လတ်းၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ ႁူလ်း။ ပေးဝႃႈ ႁူၼ်းမိူင်းၵၢမ်ႇမေႃးၸမးသၢၼ် ၸတ်းလိုင် ၵွင်ႇသၢၼ်းသုၵီႈ ပႃးၵၢမ်ႇပႃးၵေႈ ပိူၼ်ႈလၢင်ႈၶပ်ႉ၊ ယွၼ်ႉငဝ်းလႄး လုမ်ႈၽွၼ်ႉ ၵၢမ်ႇ မိူၼ်ႁူႈပွၵ်ႈ၊ ႁူႈပွၵ်ႈမီးၸၢဝ်ၸလႈလမ် (ၸွမ်းမိဝ်းၼီတ်း တင်းလိူဝ်းသၢၼ်ၸတ်းၸွမ်းမိဝ်းၼီတ်း)။ မိူဝ်ႈႁူႈပွၵ်ႈ ၽိူဝ်သၢၼ်ၸတ်းၸွမ်းမိဝ်းၼီတ်း ၵေႈ ၸဝ်ပၼ်ၽိင်း။ ဝၢႆး **1989–90** လုမ်ႈၽွၼ်ႉ လိၵ်ႈလႄႈမႃးပီၼ် လွင်ႈၶိင်ႇပိုင်ႈၵိင်ၵၼ် (Inter-dependent World)၊ ဢမေႊရိၵၢဝ်း မိူင်းလီဝ်ႁူလ်း ၵၢမ်ႇၽိတ်းလႆႈႁူႈပိူင် ယင်းလႆႈ ပိုင်ႈတၢင်ႇမိူင်း။

လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ယူႇၽွၼ်ႇပေႉပုၼ်ႈ လတ်း ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၼႆႉ ပီၼ်ၵၢၼ်ယင်ႇတိၵ်ႈလူင်

ႁူဝ်းပိူဝ်းသွပ်း

Photo : Topnews.in

ၵၢၼ်ၼိုင်ႈ၊ ပိၵ်ႉသမ်ႉၵိၼ်းၵၢၼ်း တႃႇၶိူဝ်ႈ ၵႃႇၼႄႇသိုၵ်းၸဝ်ႈ မၼ်းႁိမ်းယိုၼ်းယၢဝ်းၵေႈ လၢင်ႈပီၼ်လွင်ႈဝၢၼ်ႇလိူဝ်ႉၽၼ်း တႃႇတူဝ်ႁဝ် တေလုလီဝ်ပုတ်းပၼ်း။ မိူၼ်ႁၢမ်းၸွမ်းမိဝ်းၼီတ်း ႁူႈပွၵ်ႈဝႃႈ ၸုတ်းၸုမ်တူဝ်ႁဝ် ၵေႈပီၼ်လႆႈ–ဝႃႈၼႆႉ။

တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်းမိူၼ်မိူဝ်ႈ ႁူဝ်းပိူဝ်းသွပ်း ၽူႈၼမ်းၶူမ်ႈတုမ်သူဝ်းဝီးယိတ်း USSR ၵေႃႉ လိုၼ်းသုတ်း။ ၵွၼ်ၼႄႈ **1988** ၼၼ်ႉ USSR ႁၢင်ႈယႂ်ႇၸတႃႉၸတႃႉ၊ ႁူဝ်းပိူဝ်းသွပ်း ၵိၼ်း ၵၢၼ်းၶိူဝ်ႈလွၵ်းပိူင်ၸွမ်းမိဝ်းၼီတ်း မၼ်းႁိမ်း ယိုၼ်းယၢဝ်းၸလႈ လင်ႇပိုတ်ႇငၢင်ႉတိုၵ်းသူၼ်း **2** ပိူင် **1.** ပိုတ်ႇႁၢင်ႈ **2.** ပၼ်ႁူၼ်းမိူင်းမီးသုၼ်ႇ ၶူမ်ႈလွမ်း၊ ႁူလ်းၵႃႈဝၢႆးမႃးၵၢမ်ႇႁုမ်းလႆႈ ထိုင်တီႈ မိူင်းလုၵ်ႈလုမ်း USSR **9–10** မိူင်းတိၵ်ႇၵွၵ်ႇ မိူဝ်ႈလီဝ်ႁိုတ်းဝ်ႉရတ်းသိူဝ်းမိူင်းလီဝ်၊ မၢၼ်ႈ ၵေႈ လၢင်ႈပီၼ်လႄးၼႆႉၼင်ႇႁဝ်ႇ–ဝႃႈၼႆႉ။ ❑

ၸဝ်ႈဝၢၼ်ႈၸဝ်ႈမိူင်း၊ တီႈပိူင်းဢွၼ်ႇယၢမ်

ၸဝ်ႈဝၢၼ်ႈၸဝ်ႈမိူင်းၼၼ်ႉ ၵူၼ်းသိူဝ်းတႆး ၶႄႈ ၵူၼ်းမိူင်းတႆး ၵိူဝ်းလီၼပ်ႉထိုဝ်မၼ်းၼပ်ႉၶူဝ် ပၢၵ်ႈ/ႁိူင်ပီ ၼမ်ႇမိုဝ်ႈသၢသၼႃပုတ်ႉထ ယၢင်းပႆ,မၢး ၶဝ်ႈထိုင်ၼိုင်းတႆး/ၼိုင်းမိူင်းတႆး။ လွင်ႈၼႆႉ ၵမ်ႈၽွင်ႈ တေလွမ်ထၢင်ႈထိုမ်ႇသေၶိုင်ႈထၢမ်ဝႃႈမီးလၵ်းထၢၼ် ပိုၼ်းၵိၵမ်ႈတီႈယိပ်းတီႈၵမ်ၶၼႄလႆႈၵိုဝ်ႉၶိုဝ်–ၼၼ်ယူႇ။ တိုၵ်ႈတီႈဝႃႈ ၶမ်ႇၶၼႄလၵ်းထၢၼ်လႆႈ တႅတ်ႈၼႅတ်ႈလီငၢမ်းၵေႃႈ ပေႃးၶူၼ်ႉထတ်းသိုၼ်း ပိုၼ်းၵဝ်ႇ ၶၼ်ၵူၼ်းသိူဝ်းတႆးလုၵ်ႉတီႈသၼ်လွႆ ၶၢၼ်းတႆး/လုၵ်ႉတီႈမိူင်းၶသ (ၼွင်ၶသ) လၢၼ်ႉ ၵဝ်ႈ (ယၢမ်ႈၶိုဝ်ႈၶိုင်းသေ) ၶၽေႈတိုၼ်းလုင်းမၢး တေႃႇထိုင် ၼေႃႈပၢၼ် သိုဝ်ၶၢၼ်ႇၾႃႉ ၼၼ်ႉၵိုင် ႁတ်းလၢတ်ႈလႆႈဝႃႈ ၶိုဝ်းၵူၼ်းၼမ်ႉပွတ်းလိၼ် တွၼ်ႈၵိုဝ်းၼႆႉ တိုၼ်းယၢမ်ႈၵိူဝ်းလီၼပ်ႉထိုဝ်ၾႃႉ ၽီ (ၶမ်ႇၼၼ်) ၸဝ်ႈဝၢၼ်ႈၸဝ်ႈမိူင်းမၢး ၶွၼ် တၢင်းႁၢၼ်ႉတေႃႇယၢမ်းလိဝ်။

ၸဝ်ႈဝၢၼ်ႈၸဝ်ႈမိူင်း ၶၼ်ဝႃႈၼႆႉ မၼ်း ပိၼ်သၢင်၊ ပိၼ်ၵိုဝ်ႉၶိုဝ်၊ လုၵ်ႉလၢႆမၢး၊ ႁွပ်ႈသၢင်

ၵွင်းပၼ်း သိုဝ်ၶၢၼ်ႇၾႃႉ

ႁဝ်းၵိူဝ်းလီၼပ်ႉထိုဝ်၊ ႁွပ်ႈသၢင် ၼိုင်းမိူင်းတႆးႁဝ်း မီးလုင်ၵႂႃႇ,ၵူႈဝၢၼ်ႈၶူင်ႉပွၵ်ႉယွမ်,။ ႁဝ်းၶိုဝ်ႉ တီႈပွင်,မၼ်းၵၢႆႈၶိုဝ်၊ ႁဝ်းပိုင်ႈၶိုင်ၵိူဝ်းလီၽွတ်း သၢင်။ ၵႂၢမ်းထၢမ်ၵိုဝ်းၼႆႉ ၵူၼ်းၵမ်ႈၼမ်တေၶမ်, ၶုၵ်းၵိုဝ်လႆႈဝူၼ်ႉမီးၼ်း။ ပေႃးထၢမ်ဝႃႈၸဝ်ႈဝၢၼ်ႈ ၸဝ်ႈမိူင်းၼႆႉ ပိၼ်သၢင်ၼႆႉၵိုင် ၵူၼ်းၵမ်ႈၼမ် တေ မီးၵႂၢမ်းတွပ်,ဝႃႈ–ပိၼ်ၸဝ်ႈၼမ်ႉတီႈၵိၼ် ၸဝ်ႈ လိၼ်တီႈယူႇ၊ ၸဝ်ႈပႃႇမႆႉလုင် ၸဝ်ႈၵူင်မႆႉယွႆႉ၊ ၸဝ်ႈထိုၼ်,ၶိုဝ်းၽိုဝ်မႆႉ၊ ၸဝ်ႈၶိုလွႆႈၸဝ်ႈလွႆ၊ ၽီလီၽီငၢမ်း၊ ၽီႁုမ်ႈၽီၵွႆႈ–တေၶွၼ်ႁၼ်ဝႃႈ ၼႆ။

မိူဝ်ႈၶိုဝ်ပီ **2010** ၽွင်းဝၼ်းၵၢတ်ႈလိုင်ႈ တႆး **(7.2.2010)** ၽူႈတၢင်မ်ႈ လႆႈၵႂႃႇ,ၶဝ်ႈၶူမ်ႈ ဝၼ်းပွႆး တီႈလွႆတႆးလိူင်း ။ ပိၼ်ၽွင်းပွႆး–ၵူၼ်း တီႈၵႆတီႈၵမ် ၵႂႃႇ,ၶဝ်ႈၶူမ်ႈၼမ်ၶႄႈ ၶိုၼ်းတႆး ႁေႃႉတႆးသေ မီးၼိူၵ်,။ ၽူႈတၢင်မ်ႈၶမ်,မေႃၼွၼ်း ၶိုမ်းပိုၼ်ႈၵူၼ်းၼမ်ၶႄႈ ၵႂႃႇ,ၵၢင်သုမ်ႉၽေႈယၢင် (tent) ၶိုမ်းၶႅပ်ႈၸဝ်ႈမိူင်း ၼွၼ်းႁေႃႉလိဝ်။ မၢင် ႁေႃႉလၢတ်ႈဝႃႈ *"ၵႂႃႇ,ၼွၼ်းၶိုမ်းၶႅပ်ႈၸဝ်ႈမိူင်း၊ ၶမ်,ၵူဝ်ၽီၸဝ်ႈမိူင်းၶၼႄ,"* ဝႃႈၼႆ။ ၵႂၢမ်းထၢမ် ၼၼ်ႉ မၢးသူၼ်းၶိုးၶႂႆႈၽူႈတၢင်မ်ႈ ၶွၵ်,ၵဵၵ်းတၢင်မ်ႈ ပွင်ႈၵႂၢမ်းၶိုဝ်ၼၼ်ႉ။ ၽူႈတၢင်မ်ႈႁၼ်ထိုင်ဝႃႈ– ၵူၼ်း ၵမ်ႈၼမ်ယၢင်းပႆ,ၶဝ်ႈၵိုဝ်ပွင်,ၵိုဝ်ၶိုႉလွင်ႈၸဝ်ႈမိူင်း။ ၽႃ,ၼိုင်ႈလိုင်ဝႃႈ ၸဝ်ႈဝၢၼ်ႈၸဝ်ႈမိူင်း ပိၼ်တီႈ ၵိူဝ်းလီၼပ်ႉထိုဝ်ပိုင်ႈၶိုင်။ ၽႃ,ၼိုင်ႈ–မၢင်ပွၵ်ႈ ယၢမ်းငိၼ်းဝႃႈ– *"လႄႈလီႈၶိုတ်းၶွတ်းလုင်ၵႂႃႇ,၊ သူၶမ်,ၵူဝ်ၽီၸဝ်ႈမိူင်းႁၵ်းၶေႃးသူႁႃႉ"*–ဝႃႈၼႆ။

တီႈၶတ်ႉမၼ်း ပေႃးႁဝ်းပိၼ်ၵူၼ်းလီ–ၼပ်ႉ ထိုဝ်ဝႆႉသၢၵိူဝ်းလီပိုင်ႈၶိုင် ရတၼ **3** ပိူင် (ၽြႃး တြႃး၊ သင်ၶ) ၶၼႄတ **5** ယိူင်ႈ (ၽြႃး၊ တြႃး၊ သင်ၶ၊ ပေႇၶမႄ၊ ၶူးဝႃး) ၶိၵ်,တၢင်း ၸဝ်ႈလီ ၽီၾႃႉလိုင် ယူ,ၶိုမ်းၶိုင်,ၸဝ်ႈမိူင်းၼႆႉ ၶိူၼ်းမီးၵိုဝ် ႁတ်းၵိုဝ်ယိူၼ် ၵိုဝ်မၼ်းၵိုဝ်ၼိမ် ၵိုဝ်ႁတ်းၵိုဝ်ႁၢၼ်။ ၶိူၼ်းၵႆယၢၼ်ၵိုဝ်ၵူဝ်ယၢၼ်ႈလူးႁွၼ်,။

မိူဝ်ႈပၢၼ် ၼုမ်,သိုၵ်းႁၢၼ် **(1958–64)** ၶႄႈ ပၢၼ်တပ်ႉသိုၵ်းလိုင်ႈတႆးၽွမ်ႉၶိုမ်ႈလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ SURA **(1969–1984)** ၼၼ်ႉ ပေႃးမီးပၢင်ႁုမ် လွႆ၊ ၶဝ်ႈထိူဝ်ထွမ်,ၼေႃႈပူင်ၵႂၢမ်းလွႆ၊ ၵမ်ၶွၵ်, တၢင်း/ၶွၵ်,ၼေႃႈသိုၵ်းလွႆၵိုင် မီးႁၢၼ်ၼပ်ႉယမ် **3** ပိူင်။ **(1)** ၼပ်ႉယမ် တုင်းၵၢတ်ႈလိုင်ႈတႆး **(2)** ၼပ်ႉယမ်ၸဝ်ႈဝၢၼ်ႈၸဝ်ႈမိူင်း **(3)** ၼပ်ႉယမ် ၽူႈႁတ်းငၢၼ် ၵိုဝ်းပိုၼ်ႉပွႆ,ၼိူဝ်ႉလိုတ်ႈသၢႆၵိုဝ်ပုၼ်ႈ ပိုဝ်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်း ၵိုဝ်းၼႆႉ။ တီႈၶတ်ႉမၼ်း ပေႃးၶဝ် ၽိုင်ႈပိုင်မိုဝ်ႈႁွၼ်,ဝႃႈ၊ ၶဝ်တၢင်းယုမ်,ယမ်ၵူႈ ပွၵ်ႈပွၵ်ႈဝႃႈလိုင် ၸဝ်ႈဝၢၼ်ႈၸဝ်ႈမိူင်းၼၼ်ႉ လုၵ်ႉ တီႈဝိလိၼ်, (ဝိၼ်းယၢၼ်း) ၶုၼ်ငဝ်းၽူႈႁတ်း ငၢၼ်/ၽူႈၶွၼ်ၶိုဝ်ႁတ်ႉၶိၼ်,ၶဝ် ယိၼ်းပိၼ်မၢး။ ၽူႈပိုၼ်ႉပွႆ,ပုၼ်ႈလီသုၼ်,တူဝ် ပိုဝ်ႈတၢ,ၵိုဝ်ႉၶိုဝ်း ဝၢၼ်ႈမိူင်း (ၵူႈသိုပ်,ၵူႈပၢၼ်ၼပ်ႉပၢၵ်,ႁိူင်ပီ) ၶၼ် ဝႃႈၼႆႉ ၼိမ်ၼိုင်းၵူၼ်းမိူင်းၵူၼ်းသိုၵ်း၊ ၼိမ်ၵူၼ်း

လူင်ၵူၼ်းႁွၼ်, ၼေႃႇၶူဝ်မိူၼ်,ၶူဝ်သိူၼ်။ ဝီလိူၼ်,
ၸၢၼ်ငဝ်းၵမ်ႉၽွင်း လိူဝ်းၵျ,ပိူၼ်ၽူႈပႂ့်ႉပႄး ၵိတ်,
ၶၢၼၼ်ႇလိၼ်ၵိုၼ်ၽႄ ၶိူဝ်းၵူၼ်းငိူၼ်းပိူၼ်းၵဝ်း
ၶိူၼ်းသေ လွမ်းၵုမ့်လွမ်းလွႆးၼၼ်ႉ ႁွင့်ဝႃး လဝ်း
ဝၢၼ်းလဝ်းမိူင်းၶလႄႈ လုၵ်ႉၼွႆးတွၼ်းၶႂႈ (3)
ၶဝ်းပႄးၼွႆးတွၼ်းၶႂႈ (2) ၵေႃးဝႃးလႂ်။

ၵုၼ်းယီ (ၵုၼ်းၵူင်း)

လွင်ႈယမ်,ယမ်လွမ်းလႂ်းၼႆႉတၢႆးၶလႄႈၶၶ,
မိူၼ်ၵၼ်မႄႈလိမ်မိူၼ်ႈသိူၼ်းႁွၼ်,။ မိူၼ်ၼင်,ၶၶ,
ၶဝ်ယမ်,ယမ်ဝႃး– ဝီလိူၼ်,ၸၢၼ်ငဝ်း ၵုၼ်းယီ
*(ၵုၼ်းၵူင်း–ၼွႆးၵိူင်းပိူၼ်းသၢမ်မိူင်း ၵၢၼ်လႆႈ
ထုၵ်,ၽႄႈ,သုၼ်းၼိူၼ် တိူပ်းၶူဝ်မၼ်းလဝ်းၵျ,ၼွပ်,
ယိူၼ်းပၼ် ၸူဝ်ၸူဝ်း)* ၵေႃး မၵ်းမၼ်ႈပိူၼ်လဝ်း
မိူင်း–ၵိဝ်,လူလုၼ်းၽူႈပၵ်းၵွႆႈသိုဝ်ႈ လုၵ်းၽႄႈ,လိုဝ်ႈ
လွႆႈ။ ဝီလိူၼ်,ၸၢၼ်ငဝ်းၶူင်,မိင် (ၶူင်ပိင့်– လူးၵိုဝ်,
လျိင့်) ၵေႃႈ ၶၶ,ၶဝ်ဝံႉပိူၼ်လဝ်းမိူင်း ၵိဝ်,လူလုၼ်း
ၽူႈယင်,ႁူႉၽႄႈလိၼ်။ တႆးၵမ်ႉၼမ်ၵေႃႈ ယမ်,
ယမ်ဝႃး ဝီလိူၼ်,ၸၢၼ်ငဝ်း သိုဝ်ၶၢၼ်,ၽႄႈ၊ သၢမ်
လူင်ၽႄႈ ၶဝ်လဝ်း ၶိူၼ်းၵျ,ပိူၼ်လဝ်းဝၢၼ်းလဝ်း
မိူင်း။ လင်,လႆႈၵိုတ်းပၼ်ၶႂႈဝီလိူၼ်,ၸၢၼ်ငဝ်း တီႈ
ၸုၵ်းထူပ်းၼေႃႇယမ် (Memorial Spirit Shrine)
ႁွပ်ႈၼႆ ၵၢမ်,ႁွမ့်ဝႃးၸၢၼ်ငဝ်း သိုဝ်ၶၢၼ်,ၽႄႈ၊
သၢမ်လူင်ၽႄႈ၊ သိုဝ်ၵၢၼ်ၽႄႈ၊ လဝ်းမွၼ်းလႄႈ
တေႃ,ထိုင် လဝ်းႁွင်,မျၢတ်ႈ (ဝိင်းသိုဝ်) ၸုၼ်
သၢင်,တူၼ်းၶူင်း (သိၼ်ဝီ) လဝ်းၵျ,သိင် (သီ,
ပေႃႉ) လဝ်းသုလ်,တိၵ်း (ယွင်ႁူလ်း) လိူဝ်းၼႆႉ
ႁူလ်း။ လဝ်းငႄးၶမ်း (ၵိင်းတုင်) လဝ်းသိုဝ်ဝၼ်း
(မိူင်းယႆ) လဝ်းပူဝ်,မွင်, (သူပ်းဝႃႉ) လဝ်းၼႆႉ

(မိူင်းဝၼ်း) လဝ်းလၢမ်,မိူင်း (ၵျွၵ့်ၶမႄး) လဝ်း
ပၢၼ်းႁွင်, (မိူင်းလူင်) လဝ်းႁွၼ်းလိူင်း (လွၵ်ႉ
လွၵ်,) လဝ်းပိူၼ်းတၢႆး (ၵိင်းတုင်) လဝ်းသိုဝ်လိုင်း
လဝ်းသိင်ၵၢၼ် (သီ,ပေႃႉ) လဝ်းသီရိ (မိူင်းမု
လဝ်းလၢမ်,လိၵ်း (ၼမ့်ၶမ်း) လဝ်းလၢမ်ၵႃး (ၼမ့်
သၼ်,) လဝ်းလၢင့် (ယွင်ႁူလ်း) လဝ်းသိင်သိုၵ်း
(သီ,ပေႃႉ) ၶလႄႈ ၵိၵ်,လႂ်လႂ်လဝ်း (လိူဝ်းတူၵ်း
သုမ်း/လပ်းတႃလိမ်းမိူင်း၊ လပ့်လွႆငိုၼ်းလွႆၶမ်း)
တင်းၼမ်ၵေႃႈ ဝီလိူၼ်,ၸၢၼ်ငဝ်းၶဝ်လဝ်း လၢင်း
ၵျ,ပိူၼ်လဝ်းဝၢၼ်းလဝ်းမိူင်းယူ,။

ပိူၼ်းတၢင်,ၵေႃႉၶတ့်ၵၢမ်,ႁူႉ။ ယူ,တီႈၽူႈ
တိမ်းၵေႃႉလိဝ် ဝံႉၼၵ်းပၵ်းၶိုၵ်ႉၼေႃႇယမ်ၶတ့်
ၵိူဝ်းလီၼေႃႇထိုဝ်လဝ်းဝၢၼ်းလဝ်းမိူင်းၵေႃႈ ပိူၼ်
ၵၢၼ်ၼေႃႇယမ်ဝီလိူၼ်,ၸၢၼ်ငဝ်းၽူႈႁွၼ်ၶူဝ်၊ ၽူႈ
ၵုတ်းငၢၼ် ၽူႈၵတ့်ၶိူၼ်,ၼွႆးၽိူၼ်,လိၼ်လိူဝ့်ၶိူဝ်း
ၵဝ်း လိူဝ်းသိင်ႈၵမ်းသုတ်းမုၼ်ၵျ, တင်းၼမ်
တင်းလႂ်လိူဝ်းၼၼ်ႉႁူလ်း။

ၵဝ်းၼေႃႇယမ် ဝီလိူၼ်,ၸၢၼ်ငဝ်း ၽူႈၵုတ်း
ငၢၼ် ၽူႈႁွၼ်ၶူဝ်ၵဝ်း လိူဝ်းလပ့်လွႆငိုၼ်းလွႆၶမ်း/
ၼွၼ်းၶၽႄး/သိင်းမုၼ်ၵျ, (ၵၢမ်,ၼၼ်) ၵဝ်းၼေႃႇ
ယမ်လဝ်းဝၢၼ်းလဝ်းမိူင်းၼၼ်ႉ ပွင်,ဝႃးၵဝ်းၵၢမ်,
လူင်ၵၢမ်,လိမ်း တွင်းၵိမ်းႁူႉလၵ်းဝံႉၼၵ်းတၢင်း
လီၶဝ်၊ တၢင်းၶတ်းၵွႆၶဝ်၊ တၢင်းၵုတ်းငၢၼ်ၶဝ်၊
လွင်းၶဝ်လဝ်းပိူၼ့်ပွႆ,ပုၼ်းလီသုၼ်,တူဝ်မႃး။ ၵဝ်း
ယမ်,ယမ်ဝႃး ဝီလိူၼ်,ၸၢၼ်ငဝ်းၶဝ်လဝ်းတေလွမ်း
ၵမ့်လွႆးၵၢၼ်ငၢၼ်းၵဝ်း၊ တေလွမ်းၵိတ်,ၶၶၶႃႉ

လဝ်းငႄးၶမ်း

ၵင်းႁူမ်,ၵၢင်းမုင်းတူဝ် ႁူမ်,ႁူဝ်မုင်းၶိင်းပၼ်ၵဝ်း။
ၵၢၼ်ၼႆႉ ပိူၼ်လွင်းငမ်းငဝ်းငူမ်းငႄးၵုမ်,ၵျ
ပိုင်းၽႄႈ,ပိုင်းၽီယူ,တိၵ်းတိၵ်းၵၢမ်,လွႆႈ။ ပိူၼ်
လွင်းႁူႉလၵ်းဝံႉၼၵ်း ၸုၵ်းထူပ်းတွင်းၵိမ်းၼေႃႇ
ယမ်ၽူႈႁွၼ်ၶူဝ် ၽူႈၵတ့်ၶိူၼ်,ၵဝ်း ၵႃးႁွၼ်,
ပူၼ့်ၶိူၼ်းလင်သေ ၼေပ်ႉထိုဝ်တၵ်ႉယမ်ဝီလိူၼ်,
ၸၢၼ်ငဝ်းၶဝ်လဝ်း ပိုဝ်းတႃ,ပိူၼ်ၵိင်းလွႆႈၵဝ်း၊ ၶၼ
လွင်းၵၢမ်,ပိုၼ့်ပိတ်းပွႆ,ဝင်းၵိူၼ်းၵၢၼ်းလၵ်း
ၵၢၼ်ၵဝ်း၊ သိၼ်းတၢင်းယိူင်းမၢႆ ပူ,မွၼ်,ၵဝ်း။

ပိုင်ၼိုင်ႈ လဝ်းဝၢၼ်းလဝ်းမိူင်းၼႆႉ လွႆႈပႂ့်ႉ
ပႄးၵိတ်,ၶၶပၼ်သိင်,ၶိတ့်လွမ့်ထိုၼ်,ပႃ,မႂ်,မိူင်း
ၵဝ်း။ ပေႃးဝႃး လူင်လဝ်းမိူင်း (ပိူၼ်ၵၢမ်,မႂ်,ယွႆ,
ၵၢမ်,လမ်ၵၢမ်,ၵႂ်ဝၢၼ်း) ၼႆၵေႃႈ ၽွင်ၵၢမ်,ပေႃး
ၵတ်းတတ်းၵတ်းယၢႉၶလႄႈ ၵတ့်ၵႃးမီးၵျေလဝ်း
မိူင်းလွႆးၵိတ်,ၶၶပၼ်သိင်,ၶိတ့်လွမ့်။

ၵူၼ်းမိူင်းၵဝ်း ၵိုတ်းၵျေလဝ်းမိူင်း၊ ၼိင်,
လဝ်းမိူင်းသေၵံႉလုမ်းလႄးပတ်းၽိဝ်းပၼ် ၵွႆးပေႃး
လိုမ်းလႂ်,မုတ်းသုဝ်ၵိင်းတိင်ယူ,ၵူႈၶၢဝ်း၊ ၵၢမ်,ၵိုတ်း
လွင်းဝူလ်,ၵၢင်းၵႂ်ႇ,လႄႈၼၼ်ႉၵေႃႈ ယွၼ်ႉပိုဝ်းယုမ်,
ယမ်ဝႃး လုမ်းလႄးလဝ်းမိူင်းၶိမ့်လိူပ်းၵႃႈၶိုဝ်ၵေႃႈ
လဝ်းမိူင်းတေၵုမ့်တေလွႆးၵဝ်းၵႃးၼၼ်ႉ၊ ၵူလုၼ်းၵႃး
မၢင်ပွၵ်းမၢင်တီႈ ၵၢၼ်ၵိုမ်မုၵိုမ်ၵ်, ၵၢဝ်လဝ်း
သိၼ်းဝႆႉယိူၼ်းတၢၼ်းၼၼ်ႉၶတ့် ၵၢမ်,လိၵိုတ်း
လီပိူၼ်၊ ႁွပ်းမၼ်းပိူၼ်လွင်းဝူလ်,ၵၢင်းမိူၵ်းမွႆႈ
တူၵ်းတိမ်,တမ်,ယေႃး။

ၵၢၼ်လီသေးလႂ်ၼိူင်လွႆလွမ်းၶလႄႈ လီ
ၵေႃးလူၵူၼ်းၵမ်ႉၽွင်းၶတ့် ၵၢၼ်တိုၵ်ႉဝႃး–ၵူဝ်
ၽီလဝ်းမိူင်းၼၼ်ႉႁူလ်း။ ပေႃးႁူႉတီႈပွင်,မၼ်း၊
ပိူၼ်းမၼ်း၊ တီႈမႃးမၼ်းလီငၢမ်းဝႃး ပိူၼ်တီႈပိုင်း
ၵိူဝ်းၼေႃႇယမ်၊ ပိူၼ်တီႈတိတ်,ယိူၼ်မၼ်းၼိမ်၊
ပိူၼ်တီႈသၵ်းသိတ်းသုင်သုင်,၊ ပိူၼ်တီႈၸုၵ်းထူပ်း
တွင်းၵိမ်း ၵၢဝ်မုၼ်ၵၢဝ်ငဝ်းၼႆလိူင် ၵၢမ်,မီးလွင်း
လီၵူဝ်ယၢၼ်းယူပ်းၽၢၼ်းသင်။

ပေႃးႁွတ်းထိုင် ပီၵႃႈၽႄႈမွႆ့,၊ တႃ,ၶွႆႈၶိူၼ်း
ယွႆ,လွမ်းပီ၊ ၶွႆႈလီလွမ်းဝၼ်း၊ မိုဝ့်တၢၼ်းလိူၼ်ပီ
ၼၼ်ႉ လွင်းၼေႃႇယမ်ၵိူဝ်းလီ လဝ်းဝၢၼ်းလဝ်းမိူင်း
ၵဝ်း လွမ်းလူလ်ႈ **ၽိူင်းထုင်းၶိုတ်းၶွႆးပူ,မွၼ်,**
ၵၢၼ်မီးမႄးႁွၼ်,ႁွၼ်ၽဝ်,ၼၼ်ႉ၊ မၼ်းၶိုၵ်,လိုၵ်ႉ
လမ်,လွင်းလိုင့်ၼင်,ၵဝ်းဝႆႉသပိုင်းၵိင် ၸတၼ
3 ပိုင် ၵၢၼ်ၼတ **5** ယိူင်း လွမ်းလူလ်ႈ **ၽိူင်းပိုင်
သုၢၼႄ** ၼင်,ၵဝ်,။

သွႆးၶမ်းႁိူင်း (**22/7/2010**)

ၽႂ်ႇတွင်း၊ ၸွင်းမိူဝ်းမိူင်းတၢႆးပွၵ်ႈ

ၼီဝ်ၶမ်းလဝ်ႈမၶျေ, ၵွၵ်ႇ,ၾၢတ်ႇ,ယၢၼ် ဝၢၼ်ႈမိူင်းမျး၊ မၼ်းပိၼ်တၢႆးၵမ်ႇ,မီးမိူင်း ႁွပ်ႈယူ, ႁူမ်ႈမိူင်း ၼ သၢမ်တူဝ် လႂ်ႈ 40 ပီ။ ပီၼ်ႉၶိုၼ်း မိူဝ်းလွ်းလိုဝ့်ၶိူဝ်းမၼ်းၵၼ်ပိၼ်တၢႆး။ ၵမ်ႇ,ၵျၼ် လျးႁူၼ်းတၢႆး ၵမ်ႇ,ၵျၼ်လျးလဝ်ႈမုၼ်တၢႆးၸလႈ ယိၼ်းၾၢၼ်ၼျ,၊ ၵဝ်မိူဝ်းတူမ်းၼျးမၼ်းသေ ႁွင့်ၵျ်ႈၵျၸမႈမၼ်းယူ,။ ပွင့်ဝျႈ ႁဝ်ၵမ်ႇ,မီးလိူဝ့် လၢတ်ႈႁဝ်ယဝ့် ဝျႈၼ်။

ၵျႈပိူင်ယဝ့်။ ၸတ,ၵဝ်တၢင်းႁူတ့်ဝၢၼ်ႈဝၢၵ်ႈဝၢင်, ၶိုၼ်ႈထိုင်ဝီင်းၼမ့်ၶမ်းၾ်ၢ,ႁွင်,တၢင်း ၵမ်ႇ,ၼၼ် ၼမ့်တူႈ ႁျၵ်ႉၸမးသီ,ပေျႉ မိူင်းလူင် တေျ,ထိုင် မိူင်းမိတ်ႈ လဝ်ႈမုၼ်တၢႆး တယ ၵမ်ႇ,မီးလွမ်း ဝတ့်လွမ်းႁျင်း။ တူဝ်လိၵ်ႈတၢႆးၵမ်ႇ,မီး၊ မီးတူဝ် လိၵ်ႈလဝ်ႈမုၼ် ၵၼ်ၵွၵ်ႇ,မျးၼ်ွးတူင်,ႁူင်,သိၼ်ႈ လဝ်ႈတၢၼ်းသူလျ်,ၶဝ်မူတ်း။ ႁူၼ်းတၢႆး တယ ၵၼ်ၼုင်ႈႁူၼ်သွင်ၶျႁေႈ ၵမ်ႇ,ပေျးၵျၼ်။ မီး

ပျ,ၶျ်မ် လဝ်ႈမုၼ်တၢႆးၵမ်ႇ,သူႈမီးလွမ်းဝတ့်။ လိၵ်ႈ ႁေႈမီးလိၵ်ႈမၢၼ်ႈႁူလျ်း၊ ၵမ်ႇ,ပေျးၵျၼ်လိၵ်ႈ တၢႆး၊ ႁူၼ်လၢႆးတၢႆးႁေႈ ၵမ်ႇ,ၵျၼ်ႁူၼ်သွင်ၶျ။ ပိၼ်ႁူၼ်ၼၢင်းယိင်းထၢႆးၶဝ်ၼုင်ႈ။ ၼင်ႈႁမ်မ ထၢၼ်တူဝ်ႈလွတ်,မိူင်းထၢႆးႁျ,သိင်ႈ။ တယ ၶဝ် ႁေႈ ၼုင်ႈႁူၼ်ၶျလိဝ်မူတ်း။ ၾိုၼ်ၶၢဝ်,**ႁွၼ်းၶျ** တၢႆးႁေႈ မီးၼ်ွးၵိင်းမ်ႇ,လိုင်ႈထၢႆးႁူလျ်း၊ ႁ်ႇ,ဝၢၼ်ႈ ၶၼ် ၵျ်ၼ်သမ့်ငွ်း၊ ႁ်ႇ,ထိူၼ်,ၶၼ် မိူင်းၵမ်ႇ,လိၸ်င်း၊ လိူၼ်လိၸ်င်း တျၶဝ်ႁူင်ၸလႈၶၼ်ႁူလျ်း။ ႁ်ႇ,ထိူၼ်, ႁျူႉၼျ,ၸလႈ လၢင့်တၢႆႇလၢႆႇလၢႆႇ။ ၵမ်ႇ,မီးၾွၼ်းလိ ႁ်ႇ,ဝၢၼ်ႈသင်။ ႁိတ်းႁ်ႇ,ထိူၼ်, ၶိုၼ်းသွ် ယင်း တိုၵ်ႉၶၼ်ယူ,။ ၾိူဝ်,တျႉၶဝ်ၶၼ် ယူ,ၼ်ွးထိူၼ်, ၼၼ့် ၾွမ့်ႁၼ်ၵိပ်းမၢၵ်,မ်ႉမိူဝ်းလိင့် ႁ်ႇ,ဝၢၼ်ႈ တျႉတေမီးၾွၼ်းလိ။

ၸၶ,ၵိုၼ်မၢၼ်ႈ မၢၼ်ႈၵိုၼ်တၢႆး၊ ထၢႆးၵိုၼ် ယူၼ်း၊ မိူင်းႁူၼ်းၵျးသျ်ၼ့်လိင်,လၢၼ်း ဝၼ်း ၵွၵ်ႇ,ၼ်ႉပိၼ်ၼ်။

လႂ်ႈၶၢဝ်, မၵျျူလိၼ် ထမ်မလရိယ ပယူၵ်,ႁဝ်ႈ ႁုင်းထိပ်ႈ၊ လဝ်ႈၵိၼ်းတျး ဝတ့် ပျ,ပဝ်ႈၵိင်းမ်ႇ, ၶဝ်ႁၼ့်ၵျ်တ်းၵွၵ်ႇ,တူဝ်ပျလိတၢႆး မွ်, ၵျ်ႈထိုင်ပိတႁၢတ်ႈသၢမ်ႁွင်။ လဝ်ႈပူ,ထီး သမ့်ၵျပ့်ၵွၵ်ႇ,ငိုၼ်း ပၼ်ၶျဝျႈၼ်။ ႁဝ်သေလၢႆႇ ငိုၼ်းႁူလျ်း။ တေၵျ်တ်းပၼ်ၾ်ွၵမ်ႇ,ႁူႉယဝ့်။ ၵၢႆးၵျး ၼီဝ်ၶမ်းလဝ်ႈမၶျေ, ဝိင်းပၢင်,သွ်လိၸ်င်း ၵျယူ 90 ၶဝ်ႈမျးသီ,လိူၼ် တေႁျ,လွမ်းတျယ။

တၢႆး ပျလိဝျႈ တယသိပ့်ပယၼတီတိ တယ မီးပၵ်းၾၢင်လၵ်ႈၶၼျ,ၵျႈပိူင်၊ ၶၢဝ်သွ်ႁိူဝ်ႈ လိၸ်င်းၸလႈ လင်,ဝျႈ တယ (1) မိူင်းတီႈယူ, (2) လိၵ်ႈလၢႆး (3) ႁၢမ်းလၢတ်ႈ (4) ၾိုင်ႈၸငႈ ၼုင်ႈဝ် ၵျ်,တိုင်ႈႁွင့်ႁၢမ်း ႁႈလၢႆးသျ်ၼ့်လၢႆးလိၸ်ဝ်း လၢႆးႁွၵ်, (5) သျသၼျတီႈႁိူဝ်းလိ ပိၼ်လဝ်ႈ ပုတ့်ထၸလႈ ၵျ်ၵ်ႈလိုဝ်ႈဝျႈ တယ တၢႆး။

ပေျး 5 ပိူင်ၼ့်ၵမ်ႇ,မီး သမ့်ပွင်,ဝျႈ တျယ (တၢႆ)။ ပျလိ = တယၼတ့်ထိဝိၼသ်သၼတိ တျယ တၢႆ။ ၼတ့်ထိ (1) ၵမ်ႇ,မီးမိူင်း၊ ယူ,ၼ်ွး မိူင်း ၼ သၢမ်တူဝ် (2) ၵမ်ႇ,မီးၾျသျလိၵ်ႈလၢႆး လိၵ်ႈၶဝ်ပိၼ်လိၵ်ႈ ၼ သၢမ်တူဝ် (3) ၵမ်ႇ,မီး ႁၢမ်းလၢတ်ႈ ႁၢမ်းၶဝ်ပိၼ်ႁၢမ်း ၼ သၢမ်တူဝ် (4) ၵမ်ႇ,မီးၾိုင်ႈၸငႈ ၼုင်ႈဝ် ႁူၼ်ၶဝ်ပိၼ်ႁူၼ် ၶျလိဝ် ႁူၼ် ၼ သၢမ်တူဝ် (5) ႁိတ်းၵျးႁျသ တူဝ်လိဝ်ႁူလျ်းၼဝိၼသသၼ်တိ 4 ပိူင်ၼၼ့် ၵျ်ၢလၢႆဝၢႆးသိင်ႈ။ တျယ တၢႆမူတ်းၸလႈ ၼီဝ်ၶမ်း လဝ်ႈမၶျေ, လင်,တူမ်းတျမၼ်းႁွင့်ၵျ်ႈ။ ၸမႈၵိူဝ်း ၸမႈ ႁဝ်ၵမ်ႇ,မီးလိူဝ့်လၢတ်ႈ၊တၢႆးၵမ်ႇ,မီးၵၢင်,ႁျ,

တျယ ၼုင်ႈႁူၼ်ၶျလိဝ်၊ ယွၼ့်ၶဝ်ၵွၵ်ႇ,မျးၼ်ွး ႁွင်,ႁူၼ်ၶျလိဝ်။

ၸတ,သၢႆတၢင်းပွတ်းႁၢင် ၵဝ်ႁၢတ်,လေျႉ ထိုင်တူၼ်ႈတီႈ ႁူဝ်ပူင်း မိူင်းပွၼ် လွ်လိမ် ၼမ့်လၢင် ႁၼ်ၵျ်ိုင်း တူင်ႈတျႈသျ်ၼ်မွင်းမိူင်းပိင်း ၵိင်းတူင် ထိုင် တျႈၶီႈလိၵ်း၊ သၢႆတွ်ႈၼမ့်လၢင် မိူင်းၼၢႆး မွၵ်,မ်ႇ, လၢင်းၶိူဝ်း မိူင်းပၼ်, ထိုင်ပုင်,

ၼီဝ်ၶမ်း လဝ်ႈမၶျေ,

သိူဝ်ၽၢင်တူဝ် – ၽၢင်ႁိူဝ်း

- သိူဝ်မၢင်တူဝ်
  တိုၵ်ႉႁုင်ႁူဝ်ဝင်,ဝိူဝ်ႈ
  ၾွင်းမိူဝ်ႈတူၵ်းယူ,ၼ်ွးငဝ်းလၢႆးသျ်ၼ်ယုင်ႈသျ်ၼ်ၶျ်ၼ်
  တေယိၼ်းပိၼ်မိဝ်းၵျ်ိုဝ်သၢင်,သီႈ
  တေၶီႈယၢၼ်ႈၸၼ,တေၵျတ်းၵျၢၼ်
  တိုၵ်ႉသူၼ်ႈသိၼ်းသၢၼ်ငမ်းငဝ်းယူ,။
- သိူဝ်မၢင်လိူဝ်း
  သိူဝ်းယုမ့်ပိူဝ့်ငၢႆးမိူၼ်မိဝ်းၵွၼ်,
  ၵျ်ိုဝ်ဝူၼ့်သွၼ်,လွမ်းငိူၼ်ႈၶိူဝ်းသင်
  ပိူၼ်ႈသူၼ်သၢႆၼင်ႁေႈယွမ်းၾွမ့်
  ႁွမ့်တျႉၵဝ်တူဝ်လွတ်ႈ
  ႁွတ်ႈတီႈလုၵ်ႈမေးယူ,ငၢႆးလူမ်

ၵႂၢမ်းတႅတ်ႈ

လၢတ်ႈမိူၼ်—တႅမ်ႈၽွင်ႉမၼ်း၊ တၢင်းယူႇလွတ်ႈတၢႆး

Speak universally, Write locally: The Shan path to survival

ဝၼ်းထိ 29 ၵျူႊလၢႆႊ ၵူႈပီၼႆႉ တၢင်းထၢႆးမၵ်းမၼ်ႈဝႆႉဝႃႈ ပဵၼ်ဝၼ်းၽႄသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈလိၵ်ႈလၢႆးထႆး။ မၼ်းၵိုင်လူၺ်ႈ လၵ်ႈၵျေႃႇမ်း ***ၽူႈမီၽူၼ်း ၵတုလယတႅတ်ႇ,*** လႆႈမွၵ်ႇလၢတ်ႈပူင်ၵႂၢမ်းတီႈလၼ်ႉလွမ် *ၵျူလႃႊလူင်းၵွၼ်း* မိူဝ်ႈ 29.7.62 ၼၼ်ႉၶူဝ်ၶေႃႈ **"ပၼ်ႇၵျႃၼ်လွင်ႈၵႂၢမ်းထႆး"** ။

မၼ်းလဝ်ႈလိလမ်ႈၸၼ့်ၸမ်းဝႃႈ ၸင်ႇႁိုဝ်ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈလိၵ်ႈလၢႆးထႆး ပေႃးလၢင်ႈယူႇယိုၼ်းယၢဝ်းၵႂႃႇၸၼ်ႉ ထုၵ်ႇလႆႈႁဵတ်းလွမ်းပၵ်းပိူင် 3 ၶေႃႈ။

- ၸိုင်ႈ ၶွၵ်ႇသိင်ႁွႆႈထုၵ်ႇမိၼ်ႈ။
- သွင် လွင်ႉၶေႃႈႁွႆႈထုၵ်ႇမိၼ်ႈ။
- သၢမ် ပေႃးၵမ်ႇတေႃႇတူဝ်လမ်ႈလုတ်ႇလမ်ပဵၼ်ပူၼ်ႉတီႈ ၵမ်ႇတၢပ်ႈၸူင်ၶွၵ်ႇထွႆႈၵႂၢမ်းမႂ်ႇ ႁဵတ်းႁွႆႈယုင်ႈယၢၵ်ႈထႅင်ႈ။
  ၼၼ်ႉၵႂၢမ်းထႆးၵဝ်း မီးထွႆႈၵဝ်ႇၵဝ်ႇတင်းၸမ်။ လီလႆႈလိူၵ်ႈၵၢဝ်မႃးလွင်ႉ။

မၼ်းလဝ်ႈတူၵ်ႇၸင်ႇၸႂ်ၸၼ်ႉ ယွၼ်ႉဝႃႈၼႆႉထွႆႈၵႂၢမ်းထႆးၸႂ်ႉ ပႃလိၸူၼ်းၶဝ်းၸမ်ပူၼ်ႉ။ ထွႆႈၵႂၢမ်းၵိုင်းၵလႅတ်ႈမီးသင်ၵေႃႈ ၶႃႈၵၢဝ်ပႃလိမႃးလွင်ႉတိၵ်း တိၵ်း။ ၶႃႈၵၢဝ်ထွႆႈၶၶ, ထွႆႈၶမိၼ် မႃးလွမ်ႇလိမ်သွႆႇထိင်း။ ႁဵတ်းႁွႆႈၽႄသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈလိၵ်ႈလၢႆးထႆး ယၢၼ်ၶိူဝ်းတၢႆးတၢင်ႇတီႈၵူၺ်းၵမ်ႇၵႃႈ ႁဵတ်းႁွႆႈၵူၼ်းထႆး ၸင်ႇၵၼ်ယင်းၵမ်ႇပွင်ႇလွင်ႉထိင်း။ လင်ႇႁဵတ်းႁွႆႈၵူၼ်းမိူင်းမိူဝ်ႇလၢၼ်ႈၸိူဝ်ၽႄသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇသေ ၵမ်ႇယူႇယိုၼ်းလႆႈ။

ပီႈၼွင်ႉထႆး ပိူၼ်ႈမီးမိူင်းႁဵင်းၶေႃႈ။ မီးၵျႃႇၸႃႉလိၵ်းလွမ်ႁဵင်းႁွႆး။ ပဵၼ်တီႈပီႈၼွင်ႉ လၢဝ်း ၶလႈ ၶမိၼ် ယင်းလႆႈမႃးပိုင်ႈၵိုင်ၵဵဝ်ႇလူၺ်ႈ ၽႄသႃႇ ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ။ ၼႆႉယင်းပဵၼ်တီႈ လဝ်ႈၵျေႃႇမ်း လႆႈမႆႈလွင်ႉလိလမ်ႈတၵ်ႉတူင်ႉၸင်ႇၸၼ်ႈ။ မိူင်းတၢႆးႁဝ်းၵၼ်လႆႈထုၵ်ႇတၢင်ႇလၢတ်ႈ လွင်ႉၵျႃႇၸႃႉၶလႈၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ လိၵ်ႈလၢႆးၶဝ်ႁွမ်ႇငမ်းဝႂ်ႉၸႆႉ ၸီၼ်းၵမ်ႇလီသွႆႇလွင်ႉဝူၼ်ႉၶွပ်ႈၶမႊၸိုင် ပူၵ်းပွင် ၽႄသႃႇ ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈလိၵ်ႈလၢႆးႁဝ်းႁိုဝ်။

ထွႆႈလွင်ႉၵမ်ႇမီး ၽိူဝ်ႇတေၸူင်ၶွၵ်ႇႁဝ်းၵူၺ်းၸၼ်ႉ ၵမ်ႇထုၵ်ႇလီၵျၼ်ႈၵႂၢမ်းလၢတ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇၶလႈ ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈပီႈၼွင်ႉႁဝ်းႁိုဝ်။ ၵျၼ်ႈၵႂၢမ်းၵဝ်ႇႁဝ်း ၶလႈၼၼ်ႉပီႈၼၼ်ႉၼွင်ႉၵမ်ႇလႆႈ လင်ႇၸူင်ၶွၵ်ႇၵမ်ႇလီႁိုဝ်။ ပိူၼ်ႈတႃႉၶႃႈမိူၼ်ပီႈမိူၼ်ၼွင်ႉ။ ၵွပ်ႈသင် ၸင်ႇၵျၢင်ႈႁဝ်းသမ်ႉၵူဝ်မိူၼ်ပီႈမိူၼ်ၼွင်ႉလိူဝ် မိူၼ်လိူဝ်း ၵမ်ႇပဵၼ်ပီႈပဵၼ်ၼွင်ႉ။ ဝႃႈလႃႊၵေႃႈ ၵမ်ႇၶႃႈပဵၼ်ပီႈပဵၼ်ၼွင်ႉယဝ်ႉႁိုဝ်။ ပေႃးတၢႆးလူင်ႁဵတ်းၵမ်ႇမီးပီႈမီးၼွင်ႉ ပၢႆၵမ်ႇမီးၵျႃႇၸႃႉလိၵ်းလွမ် (sovereignty) ၸၼ်ႉ တူဝ်ၵဝ်ႇၵေႃႉလိူဝ်ႁဵင်းၵူၺ်း တေၶိင်ႇတႃႉတေႃႇလိုဝ်းမီးၵျႃႇၸႃႉ ၶလႈၵႂၢမ်းလၢတ်ႈလိၵ်ႈလၢႆးၶဝ် လိူဝ်ႉႁိုဝ်။

ၵိုင်းၵလႅတ်ႈ	ထႆး	သိင်ၶွၵ်ႇ	တၢႆးဝႃႈလၢႆး	ထွႆႈတၢႆး/မၢၼ်ႈၵၼ်လွင်ႉယူႇ
Contain	ล้อมรอบ	လွမ်းႁွပ်ႇ	လွမ်ႇႁွပ်ႈ	ဝီတ်ႈလွမ်ႇ
Contempt	ดูถูก	တူးထုၵ်ႇ	လူထုၵ်ႇ	သုၢင်းၽီပွႆႇ/ၵထၢင်ႇလိၵ်ႉ
Contented	พอใจ, มักน้อย	ၽေႃးၵျႂ်း မၵ်းၼွႆႉး	ပေႃးလွင်ႉ မၵ်ႉၼွႆႉ	ၵမ်ႇမီးလွင်ႉလမ်ႇမၢၵ်ႈ၊ ၵျၼ်ႇလွင်ႉ/ၵေႇၸၢပ်ႈ
Contest	เข้าแข่ง	ၶဝ်ႇၶိင်ႇ	ၶဝ်ႈၶိင်ႇ	ပိူင်ႇၵၼ်
Contestent	ผู้เข้าแข่ง	ၽူႉၶဝ်ႇၶိင်ႇ	ၽူႈၶဝ်ႈၶိင်ႇ	
Context	ต้นคำท้ายคำ	တူၼ်ႇၶမ်းထၢႆႉၶမ်း	တူၼ်ႈၵႂၢမ်းတၢႆႉၵႂၢမ်း	ႁူဝ်ၵႂၢမ်းၵျၢင်ၵႂၢမ်း
Contraband	สินค้าเถื่อน, ของเถื่อน	သိၼ်ၶႃႉထိူဝ်ႇ,+ၵၼ်, ၶွင်ထိူဝ်ႇ,+ၵၼ်,	သိၼ်*ၵႃႉထိူၼ်ႇ၊ ၶွင်ထိူၼ်ႇ,	ၶွင်လပ်းသိင်ႇ, ၶူဝ်းမွင်ႇၶူဝ်ႇ,
Contraceptive	ยาคุม	ယႃးၶုမ်း	ယႃၵုမ်း	ယႃႇၵျမ်းလပ်းတွင်ႉ
Contract	ข้อตกลง	ၶေႃႉတူၵ်ႇလူင်း	ၶေႃႈတူၵ်းလူင်း	ၶေႃႈလၢႆးလွင်ႉ
Control	ควบคุม	ၶူပ်ႉၶုမ်း	ၵူပ်ႇၵုမ်း	ၵမ်ၵုမ်း၊ ၵုမ်းၵမ်

* **သိၼ်** = ၶူဝ်းၵုၼ်, ပဵၼ်ထွႆႈၵႂၢမ်းၵဝ်ႇတၢႆး မီးၼၼ်ႉၵၽိထၢၼ် ၶူးသိူင်း (Cushing)

[illegible]

When there is one shady tree
There live happily a hundred thousand birds

ที่ใดมีหนึ่งต้นไม้สุดร่มรื่น
ที่นั่นมีนกกาหมื่นแสนแห่ปลื้มชม

သစ်တစ်ပင်ကောင်း၊ ငှက်သိန်းသောင်းမှီခိုမြူး

ၵႂၢမ်းသွၼ်မိူင်းပိူၼ်ႈ

To give life but to claim nothing
To do your work but to set no store by it
To be a leader, not a butcher
This is called hidden virtue

Tao Te Ching, Chapter 51, Lao Tzu, 6th century BC philosopher

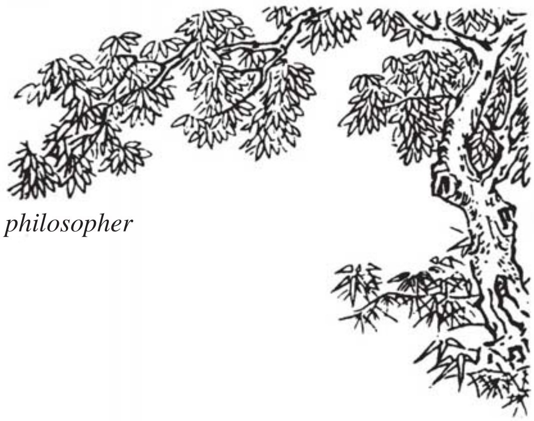

သၢင်ႈယူႇ, ဢမ်ႇတုၵ်းပဵၼ်ၸဝ်ႈ
ၵွႆႈယူႇ, ဢမ်ႇမုင်ႈမွင်းသင်
ဢွၼ်ယူႇ, ဢမ်ႇတိၵ်းငၼ်းၽႂ်
ၼႆႉပဵၼ်တၢင်းလီဢၼ်လိုၵ်ႉလပ်ႉ

လဝ်ႇၸိုဝ်ႇ, ၸဝ်ႈပၢႆးဝူၼ်ႉ ႁွၼ်ႇၸုၵ်ႉၶႅပ်ႇပၢၵ်ႇပီ **6** ။ ပပ်ႉ *တဝ်ႉတေႇၵိင်း* ၵၼ် **51**

ရေးလာတဲ့ပေးစာ

တာချီလိတ်–မယ်ဆိုင်တံတားက အကျင့်ပျက်ဝန်ထမ်းများ

တာချီလိတ်–မယ်ဆိုင် အမှတ်(၁)ချစ်ကြည်ရေးတံတားမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်တဲ့ ကျနော်တို့ရဲ့ဆိုင်ကယ်တွေ၊ လှည်းတွေကို နယ်စပ်တံတားတာဝန်ကျဝန်ထမ်းတွေ အတင်းအကြပ် ပိတ်ပင်တားဆီးခဲ့ပေမယ့် လိုင်စင်မဲ့ကားတွေ သယ်ဆောင်တာတွေကျ တော့ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်းမပြုပဲ ငွေကြေးရ ယူပြီးမသိချင်ယောင်ဆောင် နေခဲ့ကြပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ ဂျူလိုင်လထဲကဆိုရင် ဝထကြီးဆီဖုန်းဆက်တိုင်လို့ မတ်တူးကားတစ်စီး နဲ့ CRV ကားတစ်စီးဖမ်းဆီးပြီး ၂ ပတ်လောက် နားခဲ့ပေမယ့်လည်း 29/30-7-2010 ရက်နေ့ကစပြီးတစ်နေ့ကိုလိုင်စင် မဲ့ကားတွေ ၅ စီး–၁၅ စီးအထိဝင်နေကြပါတယ်။

အဲဒီလိုပွဲတော်တမျှ စည်ကားလှတဲ့လိုင်စင်မဲ့ကားတွေ နေ့စဉ် ဘာကြောင့်ဝင်လို့ရတာလဲ သိချင်တာနဲ့ကားပွဲစားကို မေးကြည့်တော့ အာဏာပိုင်ဖြစ်တဲ့ စစ်ဗျူဟာမှူး ကို ကားတစ်စီးထိုင်းဘတ်ငွေ ၁၀,၀၀၀ မြို့နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှူးကို ဘတ်ငွေ ၂,၀၀၀ ၊ တံတားတာဝန်ကျ ရဲအုပ် သက်ဇော်ကို ဘတ် ၂,၀၀၀ ပေးကြရတယ်။ CIT, SB , စစစ နဲ့စရဖ တွေကို ဘတ်ငွေ(၁,၅၀၀)စီနဲ့ စည်ပင်၊ဘီးခွန်၊ ကညန၊ အာမခံနဲ့အဝိုင်း မှာတာဝန်ကျတဲ့ ယာဉ်ထိန်းရဲတွေကို ဘတ်ငွေ ၁,၀၀၀ စီ ပေးထားတာ မို့ဝင်လို့ရတာလို့ သိရပါတယ်။

အဲဒီလိုမသမာမှုလုပ်နေတာ တွေကျတော့ဘယ်သူမှမတား ဆီးရဲကြပါဘူး၊ ကျနော်တို့မရှိဆင်းရဲသားတွေကိုကျ အခုလိုတားဆီးတာ ဟာ ဘာသဘောလဲ။ ဒါကိုအထက်လူကြီးတွေသိစေချင်လို့ အခုလို တင်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

တာချီလိတ်မှ ကူလီထမ်းသမားတစ်ဦး

မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း

လူကြီးမင်းထံသတင်းများပေးပို့တဲ့အခါ ဘယ်လိုသတင်း မျိုးဖော်ပြပေးပါသလဲ။ မူစယ်မြို့မှာ သတင်းများနေ့စဉ်ရှိပါသည်။

ယာဉ်ထိန်း၊ မူးယစ်သတင်း၊ လျှပ်စစ်မီတာကြေး၊စည်ပင်သာ ယာနှင့်မကဖတို့၏အပြုအမူများသည် ခံပြင်းစရာကောင်းလောက် အောင်ဖြစ်နေကြပါသည်။ ဒီနေ့လည်းမူစယ်ဆင်ဖြူဂိတ်မှ လဝကများ ကခိုးပေါက်မှထွက်လာသောမြန်မာလူမျိုးများထံမှ မတရားသဖြင့် ချိန်းခြောက်ငွေတောင်းယူမှုများ ဖြစ် ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ဦးလျှင်ယွမ်ငွေ (၁,၀၀၀) ဖြင့် ၆ ဦးအတွက် (၆,၀၀၀) ပေးကြရပါသည်။

သူတို့သည်စာအုပ်အနီ(ဝင်ခွင့်)စာအုပ်မလုပ်နိုင်သဖြင့် တရား မဝင်ခိုးပေါက်မှတရုတ်နိုင်ငံတွင်းခိုးဝင်ကာအလုပ်လုပ်ပြီးအပြန်မူစယ်မြို့ ဆင်ဖြူဂိတ်ပေါက်အနီး ခိုးပေါက်မှပြန်ထွက်လာကြသည် ကို မကဖများ ဖမ်းဆီး ငွေတောင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တောင်းသလောက်မပေးပါကထောင်ချမည်ဟု ခြိမ်းခြောက် ကြသဖြင့်ပါလာသောယွမ် ၂၈၀၀ ပေးခဲ့ရပါသည်။ ဆင်ဖြူပေါက်တွင် ဝန်ထမ်းများထက် ငွေကောက်ရန်စေခိုင်း ထားသောအရပ်သားများက ပိုဆိုးပါသည်။ မူစယ်ဌာနဆိုင်ရာအတွက်ဂိတ်ကြေးကောက်ပေးနေ သောဝန်ထမ်းလက်ပါးစေများ ပိုဆိုးနေကြပါသည်။

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

zoe

မူဆယ်မြို့နယ် တရားရုံး အကျင့်ပျက် ဝန်ထမ်းများကြောင့် အမှုသည်များစိတ်ဆင်းရဲရပုံကိုဖော်ပြလိုပါသည်။

မူဆယ်မြို့နယ်တရားရုံး အမှုကြားနာစစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် အမှုဖြစ်စဉ်ကိုအခြေမခံဘဲတရားခံဖြစ်ဖြစ်၊ တရားလိုဖြစ်ဖြစ်တရား သူကြီးအားငွေပေးနိုင်ပါက ငွေပေးနိုင်သူဘက်ကိုသာကြည့်၍ တရားစီ ရင်ရေးအာဏာအလွဲသုံးစားပြု ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သောကြောင့် အမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့သည့် တရားခံနှင့်တရားလိုများ စိတ်ဆင်းရဲဒုက္ခများ ရင် ဆိုင်နေကြရသည်။

28/5/2010 နေ့ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုအမှတ် ၁၈၀/၂၀၁၀ ပြစ်မှု ပုဒ်မ ၃၇၉ အမှုတွင် ခိုးယူဆိုင်ကယ်အား အပေါင်ငွေဖြင့်လက်ခံလိုက် သူ ဦးဇော်နိုင်အားထောင်ဒဏ် ၁ နှစ်၊ ခိုးလာသည့်ဆိုင်ကယ်မှန်းမသိဘဲ ပြင်ပပေါက်ဈေးဖြင့်ဦးဇော်နိုင်ထံမှရိုးရိုးသားသားဝယ်ယူလိုက်သူ ဦးခိုင်ဦး အားထောင် ၆ လကျခံရန် မူဆယ်မြို့နယ် ဒုတိယတရားသူကြီး ဦးသိန်း ဆွေဦးမှ အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ပစ္စည်းဝယ်ယူမိသောဦးခိုင်ဦး၏ မိသားစုများကမကျေနပ်ကြကြောင်း၊ ပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည့်အပြင် ဒုတိယ တရားသူကြီး ဦးသိန်းဆွေဦးအားလည်း ငွေကျပ်သုံးသိန်းလာဘ်ထိုးခဲ့ရ သေးကြောင်း ရင်ဖွင့်ပြောဆိုနေပါသည်။

အမှုဖြစ်စဉ်အမှန်မှာ မူဆယ်မြို့နယ်တရားရုံးမှ စာရေးအဆင့် ရှိသူ ဦးမျိုးမင်းဆန်းက သက်သေခံအဖြစ်သိမ်းဆည်းထားသော တရုတ် နိုင်ငံလုပ် ၁၁၀ အားရှိ ဆိုင်ကယ် အနက်ရောင်တစ်စီးကို မြို့နယ်တရား သူကြီး ဦးတင်မောင်မြင့် ခေတ္တစီးရန် ခွဲတမ်းယူထားပြီး တပည့်ဖြစ်သူ မျိုးမင်းဆန်း အားပေးစီးခဲ့၏။ တပည့်ဖြစ်သူက မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲရန် ငွေကြေးလိုအပ်သဖြင့် ကမ္ဘောဇဘဏ်လမ်းကြားထမင်းဆိုင်ဖွင့်ထားသူ

မကြည်ကြည်မာထံ မြန်မာငွေကျပ်ရှစ်သောင်းဖြင့်ပေါင်နှံခဲ့၏။ မကြည်ကြည်မာမှငွေလိုသဖြင့်နောက်ထပ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဦးဇော်နိုင်ထံ တဆင့်ပြန်လည်ပေါင်နှံခဲ့၏။ ဦးဇော်နိုင်ကလည်း ကိုယ်တိုင်စီးနင်းသုံးစွဲနေရာမှ ငွေကြေးအခက်အခဲရှိသည်ဟုဆိုကာ ဦးခိုင်ဦးထံကာလပေါက်ဈေးငွေကျပ် တစ်သိန်းရှစ်သောင်းဖြင့်ရောင်းချခဲ့ရာ ဦးခိုင်ဦးလည်းသူခိုးမှန်းမသိသဖြင့် ဝယ်ယူထားမိခဲ့သည်။

တရားရုံးဆိုင်ကယ်ပျောက်ဆုံးမှုကြောင့် မကြည်ကြည်မာမှ ရဲစခန်းသို့ အမှုဖွင့်၍လိုက်လံစစ်ဆေးသိမ်းဆည်းရာမှ ဦးဇော်နိုင်နှင့် ဦးခိုင်ဦးတို့နှစ်ဦးအား ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၃၇၉ အရ မူဆယ်ရဲစခန်းတွင် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းပြီး ရုံးတင်အမှုစစ်ဆေးခဲ့သည်။

ရုံးတင်စစ်ဆေးသည့်အချိန်တွင် ပထမတရားခံဖြစ်သူ တရားရုံးစာရေးဦးမျိုးမင်းဆန်းအား ချန်လှပ်ကာ မကြည်ကြည်မာ ၊ ဦးဇော်နိုင်နှင့် ဦးခိုင်ဦးတို့သုံးဦးတို့အားအမှုကြားနာစစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။

နောက်ဆုံးအမိန့်ချမှတ်သည့်နေ့တွင် ဦးဇော်နိုင်အား ထောင်ဒဏ်တစ်နှစ်၊ ပစ္စည်းလက်ဝယ်တွေ့ရှိသူ ဦးခိုင်ဦးအားထောင်ဒဏ် ၆လအသီးသီးအမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်အစအဆုံးသိရှိသူမကြည်ကြည်မာကိုမူ ထောင်ဒဏ်မှလွတ်ကင်းခွင့်ပြုသည့်အပြင် နှုတ်ပိတ်သည့်အနေဖြင့်မူဆယ်မြို့နယ် တရားသူကြီးဦးတင်မောင်မြင့်မှတရုတ်နိုင်ငံလုပ် ၁၂၅ အား ဆိုင်ကယ်တစ်စီး အစားထိုးပေးအပ်ခဲ့သည်။

မြို့နယ်တရားသူကြီး ဦးတင်မောင်မြင့်သည် တရားရုံး တရားသူကြီးဦးအောင်တိုး၏ တူတော်စပ်သူဖြစ်ပြီး တရားရုံးသက် ခံအဖြစ်သိမ်းဆည်းထားသော ယာဉ်၊ပစ္စည်းများကို စိတ်တိုင်းကျ ကျိုးသုံးနေသော်လည်းမည်သူမျှ မပြောရဲကြပေ။

ဤကဲ့သို့ ငွေမျက်နှာတစ်ခုတည်းကိုသာကြည့်၍ အ ဖြတ်အနိုင်ပေးတတ်သောအကျင့်ပျက်လာဘ်စား တရားသူကြီး ကြောင့်ငွေကြေးမတတ်နိုင်သည့်အမှုသည်များ စိတ်ဆင်းရဲဒုက္ခရေ နေကြရသည်။

ဘယ်အရာ တည်မြဲမလဲ

ဆင်ဖြူမရှင် နအဖ တို့ ပုန်းအောင်းရာ ကြပ်ပြေးနေပြည်တော် ပြန်ကပြေးကျေးရွာအုပ်စု၊ တဲကုန်းကျေးရွာ အိမ်ခြေ (၁၉၀) ကျော်အား နအဖအမိန့်အရ ရွာလုံးကျွတ်ရွှေ့ပြောင်းခိုင်းသဖြင့် ကျေးလက်လူထု အဖို့မိမိတို့အစဉ်အဆက်နေလာခဲ့သော အိမ်နေရာများသံယောဇဉ်ဖြစ်ရသည်ကတစ်ကြောင်း ၊ ဘယ်နေရာသို့ ပြောင်းရမှန်းမသိသည်ကတစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် မရွှေ့ပြောင်းဘဲနေလာခဲ့သည်။ ၁၃၊ ၈ ၊ ၂၀၁၀ ရက် နေပြည်တော်စည်ပင်ဝန်ထမ်းများနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့များက ဒုတ်များဖြင့် လူထုကြီးအားဝင်ရောက်ရိုက်နှက်ခြင်း၊ ဓါးများဖြင့် အိမ်များခုတ်ထစ်ဖျက်ဆီးခြင်းပြုလုပ်နေသဖြင့် ကမ္ဘာပျက်သလိုဖြစ်နေသည်။ စားစရာ မရှိ၊ နေစရာမရှိဖြစ်နေကြသည့်ကျေးလက်ရပ်ရွာလူထုအပေါ် နအဖ၏ လူသားမဆန်စွာမိုက်ရိုင်းနေမှုအပေါ် ကမ္ဘာကိုသိစေလိုပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးဆိုတာဘာတွေလုပ်နေသလဲ၊ ဘာတွေကူညီနိုင်မလဲမေးပေးကြပါ။ ဒီလိုဖြစ်ပျက်နေတာနိုင်ငံတကာစစ်ခုံရုံးမတင်နိုင်ကြသေးဘူးလား၊ နိုဝင်ဘာလ(၇) ရက်မတိုင်မီ ကမ္ဘာ့တရားရုံးသို့တင်ပေးကြစေလိုပါသည်။

ဗမာပြည်က အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဆိုတာလဲ အပြင်လောကရောက်ရှိနေကြတဲ့လူတွေ(ထောင်ကျ နေသူများမပါ) ဟာတချိန်ကတပ်မတော်သားတွေမို့မယုံကြည်ရလောက်တဲ့အဆင့်ရောက်နေပါပြီ။ အော်နေ ---လည်နေတာလောက်ပဲလုပ်ပြနေတာမို့ ပြည်သူလူထုအားကိုးလို့ မရတဲ့အဆင့် ရောက်နေပါပြီ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်းစဉ်လိုက်တယ်ဆိုရင်ဗိုလ်ချုပ်ပြောခဲ့သလို “ရရင်ရ၊ မရရင်ချ” ဆိုတဲ့စိတ်ဓါတ်မွေးသူမရှိတော့ဘူးလား။ ၁၉၉၀ က ထောက်ခံပေးခဲ့မဲ့တဲ့မျက်နှာကိုတောင် မထောက်ကြတော့ဘူးဗျာ။

သူ့ကိုယ်သူ မသေဆေးစားထားသူတစ်ယောက်လို သွေးနားထင်ရောက်နေတဲ့ နအဖသန်းရွှေကိုဘယ်အရာတည်မြဲသလဲဆိုတာ သိသွားအောင် ကမ္ဘာကဝိုင်းဝန်းကူညီလုပ်ပေးကြစေလိုပါသည်။

စစ်ထက်နိုင် (တင်ပြသည်)

အာဏာနှံ့နှစ်၊ ဆွဲနှုတ်ပစ်

အာဏာရှင်အမှန်အစစ်
အာဏာရမက်အရင်းအမြစ်
အာဏာနွံတွင်းနက်နက်နစ်
အာဏာကိုကျားကုတ်ကျားခဲပတ်ရစ်
စည်းကမ်းရှိဒီမိုလို့အော်ဟစ်
လွတ်လပ်မျှတတန်းတူရဲ့ အဖုအထစ်
ဝိုင်းဝန်းဆန့်ကျင်ဖယ်ရှားပစ်
မင်းဆိုးမင်းညစ်ကြက်ခြေခတ်ပစ်

နိုင်ငံရေး

အပစ်ရပ် SSA နာယက ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့် စစ်တွေထောင်ပို့

စစ်ကိုင်းတိုင်း ခန္တီးထောင်မှ ထောင်ပြောင်းလာသော အပစ်ရပ် SSA နာယက ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့်အား ရန်ကုန်အင်းစိန်ထောင်တွင်မထားဘဲ ရခိုင်ပြည်စစ်တွေသို့ ဆက်တိုက်ပြောင်းရွှေ့ကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

"စစ်တွေထောင်ကို တကယ်ပို့လိုက်ပြီ၊ မိသားစုဝင်တွေ တယောက်မှ မတွေ့လိုက်ရဘူး၊ 7/8/2010 ညက ကျမတို့ မန္တလေးကနေရန်ကုန်ကို ညတွင်းချင်းလိုက်လာတယ်၊ 8/8/2010 နေ့မှာထောင်ဝင်စာသွားတွေ့ ဖို့တောင်းတော့မရှိတော့ဘူး၊ စစ်တွေကိုပြောင်းလိုက်ပြီလို့ ထောင်အာ ဏာပိုင်တွေကပြောတယ်" – ဟု သမီးဖြစ်သူ နန်းခမ်းပေါ်ဝ်းကပြောပါ သည်။

ဂျူလိုင် ၃၁ သျှမ်းပြည်တပ်မတော် (အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့) နာယက ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့်အားခန္တီးထောင်မှ မန္တလေးအိုးဘိုထောင်သို့စတင်

ပြောင်းရွှေ့ခဲ့၏။ ဩဂုတ်စ် ၅ ရက်နေ့ အထိချုပ်နှောင်ထားပြီး ရန်ကုန်အင်းစိန်ထောင်သို့ပို့ဆောင်ပြောင်းရွှေ့၏။ ထိုမှတဆင့် 7/8/2010 စနေနေ့က ရခိုင်ပြည်စစ်တွေသို့ပို့ ဆောင်လိုက်ကြောင်း သိရသည်ဟုဆို၏။

"ရန်ကုန်ရောက်ပြီလို့ကြားရတော့ အဖေ့ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးကောင်းကောင်းစစ်ဆေးကုသ ခွင့်ရတော့မယ်လို့ထင်ခဲ့တာ၊ အခုတော့ ကျမတို့မျှော်လင့်ချက်က သဲထဲရေသွန်သလို ဖြစ်သွားပြီ။"

"ကျမတို့လူငယ်တောင်မှ ခရီးဆက်တိုက်ထွက်ရင်အရမ်းပင်ပန်းတယ်။ အခုအသက် ၇၀ ကျော်တဲ့အဖေ ဘယ်လောက်ပင်ပန်းမှာလဲ။ တပတ်လုံးလုံးအဖေ့နောက်လိုက်နေတာ မတွေ့ရတော့အရမ်းအားငယ်တယ်။ စစ်တွေထောင်ကိုပြောင်းတယ်။ ကျမတို့တခါမှမသွားဖူးဘူး"– ဟု ဆက်၍ပြော၏။

အသွင်ပြောင်းရေးလက်မခံသည့် အပစ်ရပ် SSA တပ်မဟာ ၁ ခေါင်းဆောင်ဗိုလ်ချုပ်ပန်ဖုနှင့်ရင်းနှီးသူတဦးက–ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့် အပေါ် ယခုကဲ့သို့နအဖလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ဗိုလ်ချုပ်ပန်ဖုအားစိတ်ဓါတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှိပ်ကွပ်မှုတခုဖြစ်ကြောင်း၊ ၁၉၈၄ ကကွယ်လွန်သည့် တပ်မဟာ ၁ မှူးဟောင်းစဝ်ဆေနွံ (ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့်ယောက်ဖ မန်းလင်း(န်း)စော်ဘွားသား)၏ ကိုယ်ရေးအရာရှိဖြစ်ကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့်အား ဗိုလ်ချုပ်ပန်ဖု ဘကြီးအရင်းကဲ့သို့လေးစားကြောင်း – ပြောဆိုသုံးသပ်၏။

ထို့အတူ အေအေပီပီနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ ကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း(မြန်မာနိုင်ငံ) တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ကိုဘိုကြည်က

" ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့်လို ဝါရင့်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်အသက်အရွယ်ကြီးရင့်ပြီး ရောဂါဝေဒနာတွေခံစားနေရတဲ့သူ တစ်ယောက်ကိုဆေးဝါးကုသမှုမပေးတဲ့အပြင် ဝေးလံတဲ့ ထောင်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းပြီး မိသားစုကိုပါစိတ်ဒုက္ခပေးတာမလုပ်သင့်တဲ့လုပ်ရပ်ပါ။ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးအအတွက် ဘယ်လိုဦးတည်ချက်မှ မရှိဘူးဆိုတာပြသနေတာဘဲ" ဟု ဩဂုတ်စ် ၁၂ ရက် ရက်စွဲပါ သတင်းထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်နှင့်တကွ ဖော်ပြသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 09 08 2010

ဗလွတ်လပ်ဆုံး

အမေရိကန်အခြေစိုက်လွတ်လပ်ရေးဂေဟာ Freedom House အဖွဲ့ကြီး၏ ၂၀၀၉ အစီရင်ခံစာကို ၂၀၁၀ ဇန်နဝါရီ ၁၂ ရက်ကထုတ်ပြန်လိုက်ရာအဆိုးတကာ့အဆိုးဆုံးစာရင်းထဲ မြန်မာနိုင်ငံဆက်လက်ပါဝင်နေသည်။

ကမ္ဘာ့အဆိုးဆုံး (၉) နိုင်ငံနှင့် နယ်မြေ (၁) ခုမှာ

(၁) မြောက်ကိုးရီးယားနိုင်ငံ
(၂) တပ်ခ်မင်နစ္စတန်
(၃) ဥဇဘက်ကစ္စတန်
(၄) လစ်ဗျား
(၅) ဆူဒန်
(၆) မြန်မာ
(၇) အီကွေတိုးရီးရယ်ဂီနီ
(၈) အီရီထရီးယား
(၉) ဆိုမားလီးယား
(၁၀) တိဘက် (တရုတ်ကိုလိုနီ) တို့အစဥ်အလိုက်ဖြစ်ကြသည်။

အကျဉ်းကျတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်မိသားစုများအား NLD ခေါင်းဆောင်များတွေ့ဆုံ

ဩဂုတ်စ်လဆန်းပိုင်းက အကျဉ်းကျတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်မိသားစုများအား NLD ခေါင်းဆောင် ဦးတင်ဦး ဦးဝင်းတင်တို့ အဖွဲ့သွားရောက်အားပေးစကားပြောခဲ့ကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

ဦးဝင်းတင်

"၁၃ ယောက်ပါ NLD ခေါင်းဆောင်အဖွဲ့ အကျဉ်းကျနေတဲ့ တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ မိသားစုတွေကို ဦးခွန်ထွန်းဦးရဲ့ အိမ်မှာ တွေ့ဆုံအားပေးစကားပြောတယ်" SNLD ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်ဦးစိုင်းလိတ် ကပြောပါသည်။

ဩဂုတ်စ် ၃ ရက်မနက်ပိုင်း၌ NLD ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတင်ဦး၊ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဖြစ်သူ ဦးဝင်းတင်၊ ဒေါက်တာနေဝင်းမြင့်၊ ဦးနိုင်းနိုင်း၊ မချိုချိုသင်းတို့က ဦးခွန်ထွန်းဦး၊ ဦးစိုင်းညွန့်လွင်၊ ဦးစိုင်းလှအောင် တို့မိသားစုအပြင် ဇိုမီးအမျိုးသားကွန်ကရက်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးပုကျင့်ရှင်းထန် (သားနဲ့တူ အကျဉ်းကျနေ)၊ ရခိုင်လူငယ်ခေါင်းဆောင် ကိုတင်စောအောင်၏ မိခင်တို့နှင့်တွေ့ဆုံအားပေး စကားပြောခဲ့သည်ဟု ဆို၏။

ဦးဝင်းတင်က *"ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပါအဝင်NLD ပါတီသည် တရားဝင်နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ်ရပ်တည်စဉ်မှစ၍ ယနေ့ထိတိုင်း ရင်းသားများအားမပြစ်ပယ်ကြောင်း၊ တိုင်းရင်းသားများသည် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဖြစ်သည့် တန်းတူညီခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ NLD တရားဝင်နိုင်ငံရေးပါတီမဖြစ်တော့သော်လည်း တိုင်းရင်းသားများအားမပြစ်ပယ်ကြောင်း"* ပြောဆိုသွားသည်ဟုဆို၏။

"ဦးဝင်းတင်တို့ ဦးတင်ဦးတို့ လာရောက်တွေ့ဆုံ အားပေးတာ ဝမ်းသာတယ်။ ကောင်းမွန်တဲ့ မင်္ဂလာတပါး ဖြစ်တယ်။ ဦးဝင်းတင်က ပြောသွားတယ်– နိုင်ငံရေးသမားဆိုတာ ထောင်ဝင်တဲ့နေ့ရှိသလို ထောင်ထွက်တဲ့နေ့ရှိတယ်။ ကောင်းမွန်တဲ့ယုံကြည်ချက်ကြောင့် ထောင်ကျသွားတဲ့သူရဲ့ ကျန်ရှိမိသားစုများဟာလဲ ပူဆွေးသောက ရောက်နေမယ့်အစား ဂုဏ်ယူတတ်ရမယ်။ နေကောင်းကျန်းမာအောင် နေရမယ်။ ဒါမှ မိမိတို့ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် အောင်မြင်စွာလျှောက်လှမ်းနိုင်မှာဖြစ်တယ်။ ဆိုတဲ့ဟာကိုလက်ခံတယ်။"

တိုင်းရင်းသားများသည် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဖြစ်သည့် **'တန်းတူညီခွင့်နဲ့ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိရမယ်'** ဆိုသည့် ဦးဝင်းတင်၏ အားပေးစကားအပေါ် ဦးစိုင်းလိတ်က –

"ကျနော်တို့ အလုပ်အမှုဆောင်တွေအနေနဲ့ ဦးဝင်းတင်ရဲ့ခံယူချက်တွေကိုကြားသိရတဲ့အတွက်ဝမ်းသာရတယ်။ အခုလို တိုင်းရင်းသားတွေတွေ့ဆုံမှုမျိုးရှိသင့်တယ်လို့လဲ ယုံကြည်တယ်။ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီတွေ အင်အားချင်းဖလှယ်တာဖြစ်တဲ့အတွက် ကောင်းမွန်တဲ့လုပ်ရပ်လို့မြင်ပါတယ်"

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 04/08/2010

Cf-SSA ဥက္ကဋ္ဌ နှစ်ပတ်အတွင်းစည်းရုံးရေးခရီးထွက်ရန် တိုင်းမှူးညွှန်ကြား

နအဖ၏ ပြည်သူ့စစ်ဖွဲ့စည်းရေး လက်ခံထားသည့် အပစ်ရပ်သျှမ်းပြည်တပ်မတော် (မြောက်ပိုင်း) ဥက္ကဋ္ဌဦးလွယ်မောင်းအား အသွင်ပြောင်းရေးလက်မခံသော တပ်မဟာ ၁ ဌာနချုပ်သို့ရက်သတ္တနှစ်ပတ်အတွင်းသွားရောက် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းရန် ရမခတိုင်းမှူးက ဂျူလိုင် ၂၇ ရက်က ညွှန်ကြားထားကြောင်း စုံစမ်းသိရသည်။

ပြည်သူ့စစ်ဖွဲ့စည်းရေးငြင်းဆန်နေသော တပ်မဟာ ၁ မှူးဗိုလ်ချုပ်ပန်ဖုအားလက်ခံလာသည်အထိ မရမနေစည်းရုံးရန် ဦးလွယ်မောင်းအား တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်အောင်သန်းထွဋ်က လားရှိုးမြို့ (ရမခ) စစ်တိုင်းရုံးသို့ခေါ်ယူပြောကြားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ၎င်းအဖွဲ့နှင့်နီးစပ်သူတဦးက သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ ပြောသည်။

ဦးလွယ်မောင်း နှင့် ဦးကိုင်ဖှ

ထိုသို့ ညွှန်ကြားထားသည့်တိုင်အောင် ဦးလွယ်မောင်းအနေဖြင့် တပ်မဟာ ၁ ဌာနချုပ်ရှိရာ ဝမ့်ဟိုင်းစခန်းသို့ ယနေ့အထိ ထွက်ခွာခြင်း မရှိသေးကြောင်း သိရသည်။

*"တပ်မဟာ ၁ ကို ဦးလွယ်မောင်း နှစ်ပတ်အတွင်းသွားရမယ် ဦးပန်ဖှကို မရမချင်း စည်းရုံးရမယ်ဆိုပြီးညွှန်ကြားထားတယ်။ ဒီနေ့အထိတော့မသွားသေးဘူး၊ သူ့အနေနဲ့ သွားစည်းရုံးလဲ မရနိုင်မှန်းသိလို့ မသွားတာဖြစ်မယ်၊ ဦးပန်ဖှကလည်း **သေရင်သေပါစေတော့ နအဖခိုင်းတဲ့ ပြည်သူ့စစ်တော့မလုပ်နိုင်ဘူးလို့** ပြောထားပြီးပြီပဲ"* – ဟု နီးစပ်သူကဆိုသည်။

ယခင်ကလည်း ဦးပန်ဖှအား လားရှိုးမြို့သို့ ခေါ်ယူရန်ကိစ္စ ဦးလွယ်မောင်းအား တိုင်းမှူး အကြိမ်ကြိမ်ပြောကြားခဲ့သော်လည်း ယနေ့အထိ မဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အပေါ် ယခုကဲ့သို့ ရက်သတ်မှတ်ညွှန်ကြားခြင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိကြောင်း သူကဆက်ပြောသည်။

ယခုနှစ်ဧပြီလကုန်ပိုင်းက ပြည်သူ့စစ်အသွင်ပြောင်းဖွဲ့စည်းရေးအဆိုကို ဦးလွယ်မောင်းအပါအဝင်လက်အောက်ခံတပ်မဟာ ၇ နှင့် ၃ တို့က လက်ခံခဲ့ပြီး အင်အားအတောင့်တင်းဆုံး တပ်မဟာ ၁ က ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။

ယင်းအဆိုကိုငြင်းဆန်နေသည့် ကျေးသီးမြို့နယ်ဝမ့်ဟိုင်းစခန်းအခြေစိုက်တပ်မဟာ ၁ တပ်ဖွဲ့တွင် လက်နက်ကိုင် အင်အား ၄ ထောင် ကျော်ရှိကြောင်း သိရသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 05/08/2010

သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် ကျားဖြူပါတီလူကြိုက်များ

သျှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် ကျားဖြူပါတီဟုနာမည်တွင်သော သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ **(SNDP)** လူကြိုက်များ ရေပန်းစားလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

"ဒီမှာတော့ လူတိုင်းလိုလိုက ကျားဖြူ၊ ကျားဖြူပဲ ပြောနေကြတယ်။ဒါကလည်းလူထုကအစိုးရအပေါ် တော်တော်ငြီးငွေ့နေကြပြီလေ။ မဲထည့်မယ်ဆိုရင်လည်းအဲဒီပါတီကိုပဲမဲထည့်ကြဖို့ များတယ်" ဟုလားရှိုးကုန်သည် တဦးက ပြောသည်။

SNDP သည် သျှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၌ မူစယ်၊ နမ့်ခမ်း၊ လားရှိုး၊ သီပေါ၊ ကျောက်မဲ စသည့် မြို့ကြီးများတွင် ရုံးခွဲများဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး အချို့တွင်သာရုံးခွဲဖွင့်ရန်ကျန်ရှိတော့ကြောင်း **SNDP** ၏ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်တဦးက ပြောသည်။

မြို့ပေါင်း ၄၀ ကျော်တွင် ရုံးခွဲများထပ်မံဖွင့်လှစ်သွားရန်စီစဉ်နေကြောင်း၊ ကချင်ပြည်တွင် ၆ မြို့နယ်နှင့်စစ်ကိုင်းတိုင်းအောက်ပိုင်းမြို့နယ်အချို့ပါဝင်ကြောင်းအဆိုပါဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကဆက်ပြောသည်။

သျှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း **SNDP** စည်းရုံးရေးမှူးတဦးက *"ပြည်သူလူထုကတော့ကျနော်တို့ဘက်မှာရှိပါတယ်။ဒါပေမယ့်ကြောက်နေကြသေးတယ်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအတွင်းကနေ ယှဉ်ပြိုင်သွားဖို့ရှိပါတယ်။အဲဒီဘောင်ကနေကျော်မှာမဟုတ်ပါဘူး"* ဟုရောဝတီသို့ ပြောသည်။

SNDP ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုင်းအိုက်ပေါင်းသည် သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုရေစီအဖွဲ့ချုပ် **SNLD** ၏ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးဟောင်းဖြစ်ပြီး **SNDP** ရုံးချုပ်ကို ရန်ကုန်မြို့တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားသည်။

သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း သိန္နီမြို့ခံတဦးက *"ကျားဖြူပါတီက ကျနော်တို့ သျှမ်းတွေကိုကိုယ်စားပြုတယ်လေ။ ဟိုတလောတုန်းက ဒီမှာရုံးခွဲလာဖွင့်ကြတယ်။ပါတီဝင်အဖြစ်တောင်လက်မှတ်ထိုးလိုက်ပြီ"* ဟုပြောသည်။

ရန်ကုန် တောင်ဥက္ကလာပ **SNDP** ရုံးချုပ်

စာမျက်နှာ 27 သို့

နအဖ ၏ခြိမ်းခြောက်ဖိအားလက်မခံရေး
ဝ နှင့် မိုင်းလားတို့ဆုံးဖြတ် အကြောင်းပြန်

မိုင်းလား နှင့် ဝ တပ်ဖွဲ့ခေါင်းဆောင် စရဖအရာရှိချုပ် ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲမြင့်နှင့်တွေ့ဆုံပြီးနောက်ပိုင်း ပန်ဆန်း၌အစည်းအဝေး ထိုင်ခဲ့ကြပြီး ဘော်ဒါဂတ်လုပ်ရေး၊ လက်နက်ချရေးနအဖ ခြိမ်းခြောက် ဖိအားပေးမှုလက်မခံနိုင်ကြောင်းဆုံးဖြတ်ကာ ညင်သာပြန်ကြားခဲ့ ကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

Photo : Harn (SHAN)

ဝ ခေါင်းဆောင်ပိုင်း နှင့် မိုင်းလား ဥက္ကဌ စဝ်စိုင်းလင်း

"ကျနော်တို့ နှစ်ဖွဲ့ခေါင်းဆောင်တွေ ၃–၄ ရက် ဆွေးနွေးပြီး သြဂုတ်စ်လ ၂၄ ရက်နေ့လည်ပိုင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြတယ်၊ ညနေပိုင်း မှာ နအဖထံ အကြောင်းပြန်လိုက်ပြီ။ ငြိမ်းချမ်းရေးဆက်ထိန်းမယ်။ အဓိကကတော့ ဒီအတိုင်းဘဲ ဆက်နေသွားပါရစေဆိုတာပါဘဲ"–ဟု အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူနှင့် နီးစပ်သည့်အသိုင်းအဝိုင်းကပြောပါ သည်။

"တိကျတဲ့အဖြေကတော့ ကျနော်တို့တောင်းဆိုတာကို နအဖလက်မခံဘဲပါယ်ချထားတယ်၊ ကျနော်တို့ကတော့သူတို့ဘောင် ခတ်တဲ့အတိုင်း လုံးဝလိုက်လုပ်ရမယ်ဆိုတာမဖြစ်နိုင်ဘူးလေ၊ **'ဒီအတိုင်း ဘဲဆက်နေသွားဖို့၊ နောင်တက်လာမယ့် အစိုးရသစ်မှာမှ ဆွေးနွေးဖို့'** ဆိုတဲ့ပြန်စာအတွက်နှစ်ဖွဲ့စလုံးဆုံးဖြတ်ပြီး ပြန်လိုက်ပြီ"– ဟု ဝ တပ်မှူးတဦးက ပြော၏။

သီးခြားအတည်မပြုနိုင်သေးသည့် သတင်းတရပ်မှာ –

"ဗိုလ်ရဲမြင့် ပြောစကားက သတင်းထွက်နေတဲ့အတိုင်းမဟုတ်ဘူး၊ သူ ပြောတာက –အသွင်ပြောင်းဖို့အချိန်လွန်သွားပြီ၊ အသွင်ပြောင်းဖို့ (အခွင့်အရေးမရှိတော့ဘူး) လုံးဝလက်နက်ချရမယ်၊ နောက်ပြီး ဝ တပ် ဖွဲ့ခွင့်ပြုသည်ဖြစ်စေ မပြုသည်ဖြစ်စေ နအဖအာဏာပိုင်တွေနဲ့ ရွေး ကောက်ပွဲကော်မရှင်တွေ ဝ နယ်အတွင်းဝင်မှာဘဲတဲ့၊ ပန်ဖွာ့ရဲ့တပ် မဟာ ၁ သျှမ်းတပ်ဖွဲ့လည်း လက်ခံလာ အောင်လုပ်မယ် – လို့ကိုပြော တာ"– ဟုလည်းပြောဆိုသည်။

နအဖ၏ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဟိုပန် ၊ မိုင်းမော ၊ ပန်ဝိုင် နားဖန်း၊ မော်ဖှနှင့် ပန်ဆန်း ၆ မြို့နယ် ဝကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။

12/8/2010 ရက် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ပြည်သူ့လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်မြေများ ထုတ်ပြန်ရာတွင် ဝ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းတွင်ပါဝင်သည့် ၆ မြို့နယ်ကိုလည်း မဲဆန္ဒနယ်မြေ ၆ နေရာ သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

လက်ရှိတွင် မိုင်းမော ၊ မိုင်းပေါက် ၊ မိုင်းဖျန် ၊ ပန်ဝိုင် ၊ နားဖန်း နှင့် ပန်ဆန်း ၆ မြို့နယ်ကို ဝ တပ်ဖွဲ့က ထိန်းချုပ်ထားပြီး ဟိုပန်နှင့် မော်ဖှ(မတ်မန်)မြို့နယ်ကိုမူ နအဖစစ်တပ်က ထိန်းချုပ်ထားသည်။

၂၀၀၉ နိုဝင်ဘာ ဝ တပ်ဖွဲ့၏ နအဖထံတင်ပြတောင်းဆိုချက် စာတမ်း၌ ထိုင်းနယ်စပ်အနီး မိုင်းဆတ်၊မိုင်းတုံမြို့နယ် ၁၇၁ စစ်ဒေသနှင့် လက်ရှိ ဝ ထိန်းချုပ်နယ်မြေ မိုင်းပေါက်၊ မိုင်းဖျန်မြို့နယ်တို့အား မိုင်းပေါက်ခရိုင်သတ်မှတ်၍ ဝကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းအတွင်းထည့် သွင်းရန်တို့ပါရှိသည်။

အပစ်ရပ်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များဖြစ်သည့် အင်အား ၂ သောင်းကျော်ရှိ ဝ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီ UWSP အပါ အဝင် ကချင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ မုံးလားအဖွဲ့နှင့် သျှမ်းပြည် တပ်မတော်(မြောက်ပိုင်း)တပ်မဟာ ၁ အဖွဲ့တို့သည်လက်နက်ချရေး ကို မဆိုထားနှင့်နအဖ၏နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့စည်းရေးအဆိုကို ယနေ့ တိုင်ငြင်းဆန်နေဆဲ ဖြစ်သည်။

အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့များ နယ်ခြားစောင့်တပ်မဖြစ်အသွင်ပြောင်း ရန် ယခုစက်တင်ဘာ ၁ ရက် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ရက်သည် ၆ ကြိမ် မြောက်ဖြစ်၏။ ပထမအကြိမ် ၂၀၀၉ အောက်တိုဘာ ၁ ရက်၊ နောက် တွင် ၂၀၀၉ ဒီဇင်ဘာ ၂ ရက်၊ ၂၀၁၀ ဖေဖော်ဝါရီ ၃ ရက်၊ မတ်ချ် ၁၀ ရက်၊ ဧပြီ ၂၈ ရက် တို့ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဝ တပ်ဖွဲ့၊ မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့၊ ကချင် KIA တပ်ဖွဲ့ နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ပန်ဖှ ဦးဆောင်သည့် သျှမ်းပြည်တပ်မတော် တပ် မဟာ ၁ တို့သည် ကိုးကန့်အရေးအခင်းကဲ့သို့အဖြစ်မခံတော့ဘဲ ပြီးခဲ့ သည့်လနောက်ဆုံးပတ်က ဝ ဌာနချုပ်ပန်ဆန်း၌ ၄ ဖွဲ့ခေါင်းဆောင် များဆွေးနွေးခဲ့ကြကြောင်း – အဆိုပါသတင်းရပ်ကွက်က ပြောပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 25/08/2010

နာရေး

ဦးရွှေအုံး ဈာပနအခမ်းအနား ထိပ်တန်းနိုင်ငံရေးမိတ်ဆွေများ တက်ရောက်

ဝါရင့်သျှမ်းနိုင်ငံရေးသမားကြီးဦးရွှေအုံး ဈာပနအခမ်းအနား သို့ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း၊ လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့မှပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဝါရင့် နိုင်ငံရေးမိတ်ဆွေများစွာတက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

"NLD က ဦးတင်ဦး၊ SNDP က စိုင်းထွန်းအေး၊ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ(မြန်မာ) ကဒေါ်သန်းသန်းနု၊ UDP ကအဖွဲ့ဝင်တွေနဲ့ တခြားနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေလဲ တက်ရောက်ကြတယ်။ ပရိတ်သတ် ၈၀၀ ကျော်ရှိမယ်" ဟု စမ်းချောင်းသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဦးရွှေအုံးရုပ်ကလာပ်အား ရေဝေးသုသာန်သို့ တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေ ၃း၀၀ နာရီတွင် ပို့ဆောင်သင်္ဂြိုဟ်ခဲ့သည်။

"ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားကြီးတွေ၊ ရန်ကုန်ရောက် သျှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးမိသားစု၊ နိုင်ငံရေးမျိုးဆက်သစ်နဲ့ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရက်တစ်ပါတီတို့က သုသာန်မှာဝမ်းနည်းကြောင်း သဝဏ်လွှာဖတ်ခဲ့ကြတယ်" ဟု ၎င်းကဆက်လက်ပြောပါသည်။

ဈာပနအခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ကြသောပါတီများမှာ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (SNDP)၊ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (SNLD)၊ ရန်ကုန်သျှမ်းစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့၊ တောင်ကြီးအသင်း (ရန်ကုန်)၊ သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းအထူးဒေသ(၃) နှင့် ရန်ကုန်အခြေစိုက် အခြားနိုင်ငံရေးပါတီများဖြစ်သည်ဟု သိရှိရသည်။

အသက် ၈၈ နှစ်ရှိဦးရွှေအုံးသည် မိမိအတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားပြီးဖြန့်ဝေရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သော်လည်း ပြီးမြောက်ခါနီး၊ 20/8/2010 ညနေ ၆း၁၅ နာရီခန့် အသည်းကင်ဆာရောဂါဖြင့် ရန်ကုန်စမ်းချောင်းနေအိမ်တွင်ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ဦးရွှေအုံးသည် ၁၉၂၃ မတ် ၁၄ ရက် သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ညောင်ရွှေမြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့၏။ ဂျပန်ခေတ်က အရှေ့အာရှလူငယ်များအစည်းအရုံးဖွဲ့စည်းရာတွင်ပါဝင်ခဲ့၏။ ၁၉၄၅–၄၆ မြေအောက်လှုပ်ရှားမှု၊ ၁၉၄၆–၄၇ သျှမ်းပြည် ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်(ရပလ) ဘဏ္ဍာရေးမှူး၊ ၁၉၄၇ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတိုက် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဒုတိယပင်လုံညီလာခံတွင်တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ သျှမ်းပြည်ကောင်စီမှ ဒုတိယအတိုက်အခံခေါင်းဆောင်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့၏။ ၁၉၄၇–၁၉၆၂အထိ အစိုးရဝန်ထမ်းလုပ်ခဲ့သေးသည်။ ထို့နောက် ရှေ့နေအလုပ်လုပ်ကာ ၁၉၇၄ နောက်ပိုင်းမှသာ နိုင်ငံရေးလောကထဲပြန်ဝင်လာခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ တွင် သျှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၌ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။

၎င်းသည် ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီပါတီ (UDP)တွင် နာယကတစ်ဦးအဖြစ် ကွယ်လွန်ချိန်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

မွေ့ခေါဝ် 23/08/2010

စာမျက်နှာ 25 မှ

SNDP ကိုထောက်ခံသူများသည် အင်တာနက်၊ အီးမေးလ်များမှတဆင့် နိုင်ငံရပ်ခြားတွင်ရှိနေသော သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများကို SNDP အားထောက်ခံမဲပေးကြရန် စည်းရုံးမှုများလည်းရှိကြောင်း သိရှိရသည်။

သျှမ်းတိုင်းရင်းသား အများစုသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၊ ဩစတြေးလျနှင့် စင်္ကာပူတို့တွင် ရောက်ရှိနေကြပြီး ၎င်းတို့သည် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် သက်ဆိုင်ရာသံရုံးမှတဆင့် မဲထည့်နိုင်ကြ သည်။

"ကျမတို့ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားတွေဘက်ကနေပဲ ရပ်တည်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာအနိုင်ရဖို့အတွက်လည်း ဆုတောင်းရမှာပေါ့" ဟု ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့ရှိ တက္ကသိုလ်တခုတွင် ပညာသင်နေသူတဦးက ပြောသည်။

လန်ဒန်မြို့တွင် ကျောင်းတက်နေသူတဦးကလည်း *"SNDP ကိုပဲ မဲထည့်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျနော်တို့တဦးတယောက်ချင်းစီမဲထည့်တာက ပါတီအတွက်အပြောင်းအလဲဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ပြီးတော့ SNDP ဆိုတာကကျနော်တို့သျှမ်းတွေကို ကိုယ်စားပြုနေတာလေ"* ဟု ဆိုသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် သတင်းဌာနမှ အယ်ဒီတာ ဦးခွန်စိုင်းက *"၁၉၉၀ တုန်းကတော့ မျှော်လင့်ချက်သိပ်ကြီးခဲ့ကြတယ်။ သျှမ်းပါတီနိုင်ပြီ၊ ပြည်နယ်အစိုးရတည်ထောင်လို့ရပြီ၊ နအဖစစ်တပ်တွေ ရုပ်သိမ်းဖို့ပဲရှိတော့တယ်ဆိုပြီး စိတ်အားထက်သန်ခဲ့ကြတာပေ့ါ။ အခုအချိန်မှာတော့ အဲဒီလိုမျိုးစိတ်အားထက်သန်အောင် ပြန်လုပ်ဖို့ဆိုရင် တော်တော်ကြီးကို ကြိုးစားယူရလိမ့်မယ်"* ဟု မှတ်ချက်ပေးသည်။

ယခုအခြေအနေသည် ပြည်သူများအနေဖြင့် နိုင်ငံရေးကို စိတ်မဝင်စားနိုင်ဘဲ မိမိတို့ စားဝတ်နေရေးဖြင့်သာ အာရုံများနေစေရန် နအဖအစိုးရက ဖန်တီးထားသည်ဟုလည်း ဦးခွန်စိုင်းက ဆိုသည်။

ရော၀တီ 26 July 2010

စစ်ရေး

တပ်မှထွက်ပြေးသူ နအဖ သျှမ်းစစ်သား SSA-S နှင့်ပူးပေါင်း

မိုင်းထားအခြေချစခန်းမှ နအဖစစ်သား တပ်မှထွက်ပြေးကာ ထိုင်း–မြန်မာနယ်စပ်အခြေစိုက် စဝ်ယွတ်စစ်လက်အောက်ခံလွယ်လမ်တောင်ပိုင်း SSA တပ်ဖွဲ့နှင့် ပူပေါင်းကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရသည်။

"ဩဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့က ရောက်လာတာ။ နာမည်က စိုင်းသန်းစိန် တဲ့။ MA-1 သေနတ် ၁ လက်၊ လက်ပစ်ဗုံး ၁ လုံး၊ ကျည်ကပ် ၃ ကပ်၊ M 14 မြေမြှုပ်မိုင်း ၁ လုံးပါလာတယ်" ဟု လွယ်လမ်ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူတစ်ဦးက ပြောပြပါသည်။

တပ်ပြေးစိုင်းသန်းစိန်က *"တပ်ထဲမှာ တရားမျှတမှုမရှိဘူး။ တပ်မှူးကအနိုင်ကျင့်တယ်။တိုင်းရင်းသားဆိုရင်အလုပ်ပိုခိုင်းတယ်။ကင်းစောင့်တာဝန်မကျလဲ သူတို့အစား စောင့်ပေးရတယ်။ မစောင့်ပေးရင်နရင်းအုပ်တယ်။ အခုနားတစ်ဖက်ကောင်းကောင်း မကြားရတော့ဘူး"* ဟု ပြောပြပါသည်။

တာချီလိတ်အခြေစိုက် ခမရ ၅၂၉ မှ မိုင်းထားအခြေချတပ်စခန်း၌ ပအိုဝ်းအမျိုးသားစစ်သားတစ်ယောက်လည်း ထိုကဲ့သို့အနိုင်ကျင့်ခံနေရကြောင်း၊ မတ်လ၌ကွန်ဟိန်းသို့လိမ္မော်သီးသွားရောင်းစဉ်လမ်းတဝက်၌ နအဖစစ်သားများပေါ် တာဖမ်းသွားရာမှ အတင်းအဓမ္မ စစ်သားလုပ်ခိုင်းကြောင်းကို ၎င်းက ဤကဲ့သို့ဆက် ပြောပြ၏။

"ပြီးခဲ့တဲ့ လိမ္မော်သီးရာသီက ကွန်ဟိန်းဘက်သွားရောင်းရင်း ပေါ် တာဆွဲခံရတယ်။ နောက်တော့ပေးမပြန်တော့ဘဲ စစ်သားအဖြစ် အတင်းအကြပ်အကောက်ခံရတယ်။ သုံးလစစ်သင်တန်းတက်ပြီး မိုင်းတော–မိုင်းထားဘက် လာရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်ရတယ်"

အသက် ၂၆ နှစ်ရှိ စိုင်းသန်းစိန်သည် သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း လဲချားဇာတိဖြစ်၏။ နအဖစစ်သားမဖြစ်မှီအထိ လိမ္မော်သီး ကုန်သည်ဖြစ်၏။

အမည်မဖော်လိုသည့် ထိုင်းနယ်စပ်လုံခြုံရေးအရာရှိတစ်ဦးက အဆိုပါဒေသမှ နအဖစစ်သားမက အမှတ် ၁၇၁ စစ်ဒေသ ဝ တပ်ဖွဲ့မှ စစ်သားများလည်း ထွက်ပြေးကြောင်း၊ ဂျူလိုင်လအတွင်း ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးသည့် ဝ တပ်သား ၂ ဦး၊ ယခုလတွင် ၄ ဦး ဖမ်းဆီးမိကြောင်း သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ ပြောပြပါသည်။

မွေခေါင် 10/08/2010

လစာများမရ၍ BGF လားဟူ တပ်သားများထွက်ပြေး

နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းလျှင် မိသားစုစားဝတ်နေရေးအားလုံး နအဖကတာဝန်ယူမည်ဟုဆိုသော်လည်း လက်တွေ့ဖြစ်မလာသောကြောင့် လားဟူနယ်ခြားစောင့်တပ် တပ်သားများထွက်ပြေးကြကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

"ဂျွန်လက စပြီးကျိုင်းတုံမှာစစ်သင်တန်း ၃ လသွားကြတယ်။ ဒါပေမယ့်တလကျော်နဲ့ သင်တန်းရပ်လိုက်ရတယ်။ သင်တန်းဆင်းလက်မှတ်လဲမရဘူး"– ဟု အမည်မဖေါ်လိုသည့် ကျိုင်းတုံသားလားဟူအမျိုးသားတဦးကပြောပါသည်။

နအဖ စစ်အုပ်စုက နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့များအား တပ်သားသစ် ကျပ်ငွေ ၃၅,၀၀၀၊ တပ်သား ၃၆,၀၀၀ (အခြေခံလစာ)၊တပ်ကြပ် ၄၈,၀၀၀၊ တပ်ကြပ်ကြီး ၅၄,၀၀၀၊ ဗိုလ် ၁၃၀,၀၀၀၊ ဗိုလ်ကြီး ၁၅၀,၀၀၀၊ ဗိုလ်မှူး ၁၇၀,၀၀၀ လစာခံစားစေရမည့်အပြင် မိသားစုစားနပ်ရိက္ခာ ဆန်ဆီ ဆားပေးမည်ဟု လက်ကမ်းစာစောင် (ဝ ၊ သျှမ်း၊ ဗမာ – သုံးဘာသာ) နှင့်တကွနှုတ်ကတိပါပေးခဲ့ကြောင်း ၎င်းလားဟူအမျိုးသား က ဤကဲ့သို့ပြောပြ၏။

"ဆန်ဆီဆား အပြင်မိသားစုအရေးကူညီပေးမယ်၊ ခရီးသွားရင် ကားခပေးစရာမလိုဘူး၊ ကလေးမွေးရင်လဲ အကူအညီအထောက်အပံ့တွေပေးမယ်။ ကျောင်းသား၊သူတွေကျောင်းစရိတ် ဖရီး – စသဖြင့်ပြောတယ်၊ လက်တွေ့မှာဘာမှမရဘူး။ ကျနော်တို့ ဘီဂျီအက်ဖ်အတွက်မပြောနဲ့၊ သူတို့ ဗမာစစ်သားတွေတောင် ရာသီအလိုက် ခြံအလုပ်သမားသွားလုပ် ရတယ်။"

ရာသီအလိုက် ကောက်စိုက်၊ရိတ်သိမ်းခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဘိန်းစိုက်၊ဘိန်းဆီခြစ် ရာသီ၌လည်းကောင်း နအဖစစ်သား မိသားစုက နေ့စားလုပ်သားလုပ်ဝင်ငွေရှာကြရ၏။ ထို့အပြင်တပ်ရန်ပုံငွေအတွက် ထင်း၊ မီးသွေး၊ ဝါး များခုတ်ရောင်း ပေးရ၏။

လားဟူအမျိုးသားများ ထိုကဲ့သို့ခံစားခွင့်အပြည့်အဝမရသောကြောင့် ဝမ်းရေးအတွက်တပ်မှ၊ စစ်သင်တန်းမှ ထွက်ပြေးရခြင်းဖြစ်သည်ဟု သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ ပြောပြ၏။

နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့များ (ပုံပါကျင်၊မိုင်းတုံ အမှတ် ၁၀၀၇၊ မိုင်းယု၊မိုင်းယွန်း ၁၀၀၈၊ မုံးကိုး၊တာချီ လိတ် ၁၀၀၉ ၊မက်မန်း၊ မော်ဖု ၁၀၁၀) ကျိုင်းတုံသို့သွားရောက်စစ်သင်တန်းယူစဉ် ကာလတလျှောက်တွင်မူ ရိုက်နှက်ကြိမ်းမောင်းခြင်းတစုံတရာမပြုသည့်အပြင် နေထိုင်စားသောက်ရေး၌ အထူးဧည့်ခံထားသည်ဟုဆို၏။

အဆိုပါစစ်သင်တန်းသို့ လားဟူအမျိုးသား ၂၅၀ ယောက်၊ သျှမ်း၊ အခါ နှင့် 'ဝ' ၁၅၀ ယောက်၊ စုစုပေါင်း အယောက် ၄၀၀ ပါဝင်သည်ဟု ဆို၏။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 11/08/2010

ကျေးလက်ရွာသူအား နအဖစစ်ဗိုလ်မုဒိန်းကျင့်

သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ကွန်ဟိန်းအခြေစိုက်လှုပ်ရှားစစ်ကြောင်း တကြောင်းမှ စစ်ဗိုလ်ကဝမ်လောဝ်းအုပ်စုရွာသူတဦးအား မုဒိန်းကျင့်ပြီး သတင်းပျံ့ပါက သတ်ဖြတ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

ကွန်ဟိန်းအခြေစိုက် ခမရ ၅၂၄ တပ်ခွဲ ၃ မှ ဗိုလ်သိန်းအောင်က အင်အား ၃၀ ကျော်နှင့်အတူကွန်ဟိန်းမြို့တောင်ဘက်ဝမ့်လောဝ်းအုပ်စု ဖက်သို့ ရှေ့တန်းထွက်လှုပ်ရှားကြောင်း၊ ဇူလိုင် ၂၄ ရက် ဝမ့်လောဝ်း ကျေးရွာသို့ရောက်စဉ် ၂ ညတည်းပြီး နန်းလူအား မုဒိန်းကျင့်ကြောင်း ဒေသခံများကပြောပြပါသည်။

"ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်နေ့ ဘုန်ကြီးကျောင်းတက်တော့ ညက သူ့ကိုမုဒိန်းကျင့်တဲ့အကြောင်း သူငယ်ချင်းတွေကို ပြောပြတယ်။ အဲဒီ ဗိုလ်ကတခြားသူတွေကိုပြောပြရင် သတ်ပစ်မယ်ဆိုပြီး ခြိမ်းခြောက်ထား တယ်လို့လဲ ပြောပြတယ်" ဟုအမည်မဖော်လို ရွာသားတဦးက ပြော ပြပါသည်။

ထိုသတင်းတရွာလုံးပျံ့နှံ့သွားပြီး မိဘများလည်း မိမိတို့သမီး လုံခြုံရေးအတွက် စိတ်ပူနေကြကြောင်း ၎င်းက ဤကဲ့သို့ ဆက်လက် ပြောပြ ပါသည်။

"အဲဒီသတင်းကြားပြီးတဲ့နောက် မိဘတွေလဲ သူတို့ရဲ့သမီး ကညာတွေကို လယ်ယာပေးမသွားတော့ဘူး။ အိမ်မှာလဲ တယောက် တည်းမထားရဲတော့ အလုပ်အကိုင်အရမ်းပျက်တာပေါ့"

အသက် ၃၀ အရွယ် နန်းလူတွင် မိဘနှစ်ပါးစလုံးကွယ်လွန် သွားသောကြောင့် တစ်ယောက်တည်းနေထိုင်ကြောင်း၊ ကျန်းမာရေး မကောင်းသည့်အပြင်စိတ်ရောဂါလည်းခံစားနေရကြောင်းသိရှိရသည်။

ကွန်ဟိန်းအခြေစိုက် ခမရ ၅၂၄ လှုပ်ရှားစစ်ကြောင်း(တပ်ခွဲ ၃) သည် အနည်းဆုံးတရွာပေါ်တာ ၃ ယောက်ဆင့်ခေါ်ပြီး တရွာဝင် တရွာထွက်စစ်ကြောင်းထွက်တိုင်းအစဉ်အလှည့်ကျတာဝန်ယူရကြောင်း၊ တစ်လအတွင်းရွာသားများ၏ အိမ်မွေးကြက် ၃၇ ကောင်လည်း ဆင့်ယူသွားခဲ့ကြောင်း၊ တွေ့သမျှခြံထွက်သီးနှံနှင့်အစားအစာများ လည်း တောင်းရမ်းခြင်းမပြုဘဲ ယူဆောင်သွားကြောင်း ဒေသခံများက ပြောပြပါသည်။

မွေခါဝ် 11/08/2010

တာချီလိတ်ရယကာဥက္ကဌ ရပ်ကွက်ပြုပြင်ရေးအကြောင်းပြ ထိုင်းဘတ်ငွေသိန်းချီကောက်

သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း တာချီလတ်မြို့ ဆန်ဆိုင်း (က) ရပ်ကွက် ဥက္ကဌ ရပ်ကွက်အတွင်း လမ်းပြုပြင်ရန်နှင့် ရေနုတ်မြောင်း ဖောက်ရန် အကြောင်းပြ၍ ပိုက်ဆံကောက်ခံနေကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

"အိမ်ရှေ့တိုင်းရေနုတ်မြောင်းတူးခိုင်းတယ်။ ရှင်းခိုင်းတယ်။ အဲဒီအတွက်တစ်အိမ်တက်ဆင်း ပိုက်ဆံကောက်တယ်" ဟု ဆန်ဆိုင်း ရပ်ကွက်သားတစ်ဦးက ပြောပြပါသည်။

ရပ်ကွက် လမ်းပြုပြင်ရန်အတွက် အဓိကပိုက်ဆံထည့်ပေးရ သူများမှာ သစ်ဖြတ်စက်ပိုင်ရှင် စိုင်းဝန်း ဘတ် ၁၅၀၀၀၊ လုံးယောင်း ၁၅၀၀၀၊ နန်းလား ၃၂၀၀၀၊ နန်းအွေ့ ၂၅၀၀၀၊ လုံးတွိ ၉၅၀၀၊ စိုင်းစံ ၃၀၀၀နှင့် ပဲ့နန်းလား ၅၀၀၀ တို့ဖြစ်ကြပြီး ကျန်ဒေသခံများထံမှလည်း အသေးအမွှားကောက်ယူခဲ့သေးသည်ဟုဆို၏။

အိမ်ရှေ့ရေမြောင်းတူးဖော်ရာ၌ ရပ်ကွက်ဥက္ကဌအား အ ကြောင်းမကြားရကောင်းလားဟုဆိုကာ စည်ပင်သာယာကမြေတူးစက် ဖြင့် လာရောက်ဖျက်ဆီးသွားကြောင်းလည်း ၎င်းကဤကဲ့သို့ပြောပြပါ သည်။

"လုံးယီပေါ့။ အိမ်ရှေ့မြောင်းတူးတာ ဘတ် ၅၀၀၀ လောက် ကုန်သွားတယ်။ ရပ်ကွက်ဥက္ကဌကို အကြောင်းမကြားလို့တဲ့၊ စည်ပင် မြေတူးစက်နဲ့ လာဖျက်ပစ်တယ်။ နောက်ပြီးလုံးယီကို ရပ်ကွက်လူမှုရေး အဖွဲ့ကနေ ထုတ်ပစ်မယ်တဲ့။ မြောင်းပြန်လုပ်ဖို့ပိုက်ဆံလဲထပ်ကောက် သွားသေးတယ်။ သူ့လုပ်ရပ်တရားနည်းလမ်းမကျပေမဲ့ ဘယ်သူမှပြန် မပြောရဲကြဘူး"

ရပ်ကွက်အတွင်း ရေမြောင်းတူးလျှင် ၎င်းကိုယ်တိုင်စီမံမည်ဖြစ် ကြောင်း၊ ရပ်ကွက်သားကိုယ်တိုင်ဖောက်လုပ်မည်ဆိုပါက ၎င်းမှရက် သတ်မှတ်ပေးမည်ဖြစ်ပြီးသတ်မှတ်ရက်အတွင်းပြီးစီးအောင်လုပ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရသည်။

"မှတ်ပုံတင်၊ လိုင်စင်၊ မြေဂရမ်လုပ်တော့လဲ သူ့အိတ်ဖောင်း အောင် အကွက်ရှာတယ်။ ဧည့်စာရင်းတိုင်တဲ့ပိုက်ဆံတွေလဲ သူ့အိတ် ထဲထဲ့တာဘဲ" ဟု ၎င်းကဆက်ပြောပြ၏။

စာမျက်နှာ 38 သို့

ပန်လုံကိုလက်မလွှတ်သင့်

ပြင်သစ်နိုင်ငံ သုတေသနစာတမ်းဖတ်ပွဲမှာတိုင်းရင်းသားအရေးနဲ့ပါတ်သက်ပြီး ကျနော်အဓိကတင်ပြတာကတော့ ကျနော်တို့ပြည်ထောင်စုတွင်းမှာ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ အနှစ် ၆၀ ပြည်တွင်းစစ်ဆိုတာကို အဓိကထားတင်ပြတယ်။ ဒီစစ်ပွဲကို ဘာဖြစ်လို့ကျနော်တို့တိုင်းရင်းသားတွေရင်ဆိုင်နေရတာလဲ။ ကျနော်တို့ လိုလားလို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ဖြေရှင်းခွင့်မရလို့ စစ်ပွဲဆင်နွှဲနေရတာဖြစ်တယ်။ စစ်ပွဲတွေကို ကျနော်တို့လုပ်နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ ဘယ်လိုအဖြေရှာပြီးအဆုံးသတ်မလဲ၊ ပြည်ထောင်စုကြီးကို ပင်လုံစိတ်ဓါတ်နဲ့အခြေခံပြီးဘယ်လိုပြန်လည်ထူထောင်မလဲ။ ထူထောင်ပြီးတော့ကော ကျနော်တို့တိုင်းရင်းသားအားလုံးဘယ်လိုနည်းနဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာအတူလက်တွဲနေထိုင်သွားမလဲ ဆိုတဲ့အပိုင်းတွေကို ကျနော် ဦးစားပေးတင်ပြသွားခဲ့တယ်။

နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ဖြေရှင်းဖို့လိုတယ်။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးလိုတယ်။ တစိုက်မတ်မတ်သုံးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးပွဲလိုအပ်တယ်။ သုံးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးပွဲကနေအခြေခံပြီး အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပသင့်တယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေလဲ ရေးသင့်တယ်။ အဲဒီအခြေခံပေါ်မှာဘဲ ရွေးကောက်ပွဲတွေ ဘာတွေလုပ်သင့်တယ်ဆိုတာ ကျနော်တို့တချိန်လုံးပြောခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် နအဖကလက်မခံဘူး။ သူတို့Road Map အတိုင်းသွားတယ်။ ခုလဲ Election လုပ်မယ်။ ဆိုတော့ ပင်လုံနဲ့ပါတ်သက်ပြီးတော့ ပြည်နယ်ကိုလွှတ်တော်မှာလုပ်ခွင့်ရှိတာတွေ အခွင့်အရေးတွေရှိမလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းအပေါ်မှာ–၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ၂ ပိုင်းခွဲကြည့်လို့ရှိရင် Format of State ပေ့ါ။ ပြည်ထောင်စုကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းမယ်ဆိုတဲ့အပိုင်း။ ၁၉၇၄ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့နှိုင်းလို့ရှိရင် တိုင်းရင်းသားတွေပေးတဲ့ အခွင့်အရေးကနဲနဲများတယ်လို့တွေ့ရတယ်။ဒါတော့ အမှန်ကိုအမှန် အတိုင်းပြောသင့်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့အရင်တုန်းက ပြည်နယ်တွေမှာ ပြည်နယ်လွှတ်တော်– ပြည်နယ်အစိုးရဆိုတာတွေ မရှိဖူးပါဘူး။ ပြည်နယ်တရားရုံးချုပ်ဆိုတာတွေရောပေ့ါ။ ဒါကောင်းတဲ့ပုံစံပါ။ ဒါပေမယ့်ဒီကောင်းတဲ့ဟာတွေအားလုံးကို သူတို့ကတပ်မတော် အောက်မှာပြန်ထားလိုက်တယ်။ လုံခြုံရေးကောင်စီက အာဏာသိမ်းခွင့် ရှိတယ်။ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကိုလဲ သူတို့ခန့်ရမယ်ဆိုတော့ ဒီအယောင်အဆောင်ပေးထားတဲ့ပြည်နယ် လွှတ်တော်တို့ ပြည်နယ်အစိုးရတို့ဆိုတာ ဘာလုပ်တော့မလဲ။

ဒေါက်တာ ဆလိုင်းလျှံမုန်းဆခေါင်း နှင့် US သမ္မတဟောင်း

ဒေါက်တာဆလိုင်းလျှံမုန်း ဆခေါင်း
ENC ဒုဥက္ကဋ္ဌ
EBO သုတေသန ဒါရိုက်တာ

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်ဆိုပြီး ပြည်တွင်းကော ပြည်ပကောအာရုံစိုက်ကြတယ်။ တိုင်းပြည်အေးချမ်းငြိမ်သက်ဖို့ရွယ်ချက်အမျိုးမျိုး အကြောင်းပြချက်အမျိုးမျိုးနဲ့တိုင်းရင်းသားတွေကို စစ်အစိုးရကဖိအားပေးတယ်။ တချို့လည်းပြည်သူ့စစ် တွေ၊ BGF တွေဖွဲ့ဖို့တင်းခံနေကြတယ်။ သတင်းလောကမှာကြားနေတာကလဲ သူတို့ကြိုးကိုင်လို့ရမယ့်အဖွဲ့အစည်းတွေကိုနအဖက ပါတီထူထောင်ခွင့်တွေ ဦးစားပေးတယ်။ သူတို့နဲ့ညှိလို့မရတဲ့အဖွဲ့အစည်းတွေကိုတော့ ခွဲခြားဆက်ဆံတယ်ဆိုတဲ့ ပြဿနာတွေကြားနေရ တယ်။

ဒါပေမယ့် ကချင်ပြည်မှာတော့အဲလိုမျိုးတွေမတွေ့ရဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အခုချိန်မှာကချင်လူမျိုးတွေဟာညီညွှတ်ရေးကို တကယ်စိတ်သန်တယ်။ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖြစ်တဲ့ပန်လုံစာချုပ်ကို ကာကွယ်ဖို့နှစ်ပေါင်း ၆၀ လောက်လက်နက်ကိုင်ပြီးကြိုးစားခဲ့တာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုအရေးတကယ်ကြိုးစားနေတယ်ဆိုတာ တွေ့ရပါတယ်။

ကချင်ပြည်မှာစစ်အစိုးရဘက်ကကြိုးစားနေတာ တွေ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့်မအောင်မြင်နိုင်ပါဘူး။အခုစစ်တိုင်းမှူးတွေကလဲ ကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးအပြင် သူတို့ကိုကိုယ်စားပြုတဲ့ပါတီတွေလဲဖွဲ့တယ်။ တဖက်မှာ ကေအိုင်အိုကလည်း ဒီနယ်ခြားစောင့်ကိစ္စကိုမြေမသေဒုတ်မကျိုးဆက်ပြီးလက်တွဲမယ်ဆိုတဲ့အနေအထားတွေရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒေါက်တာတူးဂျာတို့ရဲ့ KSPP အဖွဲ့အစည်းကျတော့ မှတ်ပုံတင်ခွင့်မပေးတာနဲ့ပါတ်သက်လို့အမျိုးမျိုး ဝေဖန်တယ်။

ကချင်လူထုရဲ့စိတ်ထဲမှာ ဒေါက်တာတူးဂျာတို့မှတ်ပုံတင်ခွင့်မရတာကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သူတို့ထင်တဲ့ဟာ ပိုပြီးသေချာသွား တယ်။ လူထုရဲ့ စစ်အစိုးရကိုဆန့်ကျင်ချင်တဲ့အချက်ပိုပြီးအားကောင်းသွားတယ်လို့ပြောရမှာပေ့ါ။ ဒါကြောင့် ခုနပြောသလို သူတို့လုပ်ချင်တာလုပ်လို့မရဘူး။ KIO လက်ထက်မှာ BGF ဆိုတဲ့သူတို့ရဲ့ပြင်ဆင်မှု လုံးဝ အောင်မြင်မှာမဟုတ်ဘူး ဆိုတဲ့ အချက်ပြောလို့ရပါတယ်။

ငြိမ်းချမ်းတဲ့ပြည်ထောင်စုကြီးကို တည်ထောင်မယ်လို့စစ်အစိုးရပြောနေတယ်။ တဖက်ကလဲကချင်ပြည်ကို တာဝေးပစ်ဒုံးကျည်တွေ စစ်လက်နက်ကြီးတွေသယ်ဆောင်တင်ပို့ထားတယ်။ဒါလဲရှင်းရှင်းဘဲ၊ စစ်အစိုးရဟာ စစ်အင်ပါယာကြီး၊ ဗမာအင်ပါယာကြီးထူထောင်ချင်တာ။ ပြည်ထောင်စုကိုထူထောင်ချင်တာမဟုတ်ဘူး။ ဒီမိုကရေစီထူထောင်ချင်တာလဲမဟုတ်ဘူး။ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။

သူတို့ပါးစပ်ကပြောတဲ့အတိုင်း ဒီမိုကရေစီတကယ်လိုချင်တယ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုတကယ်လိုလားတယ်ဆိုရင် ဒေါက်တာတူးဂျာတို့ကိုချက်ချင်းမှတ်ပုံတင်ပေးသင့်တာပေါ့။ အရင်ကလဲ သူတို့ပြောထားတာရှိတယ်လေ။ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေ နိုင်ငံရေးအကြောင်းကို တက်လာတဲ့အစိုးရသစ်နဲ့သာပြောပါ ဆိုပေမယ့် လက်တွေ့မှာ BGF အတင်းပြောင်းခိုင်းနေတာ။ ဒီတော့ အခုသူတို့က ဆားတဖက် ခါးတဖက်ကိုင်တဲ့ နွားသတ်သမားနဲ့တူနေတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

တကယ်တန်း တိုင်းရင်းသားတွေမျှော်လင့်တာကတော့ နိုင်ငံရေးပြဿနာကိုနိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ဖြေရှင်းစေချင်တာပေါ့။ပန်လုံအခွင့်အရေးကိုတင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်ခံစားနိုင်တဲ့နေ့အထိကန့်ကွက်မယ်။ပြည်ထောင်စုအနေနဲ့နားလည်သင့်တာက KIO / KIA ဆိုတာ ကချင်လူထုဖြစ်စေချင်တဲ့ ဟာလုပ်ခိုင်းတဲ့ဟာကို သူတို့လုပ်နေတာ။ ပန်လုံအခွင့်အရေးကိုတင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်ခံစားနိုင်တဲ့နေ့အထိ ကျနော်တို့ ကန့်ကွက်မယ်ဆိုတာရှိနေသရွေ့ KIO / KIAကလဲ ဆက်လက်တည်ရှိနေမယ်။ကချင်လူထုအတွက် ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာဘာမှ အဓိပ္ပါယ်မရှိပါဘူး။

၂၀၁၀ အလွန်မှာ ဘယ်လိုဖြစ်လာမလဲ။ စစ်အစိုးရပြောသလိုပြည်ထောင်စုကြီး သာယာဝပြောလာမလား။ ဆက်လက်ပြီးရန်းကန်လှုပ်ရှားနေမလားဆိုတော့ တစ်ခုအတိအကျပြောနိုင်တာကတော့ ပန်လုံအခွင့်အရေးကို မရရအောင်လုပ်မယ်။ ဆက်လက်ပြီးလုပ်မယ်။ ဖြစ်နိုင်တဲ့နည်းရှာပြီးလုပ်မယ်ဆိုတာပါဘဲ။ ရှုံးသွားမယ်၊ ပျောက်သွားမယ်ဆိုတာကတော့ ဘယ်လိုမှမဖြစ်စေရဘူး။

ဦးလရော်မရမ်
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု /တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခ

အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသား ၁၇ ဖွဲ့ထဲမှာလဲ တချို့ကစစ်အစိုးရနဲ့လက်တွဲသလို တချို့ကလဲဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်လုပ်နေတာလဲတွေ့ရတယ်။နအဖဟာတဖက်ကသိမ်းသွင်းလို့မရရင်တဖက်ကခြိမ်းခြောက်မယ်။ မီးစတဖက်ရေမှုတ်တဖက်ပေါ့။ တကယ်လို့ပြည်ထောင်စုကြီးပြောင်းလဲလိုက်ရင် အဓိကကတော့တယောက်နဲ့တယောက်ကြားမှာတခုဆိုတခု ရှင်းရှင်းလင်းလင်းပြနိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဟိုဟာလိုလိုဒီဟာလိုလိုဆိုရင်တော့ ကျနော်တို့လူငယ်တွေအနေနဲ့လိုက်ရတာအရမ်းခက်ပါတယ်။ လူငယ်တွေကြားမှာစည်းလုံးညီညွတ်မှုတခုရှိတယ်။ပြောင်းလဲမှုတခုလုပ်ဖို့ခေါင်းဆောင်တွေက ပြတ်သားတဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်ချပေးဖို့လိုပါတယ်။ နို့မဟုတ်ရင်လူငယ်တွေအရမ်းကိုဇဝေဇဝါဖြစ်ရပါတယ်။

စစ်အစိုးရအနေနဲ့လဲ ဘာအကြောင်းတွေဘဲဖြစ်ဖြစ် ရွေးကောက် ပွဲဖြစ်အောင်တော့ လုပ်မယ့်သဘောရှိတယ်။ လမ်းစဉ် ၇ ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရင်တရားဝင်အစိုးရကိုလွှဲပေးနိုင်မယ်။ သူတို့ကို နိုင်ငံကတကာက Legistamacy အရ အသိအမှတ်ပြုနိုင် မယ်။ လူငယ်တွေရဲ့မျှော်လင့်ချက်ကတော့ ကောင်းမွန်တဲ့ ပြည်ထောင်စုတခုတည်ထောင်ဖို့ ပထမဆုံးရွေးကောက်ပွဲမလုပ်ခင် အားလုံးပါဝင်တဲ့တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုတခုလုပ်ဖို့လိုအပ်တယ်။ ပြောင်းလဲမှုအတွက်အရမ်းအရေးပါတဲ့လိုအပ်ချက်တခုဖြစ်တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာအားလုံးပါဝင်နိုင်ပြီဆိုမှ ကျနော်တို့ပြည်နယ်အနေနဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေအပေါ်ဘာတွေလုပ်ပေးနိုင်မလဲ။ ဥပမာ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ဖို့ပါတီ ကဲင်မ်ပိန်းတွေလုပ်မယ်ဘာညာပေါ့။ ခေါင်းဆောင်တွေကို အဖက်ဖက်ကပံ့ပိုးချင်တယ်။ လူငယ်တွေအနေနဲ့လဲဒီရွေးကောက်ပွဲနဲ့ပါတ်သက်ပြီးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ဖူးဘူး။ လူငယ်တွေအနေနဲ့လဲ ဒီအခွင့်အရေးကိုလုံးဝ အသုံးချချင် တယ်။

စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့လက်အောက်မှာ ဒီတိုင်းဘဲဆက်သွားမယ် ဆိုရင် တိုင်းပြည်သာယာဝပြောဖို့ ဘယ်လိုမှအာမခံလို့မရပါဘူး။ တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားသူတွေ ရေးဆွဲထားတဲ့ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီလမ်းစဉ်အတိုင်းသွားမယ်ဆိုရင်တော့ တိုင်းပြည်သာယာလှပဖို့အလားအလာများပါတယ်။ ဒါမှ ကျနော်တို့လူငယ်တွေအနေနဲ့လဲ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ခွန်အားစိုက်ပြီးအဖက်ဖက်ကနေခေါင်းဆောင်တွေကို ကူညီဖေးမ လိုက်လုပ်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

နော်ကပွဲထူး
ကယန်းလူမျိုး

ဘီဘီစီ ဦးမောင်မောင်သန်း 18/07/2010

နိုင်ငံရေးသမားတို့၏ခွန်အား

ဩဂုတ်လ ၃ ရက်အင်္ဂါနေ့ NLD ခေါင်းဆောင်တချို့ အကျဉ်းကျနေတဲ့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေရဲ့မိသားစုတွေကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးခွန်ထွန်းဦးတို့ အိမ်မှာသွားရောက်တွေ့ဆုံအားပေးစကားပြောခဲ့ပါတယ်။အဲဒီတွေ့ဆုံမှုကနေတိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးသမားတွေအတွက် ဘာခွန်အားတွေရရှိလာသလဲ SNLD ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် ဦးစိုင်းလိတ်နဲ့ ဆက်သွယ်မေးမြန်းထားပါတယ်။

ဩဂုတ်လ ၃ ရက် မနက် ၁၁ နာရီခွဲအထိ NLD အဖွဲ့ဝင်တွေဖြစ်တဲ့ ဦးတင်ဦး၊ ဦးဝင်းတင်၊ ဒေါက်တာ နေဝင်းမြင့် ဦးနိုင်းနိုင်းတို့ပါတဲ့ ၁၃ ယောက်ပါအဖွဲ့တဖွဲ့ဟာ ထောင်ဒဏ်နှစ်ရှည်ကျခံနေရ တဲ့ SNLD ခေါင်းဆောင်ဦးခွန်ထွန်းဦး၊ ဦးစိုင်းညွန့်လွင်နဲ့ ဦးစိုင်းလှအောင်တို့ မိသားစု၊ ဗိုမှီးအမျိုးသားကွန်ကရက်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးပူကျင့်ရှင်းထန်နဲ့ ရခိုင်လူငယ်ကိုတင်စောအောင်ရဲ့အမေ မိသားစုတို့တွေကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးခွန်ထွန်းဦးတို့ အိမ်မှာ သွားရောက်တွေ့ဆုံအားပေးစကား ပြောတယ်လို့ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် ဦးစိုင်းလိတ်က ပြောပါတယ်။

"ဦးဝင်းတင်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပါအဝင် NLD ပါတီဟာ တရားဝင်နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ်ရပ်တည်နေစဉ်ကတည်းက ခုချိန်ထိတိုင်းရင်းသားတွေကို မပြစ်ပါယ်ပါဘူး။ တိုင်းရင်းသားတွေဟာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဖြစ်တဲ့တန်းတူရေးနဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိရမယ်။ အခုချိန်မှာ NLD ဟာ တရားဝင်နိုင်ငံရေးပါတီမဟုတ်တော့ပေမယ့် တိုင်းရင်းသားတွေကိုမပြစ်ပါယ်ပါဘူး စသဖြင့်အားပေးစကားလာပြောသွားတယ်။ လာရောက်တွေ့ဆုံအားပေးတာဝမ်းသာပါတယ်။ ကောင်းမွန်တဲ့ မင်္ဂလာတပါးဖြစ်တယ်။ ဦးဝင်းတင်က ပြောသွားတယ်– နိုင်ငံရေးသမားဆိုတာ ထောင်ဝင်တဲ့နေ့ရှိသလို ထောင်ထွက်တဲ့နေ့လဲရှိတယ်။ ကောင်းမွန်တဲ့ယုံကြည်ချက်ကြောင့် ထောင်ကျသွားသူရဲ့ကျန်ရှိမိသားစုများလည်းပူဆွေးသောကရောက်မယ့်အစား ဂုဏ်ယူတတ်ရမယ်။ နေကောင်းကျန်းမာအောင်နေရမယ်။ ဒါမှမိမိတို့ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်အောင်မြင်စွာလျှောက်လှမ်းနိုင်မှာဖြစ်တယ်– ဆိုတဲ့ဟာကိုလက်ခံတယ်။

နောက်တခု ဦးဝင်းတင်ပြောသွားတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေဟာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဖြစ်တဲ့ တန်းတူရေးနဲ့ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိရမယ်ဆိုတဲ့အချက်ယုံကြည်လက်ခံထားဆဲဖြစ်တယ်လို့သိရတဲ့အတွက် ဝမ်းသာရတယ်။ အခုလို တိုင်းရင်းသားတွေလာရောက် တွေ့ဆုံမှုဟာရှိသင့်တယ်လို့ ကျနော်တို့အလုပ်အမှုဆောင်တွေကယုံ ကြည်တယ်။ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီတွေ အင်အားချင်းဖလှယ်တာဖြစ်တဲ့အတွက် ကောင်းမွန်တဲ့လုပ်ရပ်လို့မြင်ပါတယ်။"

အခုတွေ့ဆုံမှုနောက်ပိုင်း SNLD အနေနဲ့ရှေ့ဆက်ဘာတွေလုပ်မှာလဲ။

"အခုတွေ့ဆုံမှုဟာ အပြင်ပန်းသဏ္ဍာန်ကြည့်ရင် နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံမှုမဟုတ်ဘူးလို့ပြောနိုင်သလို ယူတတ်ရင်တော့ နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံမှုလို့လဲပြောလို့ရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ NLD ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုယ်တိုင်အပါအဝင်တန်းတူခွင့်နဲ့ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိရမယ်ဆိုတဲ့အချက်ယုံကြည်လက်ခံထားဆဲဖြစ်လို့သိရတဲ့အတွက် တိုင်းရင်းသားနဲ့ NLD နီးနီးကပ်ကပ်ရှိနေသင့်တယ်။ လက်တွဲသင့်တယ်။ ဒီအချက်ပေါ်အခြေခံပြီးတော့ တိုင်းရင်းသားနဲ့ NLD တတန်း တည်းရှိနေတယ်။ ဘယ်သူမှလူမျိုးကြီးဝါဒမရှိဘူးလို့ သိခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။

ရှေ့ဆက်ဘယ်လိုလက်တွဲဆောင်ရွက်သွားသင့်လဲ ဆိုတာကတော့ – ကျနော်တို့မှာ တူညီတဲ့ယုံကြည်ချက် တခုတော့ရှိတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ – ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဟာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကိုအခြေခံပြီးတော့ပေါ်ပေါက်လာမှာဖြစ်တယ်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကကောဘယ်လောက်အတိုင်းအတာအထိအကျိုးရှိသလဲ မရှိဘူးလဲ။ နောက်ပြီးတော့ တိုင်းရင်းသားတွေကို ဘယ်လိုသွေးခွဲထားသလဲ။ ဒါတွေကိုသတိမမူမိတဲ့လူထုကြား SNLD အနေနဲ့ ချပြနိုင် သလောက်ချပြသွားမယ်လို့ စီစဉ်ထားပါတယ်။ နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ မလှုပ်ရှားနိုင်သည့်တိုင်စာပေ/ယဉ်ကျေးမှုလမ်းကနေ ကြုံရင်ကြုံသလိုရသမျှအခွင့်အလမ်းကနေချပြသွားမှာဖြစ်တယ်။ "

လူထုထောက်ခံအားပေးတဲ့ SNLD ဟာဘယ်လိုလှုပ်ရှားမှုတွေဘဲလုပ်တော့မလဲလို့ မေးလာတဲ့လူတွေကိုကောဘယ်လိုတုန့်ပြန်မှုပေးချင်ပါသလဲခင်ဗျာ။

" SNLD က နိုင်ငံရေးပါတီ မှတ်ပုံဆက်မတင်တော့တဲ့ အတွက်လူမှုအခြေပြုလုပ်ငန်းတွေကိုဘဲလုပ်သွားတော့မယ်။ လူမှုအခြေပြုလုပ်ငန်းဆိုတာကခုလောလောဆယ်ဆိုရင် နိုင်ငံရေးအပေါ်လူတွေနားလည်လာအောင် ပြောပြရှင်းပြသွားမယ်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံမှာဘာတွေပါသလဲ။ လူထုကိုဘယ်လောက်အကျိုးပြုလဲ။ ဘယ်လောက်အကျိုးယုတ်စေသလဲ လူထုတွေမြင်လာအောင်ပြောပြမယ် စသဖြင့်ပေါ့။"

SNDP ခေါင်းဆောင် ဦးစိုင်းဆောင်ဆီ နှင့် ဦးစိုင်းအိုက်ပေါင်း

သတင်းတစ်ခုမှာတွေ့ရတာက SNLD ဟာ SNDP ကိုယေဘုယျအားဖြင့်လက်ခံတယ်လို့ SNDP ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုင်းဆောင်ဆီကပြောတယ် ခင်ဗျာ။ အဲဒါဟုတ်ပါသလားခင်ဗျား။

"ဒါကသူတို့ဘက်ကဘဲ မြင်ပြီးသူတို့ကဘဲပြောသွားတာကိုး။

SNDP/NDF/UNDP ပါတီတို့ဟာ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာပါဝင်သင့်တယ်လို့ သူတို့ယုံကြည်ကြတယ်။ ကျနော်တို့ကျတော့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကို အစကတည်းကလက်မခံဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံဟာ လူထုဆန္ဒမပါဘူး၊ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ဆန္ဒမပါဘူး။ ဆိုတော့ လူထုကို ကိုယ်စားမပြုနိုင်ဘူး။ တိုင်းရင်းသားတွေကိုလဲ ကိုယ်စားမပြုဘူး။ ဒီဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကနေထွက်လာတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဝင်မယ့် နိုင်ငံရေးပါတီများဟာလည်း ကျနော်တို့ယုံကြည်ချက်နဲ့ မကိုက်ညီတဲ့အတွက် SNLD မူဝါဒနဲ့လဲလုံးဝမကိုက်ညီပါဘူး။ ဒီတော့ ၂၀၁၀ရွေးကောက်ပွဲကို SNLD အနေနဲ့လက်မခံနိုင်တဲ့အတွက် ဘယ်ပါတီကို လက်ခံတယ်လက်မခံဘူးဆိုတာကတော့ အထူးပြောနေစရာမလိုဘူးလို့ထင်ပါတယ်။"

တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးရဖို့ ဘယ်လိုလက်တွဲဆောင်ရွက်သင့်သလဲလို့မြင်ပါသလဲခင်ဗျား။

"တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတမျိုးဟာ သူ့မှာကိုယ်ပိုင် အခွင့်အရေးရအောင် သူ့ကိုယ်သူကြိုးစားရမှာဖြစ်တယ်။ သူ့ကိုယ်သူ မကြိုးစားရင် ဘယ်အဖွဲ့အစည်း ဘယ်ပါတီကမှ သူ့ကိုအခွင့်အရေးတွေမပေးနိုင်ပါဘူး။ ကိုယ့်ဘက်က အရာရာအဆင်သင့်ရှိနေမှရယူလွယ်မှာပါ။ ဘယ်သူမှကိုယ့်ကို 'ရော့ယူ'ဆိုပြီး သဘောထားကြီးကြီးနဲ့ပေးမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘယ်တိုင်းရင်းသားမဆို အဓိက မိမိဘာသာ၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ စီးပွါးရေး၊ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအားလုံး အိုကေအောင် အသင့်ပြင်ထားရမှာဖြစ်တယ်။ ဒါပထမဆုံးအဆင့်လုပ်ရမယ့်အလုပ် ပါ။ သူများကိုအားကိုးမျှော်လင့်လို့ မရနိုင်ပါဘူးလို့ ကျနော်တို့မြင်ပါတယ်။"

ထောင်ကျသျှမ်းခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကော။

"ဥက္ကဋ္ဌကြီးကတော့ ဆေးသောက်နေရတုန်းပါဘဲ။ သူ့မှာနှလုံးရောဂါအပြင်ဆီးကျိတ်ယောင်ရောဂါ၊ နားအာရုံကြောအားနည်း ရောဂါတွေဖြစ်နေတယ်။ အခုမိုးတွင်းရောက်တော့ ချော်လဲမှာစိုးလို့အပြင်ထွက်လမ်းမလျှောက်ရဲဘူး။ ဆိုးကျိုးကတော့ သွေးတိုးချင်တယ်။ ဆိုတော့အဲဒါတွေအတွက် ဆေးကတော့အမြဲတမ်းဆောင်ထားရတယ်။ အသည်းအသန်ကြီးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အသည်းအသန်ဖြစ်နေတာကတော့ စိုင်းမျိုးဝင်းထွန်းပေ့ါ။ သူ့မှာနှလုံးရောဂါရှိတော့ အသက်ရှူကျပ်တယ်။ တခါတလေ သွေးကချက်ချင်းဆိုသလိုတက်လာပြီးတော့ ရုပ်ချည်းလဲပြန်ကျသွားတတ်တယ်။ နေရထိုင်ရတော်တော်ခက်ခဲတယ်လို့မကြာသေးခင်က ထောင်ဝင်စာသွားတွေ့လာတဲ့ သူ့ညီမ ပြောပြချက်အရသိရတယ်။"

ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့်ကို ထောင်ပြောင်းလိုက်တယ်ကြားတယ်။ ဒါနဲ့ပါတ်သက်ပြီးတော့ ဘယ်လိုသတင်းတွေကြားပါသလဲ။

"ဒီကိစ္စသူ့မိသားစုစာတင်တောင်းဆိုတာကြောင့်ဖြစ်နိုင်သ လိုအပစ်ရပ် SSA က တာဝန်ယူ စာတင်တောင်းဆိုတာလဲဖြစ်နိုင်တယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီဖြစ်တဲ့ ဦးခွန်ထွန်းဦးတို့ စိုင်းန္ဒတ်းတို့ စိုင်းမျိုးဝင်းထွန်း စိုင်းလှအောင်တို့ကိုတော့ ကျနော်တို့ဘက်က စစ်အာဏာပိုင်တွေနဲ့ သွားရောက်ညှိနှိုင်းပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်းမရှိတဲ့အတွက်သူတို့ကို လျှော့ပေးပြောင်းပေးဖို့မရှိဘူး ထင်ပါတယ်။"

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 6/08/2010

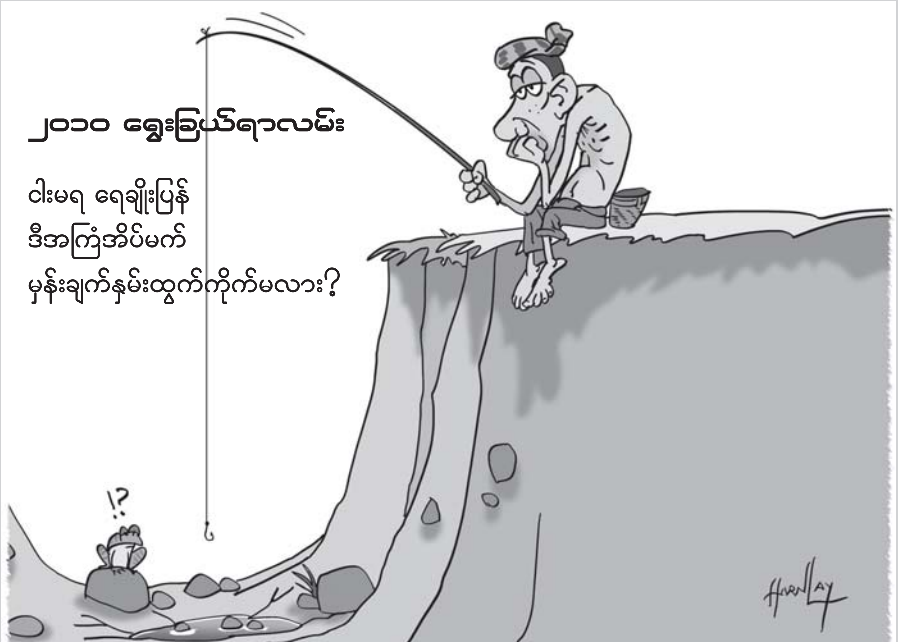

ပြည်သူ့ရင်သွေး နှင့် သျှမ်းပြည်တပ်မတော်

ယခုနှစ်နွေနှောင်း မိုးဦးကာလကစပြီး သျှမ်းပြည်မှာနအဖဗမာ့တပ်မတော်အပါအဝင်၊ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အားလုံး ရဲဘော်သစ်တွေစုဆောင်းလို့ သျှမ်းပြည်သား လူငယ်တွေအများအပြားထိုင်းထဲကို ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ပါတယ်။တချို့ကသျှမ်းပြည်တပ်မတော်စစ်သားသစ်ကောက်လို့ထွက်ပြေးရတယ်လို့ပြောဆိုကြသလို တချို့ကလဲ ပြည်သူ့စစ်၊ နယ်စပ်ကာကွယ်ရေး၊ နအဖစစ်သားမလုပ်လိုလို့ ထွက်ပြေးကြတယ်လို့ ပြောတဲ့သူတွေလဲရှိပါတယ်။ သျှမ်းပြည်တပ်မတော်မှာဘာလို့တပ်သားသစ်စုဆောင်းရလဲ၊ ပြည်သူတွေ ဘာဖြစ်လို့ထွက်ပြေးကြသလဲ၊ သျှမ်းပြည်တပ်မတော်ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်ဗိုလ်မှူးလောဝ်ဆိုင်နဲ့ ဆက်သွယ်မေးမြန်းထားပါတယ်။

သျှမ်းပြည်တပ်မတော်အနေနဲ့
တစ်နှစ်မှာဘယ်နှစ်ကြိမ်တပ်သားကောက်ယူပါသလဲ?

"ဘယ်နှစ်ကြိမ်ဆိုတာမသတ်မှတ်ပါဘူး။ ကျနော်တို့ သျှမ်းပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီရဲ့ပေါ်လစီအရ သျှမ်းပြည်တွင်းမှာနေထိုင်တဲ့အသက် ၁၈ နှစ်နဲ့ ၄၅ နှစ်ကြားအမျိုးသားတိုင်းစစ်မှုမထမ်းမနေရစနစ်အရစစ်မှုမထမ်းရသေးတဲ့ လူကိုစာရင်းကောက်ယူပါတယ်။"

Photo : SSA

SSA ၏ရဲဘော်သစ်သင်တန်း

ဘာဖြစ်လို့စစ်သားကောက်ယူစုဆောင်းရသလဲဆိုတာ
လဲရှင်းပြပေးပါဦးခင်ဗျ?

"သျှမ်းပြည်ကိုယ်စားလှယ်တွေရယ်၊ သျှမ်းပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီရဲ့အတိုင်ပင်ခံပညာရှင်တွေရယ်။ သံဃာတော်တွေရယ်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး သျှမ်းပြည်တပ်မတော်ရှိမှ သျှမ်းပြည်သားတွေရဲ့အခွင့်အရေး တောင်းဆိုနိုင်မယ်ဆိုတာကြောင့် အသက် ၁၈ နှစ်နဲ့ ၄၅ နှစ်ကြားအမျိုးသားတိုင်း စစ်သားကောက်ယူစုဆောင်းရတာဖြစ်ပါတယ်။"

တပ်သားသစ်တစ်ယောက်ကို ဘာအရည်အချင်းကြည့်ပြီးကောက်ယူစုဆောင်းပါသလဲခင်ဗျ?

"ပြည်တွင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ပြီးမိသားတစုမှာ သားသမီးဘယ်နှစ်ယောက်ရှိလဲ ဆန်းစစ်တယ်၊ ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးတဲ့ တစ်ဦးတည်းသောသား မဟုတ်ရင်စစ်မှုထမ်းသင့်တယ်လို့ သတ်မှတ်ပြီးကောက်ယူတာ ဖြစ်ပါတယ်။"

သျှမ်းပြည်မှာအခြားတိုင်းရင်းသားတွေ အခြားအဖွဲ့အစည်းတွေလဲရှိနေပြန်တော့ ရဲဘော်သစ်ရဖို့အပြိုင်အဆိုင်ကောက်ယူမှုတွေကနေတိုက်ပွဲဖြစ်ရတာမျိုးရှိခဲ့ဖူးလားခင်ဗျ?

"ဒါကတော့ – ကျနော်တို့ ထိန်းချုပ်နယ်မြေထဲကဘဲ ကောက်ယူတဲ့အတွက် တခြားအဖွဲ့တွေနဲ့လုယက်ကောက်ယူတာမျိုးမရှိခဲ့ဖူးပါဘူး။"

ဧပြီလကစပြီးခုထိ သျှမ်းပြည်ထဲမှာ SSA ရော နအဖရောစစ်သားတွေကောက်ယူမှုကြောင့် ထိုင်းထဲကိုထွက်ပြေးသူတွေများတယ်လို့ သတင်းတွေကြားရပါတယ်?

"သျှမ်းပြည်တပ်မတော်အနေနဲ့ စစ်သားကောက်ယူတာဟာခေတ်အဆက်ဆက်ကဖြစ်ပါတယ်။ ဟိုးအရင်တုန်းက သျှမ်းပြည်သားတွေကို နအဖစစ်သားကောက်တယ်ဆိုတာမကြားဖူးခဲ့ပါဘူး။ ရှိလဲတစိတ်တဒေသပေ့ါ၊အဲ့ချိန်တုန်းက SSA ကစစ်သားကောက်လို့ထွက်ပြေးတယ်ဆိုတာလဲ မရှိခဲ့ဖူးပါဘူး။ အခုနအဖက ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်စစ်သားတွေကောက်ယူစုဆောင်းလာမှ ထွက်ပြေးကြတယ်ဆိုတော့ကျနော်တို့ကြောင့်ထွက်ပြေးတာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး"

စစ်သားသစ်ကောက်ယူရေးနဲ့ပါတ်သက်တဲ့ အချက်အလက်တွေကိုရော ကျေးလက်လူထုထံချပြပါရဲ့လားခင်ဗျ?

"ကျနော်တို့ပြည်တွင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ကရော၊ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ သံဃာတော်တွေပါမကျန် ရောက်တဲ့နေရာအရပ်မှာ စစ်မှုထမ်းရေးနဲ့ပါတ်သက်တဲ့အချက်အလက်တွေကို ပြည်သူတွေကိုရှင်းပြတယ်။ စစ်မှုထမ်းဖို့လဲ နိုးဆော်ပါတယ်။"

ပညာတတ်လူငယ်တွေ မေးလေ့ရှိတဲ့မေးခွန်းတစ်ခုရှိပါတယ်။ အထက်တန်း (၁၀ တန်း) အောင်တဲ့လူငယ်တွေကို တချို့အဖွဲ့အစည်းက ဗိုလ်သင်တန်းဆိုပြီး ခေါ်လေ့ရှိပါတယ်။ RCSS မှာရော သျှမ်းပြည်သားပညာတတ် လူငယ်တွေကို အဲလိုပြုစုပျိုးထောင်တာရှိလားခင်ဗျ?

"ကျနော်တို့ မူဝါဒအရအသက် ၁၈ နှစ်နဲ့ ၄၅ နှစ်ကြား စစ်မှုမထမ်းရသေးတဲ့လူတွေကို အရင်ကောက်ပါတယ်။ အခြေခံစစ်သင်တန်းကပြီးရင် အဲ့ထဲကအရည်အချင်းရှိတဲ့လူတွေကိုထပ်ပြီးရွေးချယ်ပါတယ်။

အရည်အချင်းအလိုက် ရာထူးရာခံတွေတိုးမြှင့်ပေးသွားပါတယ်။ ခေတ်အဆက်ဆက်ကျင့်သုံးလာတဲ့စနစ်ပါ၊ ခုချိန်ထိလဲ ကျနော်တို့ကျင့်သုံးနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။''

သျှမ်းပြည်တပ်မတော်

မကြာသေးခင်က ထိုင်းကိုထွက်ပြေးတဲ့သျှမ်းပြည်သား တယောက်ကို ကျနော်စကားပြောဖြစ်တယ်။ သူက သျှမ်းပြည်မှာ လူတွေပြောနေကြတာက သျှမ်းစစ်တပ်ဟာ ဗမာစစ်တပ်ကို အကြိုပ်အနယ်တိုက်ခိုက်တာသိပ်မရှိဘူး၊ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကလဲ ကြီးပွါးချမ်းသာလာရင်လက်အောက်ငယ်သားတွေကို မကြည့်ရှု မဖေးမ တော့ဘူးလို့ပြောတယ်။ ဒီကိစ္စနဲ့ပါတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုတုန့်ပြန်ပြောဆိုချင်ပါသလဲခင်ဗျ?

''ဟုတ်တယ်၊ ကျနော်တို့သျှမ်းတော်လှန်ရေးသမိုင်းကိုကြည့်ရင် အဲလိုဖြစ်ဖူးတယ်။ ဒီအချက်ကိုမြင်တဲ့ ပညာတတ်လူငယ်တွေကို ကျနော်တို့ဖိတ်ခေါ်တယ်။ ရှေ့ဆက်ဒီကိစ္စတွေ ထပ်မဖြစ်ပေါ်ဖို့ ပညာတတ်လူငယ်တွေစစ်မှုထမ်းကြပါ။ လာရောက်ပြုပြင်ပေးကြပါ။ သျှမ်းပြည်သားတွေရဲ့တန်းတူအခွင့်အရေးရရှိရေးအတွက် စစ်မှုထမ်းခြင်း ဟာ လူတိုင်းရဲ့တာဝန်ဖြစ်ပါတယ်။''

ရဲဘော်သစ်စုဆောင်းလာတာ သျှမ်းပြည်တော်လှန်ရေးသမိုင်းမှာနှစ် ၅၀ ကျော်ပါပြီ၊အောင်မြင်မှု မတွေ့ရသေးပါဘူး။ အဲဒါ ဘာ့ကြောင့်လဲ ခင်ဗျ?

''အလွန်မေးသင့်တဲ့မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။ တော်လှန်ရေးခရီးမအောင်မြင်ရတဲ့ကိစ္စက ကျနော်တို့ရဲ့ရှမ်းပြည်ခေါင်းဆောင်တွေ စည်းလုံးညီညွတ်မှုအားနည်းတဲ့အပြင် ပြည်သူလူထုရဲ့ဆန္ဒသုံးသပ်ချက်၊ ထင်မြင်ယူဆချက်ကို လက်မခံဘဲ မိမိထင်ရာစိုင်းလုပ်ခဲ့ကြတဲ့အတွက်ကြောင့်ဘဲဖြစ်တယ်။ အဓိကကတော့ ခေါင်းဆောင်တွေဟာအမျိုးသားရေးကိုတကယ်မလုပ်ဘဲနဲ့ မိမိရဲ့ပုဂ္ဂလိကကိုယ်ကျိုးစီးပွါးရေးကို ရှေ့တန်းတင်အလေးထားတဲ့အတွက်ကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဖွဲ့အစည်းတွေ ပျက်စီးလိုက်ပြန်လည်ထူထောင်လိုက်နဲ့ပန်းတိုင်ကို မရောက်နိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တခုကသျှမ်းပြည်သားပညာတတ်လူငယ်တွေ ထဲထဲဝင်ဝင် ဝင်ရောက်တာဝန်ယူမှုမရှိတာလဲ ပါပါတယ်။''

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 13/08/2010

နိုင်ငံရေးပြဿနာ မဖြေရှင်းဘဲ လက်နက်မစွန့်နိုင်

နိုင်ငံရေးနည်းအရ ပြဿနာဖြေရှင်းပြီးမှသာ နောက်ဆက်တွဲပြဿနာဖြစ်တဲ့ တပ်ကိစ္စကို ဖြေရှင်းလို့ရမယ်လို့ ကျနော်တို့သဘောထားရှိတယ်။ အခုဖြစ်နေတဲ့ကိစ္စက အပေါ်ယံကြည့်ရင် တပ်ကိစ္စချည်းပဲ၊ တပ်ပြဿနာချည်းပဲလို့ ထင်နေရပေမယ့် နှစ်ပေါင်းရှည်ကြာလာပြီဖြစ်တဲ့ ပြည်တွင်းစစ်က နိုင်ငံရေးအပေါ်မှာအခြေခံတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့အခွင့်အရေးပေါ်မှာအခြေခံတယ်။ ဒါကိုဘာမှမဖြေရှင်းဘဲနဲ့ လက်နက်စွန့်ခိုင်းမယ်ဆိုရင်တော့ တခြားအဖွဲ့တွေလဲလက်မခံနိုင်ကြဘူး။ ကျနော်တို့ပြည်သူတွေလဲ လက်မခံနိုင်ကြဘူး။

နိုင်ဟံသာ
အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး မွန်ပြည်သစ်ပါတီ
DVB **နှင့် အင်တာဗျူး**

တရားမျှတဖို့ရာမမြင်

လန်ဒန်အခြေစိုက် ပညာရှင်အဖွဲ့တဖွဲ့ဖြစ်တဲ့ Economist Intelligence Unit က မြန်မာနိုင်ငံမှာကျင်းပမယ့် ရွေးကောက်ပွဲဟာ တရားမျှတတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ဖို့ရာ ဘယ်လိုမှမဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုလိုက်ပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်သိန်းစိန် ဦးဆောင်တဲ့ ကြံ့ဖွတ်ပါတီဖွဲ့တာဟာ အနာဂတ်အစိုးရမှာ စစ်တပ်နဲ့စစ်တပ်လိုလားတဲ့ပါတီတွေ အခိုင်အမာပါဝင်နိုင်အောင်လုပ်ဆောင်တာဘဲဖြစ်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒီပုံအတိုင်းဆိုရင် ရွေးကောက်ပွဲပြီးတဲ့ အခါ စီးပွါးရေးကျပ်တည်းမှုဖိအားတွေရှိနေမှာဖြစ်ပြီး လူထုရဲ့ဖိဆန်မှုတွေ လည်းရှိနေဦးမှာဖြစ်တယ်လို့ ခန့်မှန်းပြောဆိုထားပါတယ်။

Irrawaddy - 25/8/2010

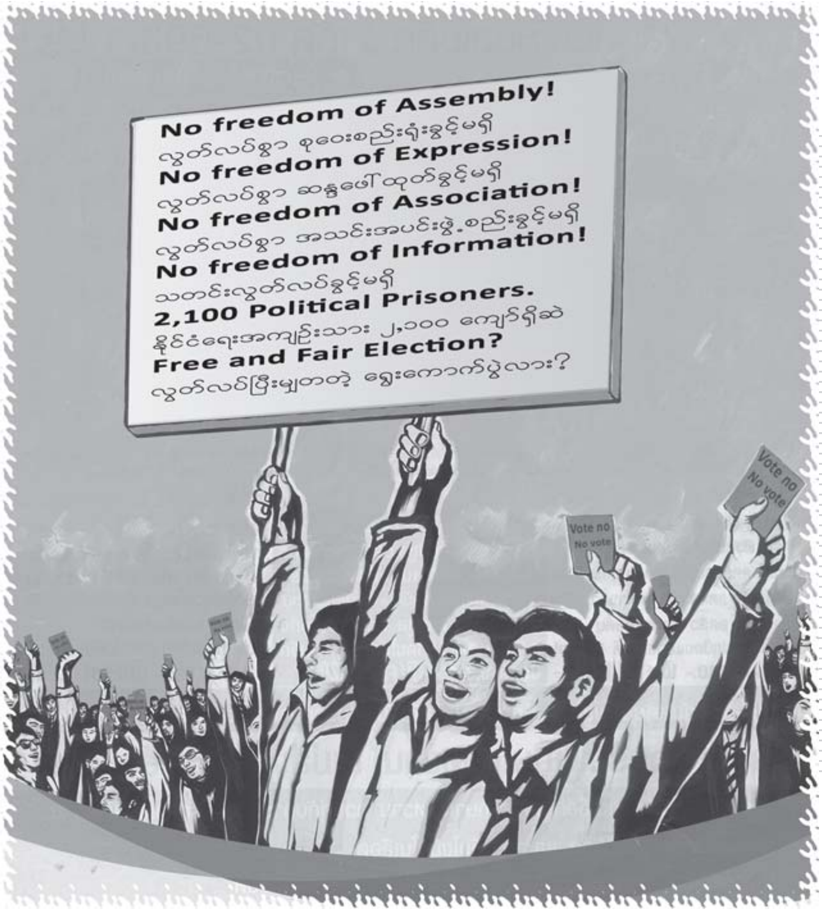

စစ်သားတစ်ဦးက ဗိုလ်မှူးကို ပစ်သတ်

ပဲခူးတိုင်း ရွှေကျင်မြို့အခြေစိုက် အမှတ် ၅၇ ခြေလျင်တပ်ရင်းက ဗိုလ်မှူးညီညီလွင်ကိုသူ့တပည့်တပ်သားက ဩဂုတ်စ် ၂၄ ရက် မနက် ၁ နာရီခန့်မှ သေနတ်နဲ့ပစ်သတ်ခဲ့ပါတယ်။ အောက်ခြေတပ်သားတွေကိုရိက္ခာ ပိုပေးဖို့တင်ပြရာမှာ အဲဒီဗိုလ်မှူးကသူ့ကိုပါးရိုက်ခဲ့တဲ့ နောက်ဒီလိုပစ်ခတ်ခဲ့တာလို့ဆိုပါတယ်။ ရွှေကျင်ရေအားလျှပ်စစ် စက်ရုံနားက ကုန်းပေါ်မှာ စ်ခတ်ခဲ့တာဖြစ်ပြီး အချက်ပေါင်းများစွာပစ်ခတ်ခဲ့တဲ့ အတွက် ရင်အုံတခုလုံးပွင့်ထွက်သေဆုံးသွားပါတယ်။ ဩဂုတ်စ် ၂၅ ရက်က သူ့ကိုသင်္ဂြိုဟ်ခဲ့ပါတယ်။ ပစ်ခတ်တဲ့ရဲဘော်ကတော့ သေနတ်နှစ်လက်နဲ့အတူ ထွက်ပြေး သွားတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးညီညီလွင်ဟာ ဒေသခံပြည်သူတွေကို သူပုန်နဲ့ဆက်သွယ်တယ်လို့ စွပ်စွဲဖမ်းဆီးငွေညှစ်လေ့ရှိတာကြောင့် သူ့ကိုမလိုလားကြဘူးလို့ အဲဒီမြို့ခံကဘဲပြောပါတယ်။

DVB - 26/8/2010

ကျုပ်နဲ့မတူ ကျုပ်ရန်သူ

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်လိုသူ၊
၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဆန့်ကျင်သူမှန်ရင်
ဆူပူနှောက်ယှက်သူ၊ အရေးသုံးပါး ဖျက်ဆီးသူချည်းပဲ

ပြည်သူ့ကတ္တာနဲ့ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲ

အခုတလော နိုင်ငံရေးသမားတွေရဲ့နှုတ်ဖျားမှာရေပန်းစားနေတာကတော့ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကိစ္စနဲ့အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့တွေကို ပြည်သူ့စစ်/နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းဖို့ နအဖစစ်အစိုးရက ဖိအားပေးနေတဲ့ကိစ္စတွေပါဘဲ။ အဲဒီ ၂ ရပ်ထဲမှာ ရွေးကောက်ပွဲကိစ္စကဖြင့် ပြည်သူလူထုနဲ့ တိုက်ရိုက်ပါတ်သက်နေပါတယ်။

မိမိစိတ်ကြိုက်ရေးဆွဲထားတဲ့ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို တော့ စစ်အုပ်စုကိုယ်တိုင် ၂၀၀၈ မှာအတည်ပြုခဲ့ပါပြီ။ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမယ့်ရက်ကိုလဲတရားဝင်ကြေငြာလိုက်ပါပြီ။ ဒ့ါအပြင် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေနဲ့စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေလဲ လူထုရဲ့ထင်မြင်သုံးသပ်ချက် တခွန်းတပါဒမှ မမေးဘဲနဲ့ ကြေငြာခဲ့ပါပြီ။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်တောင်မှ ဘယ်သူ့အကြံပြုချက်မှမယူဘဲ စစ်အစိုးရကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်ပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအချက်တွေအပေါ် အခြခံပြီး မေးခွန်းတွေရှိလာပါတယ်။

- ❑ **နိုင်ငံရေးပါတီထောင်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲဝင်သင့်သလား၊**
- ❑ **လူထုကကော မဲဆန္ဒသွားထည့်ဝင်သင့်သလား၊ မဲမထည့်ရင် ရမလား၊ ထည့်ရင်ကော ဘယ်သူ့ကို ထည့်ပေးရမလဲ–**
  စသဖြင့်ဖြစ်ပါတယ်။

စာရေးသူလက်လှမ်းမှီလေ့လာမိသမျှ စာဖတ်သူတွေကိုချပြချင်ပါတယ်။ မိမိဘာသာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်စေချင်ပါတယ်။

ပထမဆုံးစဉ်းစားရမှာက ၂၀၀၈ က မိမိဘာသာ စစ်အုပ်စု အတည်ပြုလိုက်တဲ့ဖွဲ့စည်းပုံဟာ ဘယ်သူ့အတွက်လဲဆိုတာပါဘဲ။

မိမိနဲ့အနီးစပ်ဆုံးအဆင့်ကနေ စ စဉ်းစားသင့်ပါတယ်။ အိမ်ထောင်သည်လင်မယားမှာ ခင်ပွန်းဝတ္တရား၊ မယားဝတ္တရားဆိုတာ သိနားလည်ပြီး ယောက်ကျားတာဝန်၊ မိန်းမတာဝန် အချင်းချင်းချပြကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှအိမ်ထောင်ရေးပြေလည် တည်မြဲမှာဖြစ်ပါတယ်။

ထို့အတူလူဦးရေသန်း ၅၀ ကျော်တဲ့မြန်မာပြည်မှာ အေးချမ်းသာယာစွာနေလိုရင် စစ်အစိုးရရေးဆွဲတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ ဘာတွေပါရှိသလဲဆိုတာ လူတိုင်းသိရမှာဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက စစ်အုပ်စုဖက်ရှုံးနိမ့်သွားပြီးနောက် ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေရေးဆွဲဖို့ လူထုကိုယ်စားလှယ်တွေရဲ့တာဝန်လို့ ကြေငြာပြီးခါမှ ဘာမှလုပ်ပိုင်ခွင့်မပေးဘူး။ သို့ပေမယ့် ဖွဲ့စည်းပုံရေးဆွဲဖို့ (၁၉၉၃–၂၀၀၇) အမျိုးသားညီလာခံမှာတော့ လူထုကိုယ်စားလှယ်လက်တဆုပ်စာမျှသာရှိပြီး ကျန်တာတွေဟာ စစ်အုပ်ခေါင်းခေါက်ရွေးချယ်တဲ့လူတွေဖြစ်ပါတယ်။

လူထုအတွက်ဖွဲ့စည်းပုံရေးဆွဲတယ်ဆိုပေမယ့် တကယ်တမ်း

တော့ လူထုအတွက် တခုမှမပါပါဘူး။ ညီလာခံပြင်ပမှာတောင် ဖွဲ့စည်းပုံအကြောင်း ပြောခွင့်မရခဲ့ပါဘူး။ ပြောခဲ့ရင်ဖမ်းဆီး ထောင်ချခံရတဲ့အထိ ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။

ညီလာခံမှာလဲအပစ်ရပ်တွေက ပြည်နယ်တွေကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရသင့်တဲ့အကြောင်း တင်ပြတာတွေလဲ လက်ခံဖို့မဆိုထားနဲ့– အဲ့အကြောင်းတွေ တောင်လုံးဝမဆွေးနွေးခွင့်မပေးပါဘူး။

ဖွဲ့စည်းပုံရေးဆွဲတဲ့အဖွဲ့ကလဲ ဘယ်သူ့အကြံဉာဏ်ဝေဖန်ချက်မှမယူဘဲ ရေးဆွဲလာခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ရေးဆွဲပြီးတဲ့နောက်ပိုင်း ကိုယ့်ဟာကိုယ် အတည်ပြုခဲ့ကြတာပါ။

အဲ့ထဲက အဓိက အချက် ၆ ချက်ထဲမှာ နံပါတ် ၆ အချက်ဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံရေးကိုစစ်တပ်ကဦးဆောင်ရမယ်ဆိုတဲ့အချက်ကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံဟာ ဘယ်သူ့အတွက်လဲ၊ လူထုအတွက်လားဆိုတာ လုံးဝသိနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီအချက်ထဲမှာ–

- ❑ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်နဲ့ ပြည်နယ်လွှတ်တော်မှာ စစ်တပ်က ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းပါဝင်မယ်၊
- ❑ သမ္မတဦးဆောင်တဲ့အစိုးရအဖွဲ့မှာလည်း စစ်တပ်ကစိုးမိုးနေမယ်။
- ❑ ပြည်နယ်အစိုးရနဲ့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသက အစိုးရတွေမှာလဲ စစ်တပ်ကကြီးစိုးနေမယ်။
- ❑ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးတွေမှာတောင်မှ ကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးကောင်စီဝင် ၁၁ ယောက်ထဲမှာ ၆ ယောက်ဟာ စစ်တပ်ကဖြစ်နေပြန်တယ်။ ဒါကြောင့်အရေးအကြောင်းဖြစ်လာရင် စစ်တပ်က အနိုင်ယူတဲ့ဘက်မှာပါ။
- ❑ စစ်တပ်အချင်းချင်း မထိမ်းနိုင်မသိမ်းနိုင်ဖြစ်လာပြီး လူထုဘက်ရပ်တည်လာတာတွေရှိလာခဲ့ရင်တောင် စစ်ဦးစီးချုပ်က အာဏာသိမ်းခွင့် ရနေပါသေးတယ်။

ဒီတော့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဟာ စစ်တပ်အတွက်ရေးဆွဲထားတာဖြစ်လို့ လူထုအတွက် ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းနဲ့ ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေတာ တပ်အပ်ပြောနိုင်ပါတယ်။

နိုင်ငံရေးပါတီထောင်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲဝင်သင့်သလား–

ဒီကိစ္စကိုရွေးကောက်ပွဲဆန့်ကျင်တဲ့ဘက်က အများကြီးရေးသားဖော်ပြခဲ့တာ တွေ့ရပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲဝင်သင့်တယ်ဆိုတဲ့သူတွေဘက်က တချက်လှည့်ကြည့်စေချင်ပါတယ်။

သူတို့တွေကတော့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို အချက် ၃ ချက် အဓိကထားပြီးမြင်ပါတယ်။

(၁) Every cloud has a silver lining မိုးတိမ်တိုင်းမှာ ငွေရောင်အကွပ်လေးရှိတယ်။
(၂) အခွင့်ကောင်းအခါကောင်းစောင့်နေစရာမလိုပါဘူး။ ဘယ်ချိန်မဆို မီးစင်ကြည့်ကတတ်ရမယ်။
(၃) အောင်မြင်မှုဆိုတာ ရန်သူစီမံတဲ့အကွက်ထဲကနေအခြေအနေကြည့်ပြီးဖန်တီးအောင်မြင် လာတာကိုပြောတာ။

ရှမ်းပြည် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးရဲ့သတိပေးချက်ကတော့ –

- ◆ ရွေးကောက်ပွဲဝင်သင့်မဝင်သင့်ကိစ္စ စဉ်းစားရင်ပထမဦးစွာ အမျိုးသားအချင်းချင်း ပွင့်လင်းနားလည်မှုရှိဖို့ စဉ်းစားရမှာပါ။
- ◆ အတိုင်အဖောက်ညီတဲ့၊ အပြန်အလှန်ထောက်ကူ ပံ့ပိုးယိုင်း ပင်းမှုရှိတဲ့နေရာမှာ မူဆလင်တွေကိုအတုယူသင့်ပါတယ်။ အရေးကြီးရင် သွေးနီးကြတယ်။

လူထုကကော မဲဆန္ဒသွားထည့်ဝင်သင့်သလား–

ဥပဒေပညာရှင် ပအိုဝ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင် ခွန်ဥက္ကာ က ကမ္ဘာနဲ့ အဝှမ်းကျင့်သုံးနေတဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့ကိုက်ညီသလားဆိုတာကြည့်ရပါမယ်– တဲ့။

(၁) လွတ်လပ်စွာ မဲထည့်ခွင့်ရှိသလား၊
(၂) ဘက်လိုက်မှုမရှိ– တရားမျှတပါရဲ့လား၊
(၃) မိမိတစ်ယောက်ထဲ မဲထဲ့ခွင့်ရပါရဲ့လား၊
(၄) လျှို့ဝှက်မဲပေးစနစ်လား၊
(၅) တပြည်လုံးတရက်ထဲတချိန်ထဲမှာ တပြိုင်ထဲကျင်းပရဲ့လား၊ အထက်ပါအချက် ၅ ချက်နဲ့ကိုက်ညီမှ မဲထည့်သင့်ပါတယ်–တဲ့။

ရွေးကောက်ပွဲကိုဆန့်ကျင်တဲ့သူတွေ ကတော့–

(၁) မဲရုံကိုလုံးဝ မသွားသင့်ဘူး၊
(၂) မတတ်သာတဲ့အဆုံး သွားခဲ့ရရင်တောင်မှ ဘယ်သူ့ကိုမှ ထောက်ခံမဲမထဲ့နဲ့၊
(၃) မဲမထည့်လို့မရဘူးဆိုတဲ့အခါကျမှ – စစ်အုပ်စုကျောထောက်နောက်ခံပြုထားတဲ့ပါတီမဟုတ်တဲ့ လူထုကိုယ်စားပြု ပါတီကို ထောက်ခံပါ–လို့ သတိပေးနှိုးဆော် ထားပါတယ်။

စိုင်းခင်းဆာယီ၏ ဆောင်းပါးကို ဘာသာပြန်ဆိုသည်
သျှမ်းသံတော်ဆင့် 23/07/2010

စာမျက်နှာ 29 မှ

ဆန်ဆိုင်း (က) ဥက္ကဋ္ဌဦးစံငွေသည် မော်ဘီသားဖြစ်ပြီး မိုင်းကိုင်၌ ၁၀ နှစ်ခန့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ခဲ့ဖူးသည်။ ပါလျှောကျေးရွာအုပ်စု နမ့်ကိုင်းရွာသူနန်းကောင်နှင့်အိမ်ထောင်ကျကာ တာချီလိတ်သို့ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည်။ ရပ်ကွက်ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူပြီးနောက် ထိုင်းနိုင်ငံဘက်ခြမ်း မယ်ဆိုင်ဘဏ်တွင် ဇနီးအမည်ဖြင့် ဘတ်သန်း ၃၀အပ်နှံထားသည်။ ၎င်းတွင်ဘတ် ၃ သန်းတန် အိမ်တလုံး၊ ဒိုင်နာကား ၁ စီး၊ Mark II ဆလွန်းကား ၁ စီးနှင့်ဆိုင်ကယ် ၃စီးပိုင်ဆိုင်သည်။ ဒေသခံအာဏာပိုင်များနှင့်ရင်းနှီးဝင်ဆန့်၍ လာဘ်ထိုးခွဲ့ကျွေးနိုင်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။

မွေခေါင် 12/ 08/ 2010

အရေးကြီးလျှင်သေနတ်မည်

DVB 11/08/2010

“နယ်ခြားစောင့်တပ်လုပ်တာက ကိုယ်ကျိုးအတွက်ဘဲကြည့် တာ၊ဘာသာသာသနာအကျိုး ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ ပြည်သူလူထုအကျိုး ဘာမှလွတ်လွတ်လပ်လပ်မရှိဘူး။ ကိုယ်ကျိုးအတွက်တော့ကောင်း တာပေ့ါ။ကျနော်တို့ကအမျိုးဘာသာသာသနာအကျိုးလုပ်တဲ့အတွက် ကြောင့်ပြည်သူလူထုရဲ့အကျိုး၊ ကိုယ့်ဟာကိုပြည်သူ့တပ်မတော်ဘဲ၊ ပြည်သူကပေါက်ဖွားလာတဲ့တပ်မတော်၊ အခုဒီအခြေအနေအတိုင်း လုပ်ရင်တော့ကိုယ်ကျိုးအတွက်ဘဲရမယ်။ ဒီဘဝမှာ ကျနော်မျှော်လင့် ထားတာကအများအကျိုးအတွက်လုပ်ဆောင်သွားမယ်။ အများ အကျိုးဆိုတော့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ လွတ်လပ်ခွင့်တွေအား လုံးပေ့ါ”

Photo : kyokorea.blogspot.com

ဗိုလ်မှူးကြီး စောလဘွယ်

“နယ်ခြားစောင့်တပ်လက်ခံထားတဲ့လူတွေက ကိုယ်ကျိုးအတွက်လုပ်တဲ့လူတွေ။ သူတို့ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေများလို့ သူတို့လက်ခံတာပါ။ သူတို့က ရွှေတွေမက်မော၊ ငွေတွေမက်မောလို့ အခွင့်အရေးတွေ ကိုယ်ကျိုးအတွက်ကြည့်ပြီးလက်ခံရတာ။”

“နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့ဖို့ လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့လူတွေက ဒီကေဘီအေမဟုတ်တော့ဘူး။ နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖြစ်သွားပြီ သူများ ခိုင်းသလိုလုပ် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ ကိုယ်ကျိုးအတွက်တော့ ကောင်းတာပေ့ါ။ အများအကျိုးအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဘာမှမရှိတော့ဘူး”

“ဒီကေဘီအေကနယ်ခြားစောင့်တပ် လက်ခံလိုက်ပြီးတဲ့ နောက် ဒီကေဘီအေအလံတွေ ကရင်အလံတွေချပြီး ဗမာစစ်တပ် အလံအစားထိုးတင်ထားရတယ်။ အများကြီးဘဲ ၉၉ ဂိတ်တို့ ဘာတို့ ပေ့ါ။ ရှိတဲ့ဂိတ်အားလုံးမှာ။ မူလအလံတွေ အမျိုးသားအလံကော ဘာသာသာသနာအလံကော အားလုံးချထားလိုက်တယ်။ ခလေးက အစ သိပါတယ်။ ဘယ်လောက်လွတ်လပ်ခွင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိတယ်ဆိုတာ အဲဒီမှာဘဲကြည့်ပေ့ါ။”

“ ကျနော်တို့အရင်မတိုက်ပါဘူး၊ ကျနော်တို့ ပြန်ချင့်ချိန် တယ်။ ဆရာတော်က သတ္တဝါအားလုံးကို မေတ္တာပို့ပါတယ်။ ကျနော် တို့ တိုက်ရင်လွယ်လွယ်လေးဘဲ။ လာမယ်ဆိုရင် ဘယ်တတ်နိုင်မလဲ၊ ကျနော်တို့ သေမှာမကြောက်ပါဘူး။ ကျနော်တို့ကြောက်တာက ပြည် သူလူထုဆင်းရဲဒုက္ခ လုပ်ပိုင်ခွင့်လွတ်လပ်ခွင့်တွေ ဆုံးရှုံးမှာဘဲကြောက် တယ်။ ဒီနယ်ခြားမှာ ကျနော့်တို့ဆီ လာနေတဲ့ ပြည်သူလူထုကအများ ဆုံးမြို့ပေါ်ကလူတွေကြီးဘဲ။ သူတို့ ခံစားနေရပြီးသားဆိုတော့ သူတို့ ကျနော့်ကိုလက်မခံရင် ကျနော်လဲပြောထားတာဘဲ။ နင်တို့မနှမြော တော့ဘူးလား၊ အိမ်၊ ခြံကားတွေ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေဆိုတော့ သူတို့က နယ်ခြားစောင့်တပ် မလုပ်ဖို့ဘဲ။ ပြည်သူလူထု ထောက်ခံရင်ဘယ် တော့မှမဆင်းရဲဘူး”

တိုးတက်သော ဗုဒ္ဓကရင်အမျိုးသားတပ်မတော်
တပ်မဟာ ၅ တပ်မှူး
ဗိုလ်မှူးကြီး စောလဘွယ် (ခေါ်) နှုတ်ခမ်းမွှေး

နအဖ ကိုယ်ပွါးကြံ့ဖွတ်

၈၁ မျက်နှာရှိကြံ့ဖွတ်ခေါ် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီ USDP ၏ ဖွဲ့စည်း ပုံစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းသည် နအဖစစ်အုပ်စု၏ ၂၀၀၈ နားဂစ်ဖွဲ့စည်းပုံ ကို ထင်ဟပ်ပြခြင်းဖြစ်၏။

- ❑ ပါတီ၏ဖွဲ့စည်းပုံသည် သမိုင်း၏ဆင့်ခေါ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း–
- ❑ ပါတီ၏ ပထမဦးစားပေးပေါ်လစီမှာ တိုင်းပြည်၏ မည် သည့် အစိတ်အပိုင်းမဆို ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲမထွက်ရဟူ သောအချက်ဖြစ်ကြောင်း–နအဖ၏ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အပိုင်း ၁၀ ကိုထင်ဟပ်ပြသည်။
- ❑ ပြည်တွင်းပြည်ပရန်သူအပေါ် အောင်နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံရေးစွမ်းအား၊ စီးပွါးရေးစွမ်းအားနှင့် စစ်ရေးစွမ်းအား ကို အခြေခံသည့်တပ်မတော်၏စွမ်းရည်ကိုတည်ဆောက် ရမည်–စသဖြင့် စစ်အုပ်စု၏ နျူးကယီးယား ပိုင်ဆိုင်ရေး လျှို့ဝှက်ရည်မှန်းချက်ကိုလည်း ထင်ဟပ်ပြသေးသည်။
- ❑ မီဒီယာသည် စစ်အုပ်စု၏စတုတမဏ္ဍိုင်အဖြစ် တိုင်းပြည်ကောင်းကျိုးသယ်ပိုးရမည်ဟုဆို၏။
- ❑ လယ်သမားများအဖို့ မိမိတို့၏လယ်ယာမြေတွင် စိုက် ပျိုးပိုင်ခွင့်ရှိသော်လည်း လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိမှုကို မှုဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။

ရောဝတီ 30/7/2010

ကူခၢၼ်ႈၥ်ခၢၼ်ႉ,ဟ့ၢသူၫ်း၊ ၦခၢၼ်ႉ,ဂူခၢၼ်ႈပူၫ်းခီခၢၼ်း

လဝ်ႈဢႃႈ,ဆႄႈ,လုမ်းသိုၵ်း
တုၵ်းတိုၵ်းလုမ်းလၢဝ်းၶိုဝ်း
ၷၠိုဝ်းသိုဝ်းဖွမ်ႉၵေႈ,တင်ႈမိူင်းရှမ်ႈတုမ်–ဝႈ,

နှစ်ရှည်သေပြီး အရိပ်ပင်၊ ပြန်ရှင်ရိုးမရှိ
ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရန်
ဘိမန္တ ကပြု
လူမျိုးစုများပါဝင်ကြ–တဲ့

Supported by a grant from Foundation Open Society Institute (Zug)
OPEN SOCIETY INSTITUTE
& Soros Foundations Network